

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI
ULUSLARARASI İLİŞKİLER BİLİM DALI**

MALTA- AVRUPA BİRLİĞİ İLİŞKİLERİ

Yüksek Lisans Tezi

Özlem Zerrin KEYVAN

Yrd. Doç.Dr. Mustafa Nail ALKAN

Ankara-2010

ONAY

Özlem Zerrin Keyvan tarafından hazırlanan “Malta-Avrupa Birliği İlişkileri” başlıklı bu çalışma, 11.06.2010 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Uluslararası İlişkiler dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

.....
Yrd.Doç.Dr.Mustafa Nail ALKAN(Başkan)

.....
Prof.Dr.Haydar ÇAKMAK

.....
Prof.Dr.Çınar ÖZEN

ÖNSÖZ

Avrupa Birliğinin 5.Genişleme Dalgası sonucunda Malta 1 Mayıs 2004 tarihinde AB üyesi olmuştur. Bu tez çalışmasında amaç Malta'nın üyelik öncesi ve sonrasını karşılaştırmının yanı sıra AB üyeliği için Malta'nın hangi yolları takip ettiğidir. Bu noktada AB'ye aday ülkelere bir örnek teşkil etmek amacıyla AB'ye üyelik sürecinde Malta tez konusunu seçtim.

Malta'nın 1964 yılında bağımsız olmasından itibaren üye olduğu 2004 tarihine kadar ki gelişmeler üzerinde özellikle durdum. Malta'nın bağımsız olduktan sonra kendisini özellikle ekonomik yönden rahatlatma ihtiyacına sahip olduğuna, bunun için Akdenizli ve Avrupalı kimliğine en uygun olan AB üyeliğine yöneldiğine, Malta'nın sahip olduğu iki partili sistemin AB üyeliğine bakışına, AB üyeliği müzakere sürecine, Malta'nın AB üyeliğinden beklentilerine, aynı şekilde AB'nin Malta'dan beklentilerine ve beklentilerin nasıl sonuçlandığına değindim.

Tez çalışmamda görüş ve önerileri ile bana yol gösteren, tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Mustafa Nail Alkan'a, çalışmalarım süresince manevi desteklerini esirgemeyen canım anneme ve babama içtenlikle teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
İÇİNDEKİLER	ii
KISALTMALAR.....	vi
TABLolar.....	viii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ ÖNCESİ MALTA

1.1. KÜÇÜK DEVLET: MALTA.....	5
1.2. MALTA'NIN TARİHİ.....	7
1.3. MALTA'NIN KİMLİĞİ.....	10
1.4. MALTA'NIN POLİTİK YAPISI.....	13
1.4.1. Muhafazakar Partinin Avrupa Birliğine Bakışı	28
1.4.2. Malta İşçi Partisinin Avrupa Birliğine Bakışı.....	30
1.5. MALTA'NIN AVRUPA BİRLİĞİNE BAKIŞI.....	34
1.5.1. Ekonomi.....	35
1.5.2. Güvenlik.....	40
1.5.3. Politika ve Toplum.....	44
1.6. AVRUPA BİRLİĞİ'NİN MALTAYA BAKIŞI.....	48

İKİNCİ BÖLÜM

MALTA'NIN AVRUPA BİRLİĞİ ÜYELİK SÜRECİ

1.1. AVRUPA BİRLİĞİ'NİN TARİHİ.....	50
-------------------------------------	----

1.2. AVRUPA BİRLİĞİ'NİN GENİŞLEME SÜREÇLERİ.....	52
1.3. AVRUPA BİRLİĞİ'NİN KURUMSAL YAPISI.....	53
1.3.1. Avrupa Parlamentosu.....	53
1.3.2. Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi.....	53
1.3.2.1. Konsey Başkanlığı.....	54
1.3.2.2. Konsey'deki Oylama Sistemi.....	54
1.3.3. Avrupa Komisyonu.....	56
1.3.4. Avrupa Toplulukları Adalet Divanı.....	56
1.3.5. Diğer Kurumlar.....	57
1.3.5.1. Sayıştay.....	57
1.3.5.2. Ekonomik ve Sosyal Komite.....	57
1.3.5.3. Bölgeler Komitesi.....	57
1.3.5.4. Akdeniz Komitesi.....	58
1.3.5.5. Avrupa Yatırım Bankası.....	58
1.3.5.6. Avrupa Merkez Bankası.....	58
1.3.5.7. Avrupa Merkez Bankaları Sistemi (AMBS).....	59
1.3.5.8. Ombudsman (Avrupa Kamu Hakemi).....	59
1.4. AVRUPA BİRLİĞİNE TAM ÜYELİĞİN KOŞULLARI.....	60
1.4.1. Avrupa Birliğine Giriş Kriterleri (Kopenhag Kriterleri).....	60
1.5. AVRUPA BİRLİĞİ'NİN AKDENİZ POLİTİKASI.....	61
1.5.1. AB'nin Yenileştirilmiş Akdeniz Politikası.....	63
1.5.2. Akdeniz Forumu.....	64
1.5.3. Barselona Süreci.....	65
1.5.3.1. Siyasi ve Güvenlik Konularında Ortaklık.....	68
1.5.3.2. Ekonomik ve Mali Ortaklık.....	69
1.5.3.3. Sosyal, Kültürel ve Beşeri Alanlarda Ortaklık.....	70

1.6. AKDENİZ BÖLGELERİNE MALİ DESTEK.....	73
1.6.1. MEDA Programı.....	73
1.6.1.1. MEDA I Programı(1995-1999).....	73
1.6.1.2. MEDA II Programı (2000-2006).....	74
1.7. BARSELONA SÜRECİNİN SONUCU.....	75
1.8. MALTA'NIN AVRUPA BİRLİĞİ ÜYELİĞİ.....	78
1.9. AB ÜYELİĞİ İÇİN REFERANDUM.....	96
1.10. MALTA'YA TANINAN GEÇİŞ DÖNEMLERİ.....	101
1.10.1. Malların Serbest Dolaşımı.....	101
1.10.2. Sermayenin Serbest Dolaşımı.....	101
1.10.3. Rekabet Hukuku.....	101
1.10.4. Tarım.....	102
1.10.5. Balıkçılık.....	102
1.10.6. Taşımacılık Politikası.....	103
1.10.7. Vergilendirme.....	103
1.10.8. Sosyal Politika ve İstihdam.....	104
1.10.9. Enerji.....	104
1.10.10.Çevre.....	104
1.10.11.Gümrük Birliği.....	104
1.11. AVRUPA BİRLİĞİNİN MALTA'YA KATKILARI.....	105
1.11.1. Ekonomi.....	105
1.11.2. Güvenlik.....	112
1.11.3. Politika ve Toplum.....	117
1.12. MALTA'NIN AVRUPA BİRLİĞİNE KATKILARI.....	123
1.13.MALTA'NIN AVRUPA PARLAMENTOSU SEÇİMLERİNE KATILMASI.....	125

SONUÇ.....	130
KAYNAKÇA.....	133
TÜRKÇE ÖZET	152
İNGİLİZCE ÖZET.....	153

KISALTMALAR

- AB- Avrupa Birliği
AD- Alternattiva Demokratika(Yeşil Parti)
AEPB- Avrupa Ekonomik ve Para Birliği
AET- Avrupa Ekonomik Topluluğu
AGİK- Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı
AKÇT- Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu
AMBS- Avrupa Merkez Bankaları Merkezi
AP- Avrupa Parlamentosu
AT- Avrupa Topluluğu
ATAD- Avrupa Toplulukları Adalet Divanı
ATS- Avrupa Tek Senedi
BİO- Barış İçin Ortaklık
BM- Birleşmiş Milletler
COREPER- Daimi Temsilciler Komitesi
EFTA- Avrupa Serbest Ticaret Birliği
EPB- Ekonomik ve Parasal Birliği
EURATOM- Avrupa Enerji Topluluğu
FAO- Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü
GSMH- Gayri Safi Milli Hasıla
GSYİH- Gayri Safi Yurt İçi Hasıla
IAEO- Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı
KDV- Katma Değer Vergisi
MİP- Malta İşçi Partisi
MP- Muhafazakar Parti
NATO- Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü
ODGP-Ortak Dış ve Güvenlik Politikası
PAM- Dünya Gıda Programı
SSCB- Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
UNESCO- Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
UNHCR- BM Mülteciler Yüksek Komiserliği

YAP- Yenileştirilmiş Akdeniz Politikası

WHO- Dünya Sağlık Örgütü

TABLOLAR

Tablo 1: Malta'nın Başbakanları.....	14
Tablo 2: Malta'nın Cumhurbaşkanı.....	15
Tablo 3: Seçim Bölgeleri.....	16
Tablo 4 : Malta Politik Partilerinin İsimleri ve Seçilme Yılları.....	18
Tablo 5: Kadınların Politik Oranı.....	24
Tablo 6: Kadın ve Erkek Adaylar.....	26
Tablo 7: İki Partinin Aldığı Oylar.....	27
Tablo 8: İki Partinin Aldığı Oyların Yüzdesi.....	28
Tablo 9: Muhafazakar Partinin Bölgelerden Aldığı Oylar.....	30
Tablo 10: Malta İşçi Partisinin Bölgelerden Aldığı Oylar.....	34
Tablo 11: Akdeniz Ülkeleri ile İmzalanan Ortaklık ve İşbirliği Antlaşmaları.....	62
Tablo 12: MEDA Kapsamında Ayrılan Fonlar.....	74
Tablo 13: Geçici olarak Kapanan Müzakere Başlıkları.....	94-95
Tablo 14: 2003 Referandum sonuçları.....	98
Tablo 15: Malta'da Son on Yılda Gayri Safi Yurt içi Hasıla.....	109
Tablo 16: İş ve işsizlik oranları.....	110
Tablo 17: Aylık enflasyon oranları.....	111
Tablo 18: Malta'ya uğrayan turist sayısı.....	112
Tablo 19: 2004 Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılım oranı.....	127

Tablo 20: Partiler arası oyların dağılımı.....	128
Tablo 21: 2009 Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılım oranı.....	128
Tablo 22: Partilerarası oyların dağılımı.....	129

GİRİŞ

Avrupalı Devletler iki büyük dünya savaşı yaşamıştır. Bundan dolayı bölgede daha çok barış, istikrar ve huzur isteyen Avrupalı devletler, Mayıs 1950 yılında Avrupa Kömür Çelik Topluluğunun ve Mart 1957 yılında Avrupa Atom Enerjisi Topluluğunun ve Avrupa Ekonomik Topluluğunun (AET'nin) kurulmasına öncülük etmişlerdir. Böylece Avrupa'nın Birlik yolculuğu da başlamıştır. Bu tez çalışmasında Avrupa Birliği'nin beşinci genişleme dalgası ile beraber Avrupa Birliği (AB) üyesi olan Malta'nın Avrupa Birliği üyelik sürecinde kat ettiği aşamalardan bahsedilecektir. Bu tez sayesinde Avrupa Birliği Malta ilişkilerine 1964 Malta'nın bağımsızlığından günümüze geniş bir bakış açısıyla bakılacaktır.

Uluslararası politikanın ana aktörleri; güçlü, rekabet halindeki büyük devletlerdir. Küçük devletler sadece geçici mücadelelerde önem kazanmaktadır. Küçük devletlerin dış politikalarını analiz edebilmek için, ilk başta küçük devletlerin boyutundan ve bu durumun dış politikalarını nasıl etkilediğini açıklayabilmemiz gerekmektedir.

Malta, küçük bir Akdeniz ada ülkesidir. Malta, hem bölge olarak hem de nüfus bakımından Avrupa Birliği'nin 27 üyesi arasındaki en küçük devlettir. 1964 yılında bağımsızlığını kazanmasından itibaren 2004 yılında üye olana kadar Avrupa Birliği ile inişli çıkışlı bir ilişki yaşamıştır. Özellikle Avrupa Birliği'nin Akdeniz politikalarının geleceği açısından Malta'ya bakışını görmek gerekmektedir. Malta açısından da Avrupa Birliği üyeliğini Malta'nın geleceği açısından görmemiz gerekir.

Aynı şekilde Malta'nın Avrupa Birliği üyeliğini klasik küçük devletler için geçerli olan kuralların özellikle küçük ada devleti çerçevesinde test etmek için örnek bir olay olarak ele alırsak, bu durumda cevaplamamız gereken iki önemli soru karşımıza çıkacaktır. Birinci önemli soru, Malta bir bölgesel ve bütünleşme projesine katılarak ne gibi ekonomik ve politik avantajlar elde

edebilecektir ya da elde edebileceğini varsaymaktadır. İkinci önemli soru ise, Avrupa Birliği Malta'nın üyeliğinden nasıl etkileneceği ile ilgilidir.

Malta'nın tarihi, stratejik ve merkezi konumu, iç dinamikleri, klasik küçük devletler için geçerli olan kurallarda bir takım esneklikleri de beraberinde getirmiş olabilir mi? Malta, diğer küçük ülkelerden farklı olabilir mi? Söz konusu bu türden soruların cevapları, bu çalışmada verilmeye çalışılacaktır.

Malta, ekonomik olarak çok zengin bir devlet olmamasına rağmen Avrupa Birliği üyesi olan hiçbir devlet ile herhangi bir sorunu olmayan sorunsuz bir devlettir. "Küçük ve Sorunsuz" devletlerin müzakereleri kısa sürede tamamlanır ifadesini dikkate alırsak, Malta 1964 yılından beri girdiği Avrupa Birliği yolculuğunu neden tam 40 yılda 2004 yılında tamamlayabilmiştir? Bu sorunun cevabı bulunmaya çalışılacaktır. Bu çalışmada ana tez olarak, Malta, küçük bir devlet olarak Avrupa Birliğine, Avrupa Birliği'nin de Malta'ya ihtiyacı olduğu bu yüzden Malta'nın üyelik sürecinin kısa sürmesi gerektiği savunulacaktır. Malta'nın Avrupa Birliği üyesi olma sürecinin zaman zaman ilerleyemeyişinin nedeni Malta'daki politik ayrışmaya ve politik yapıya bağlanacaktır.

İşte bu çalışmada, kısaca birinci bölümde Malta'nın tarihinden bahsedilerek, tarihsel gelişim olarak Malta'nın Avrupa Birliğinin neresinde olduğu ve neden Avrupa Birliği yoluna girdiği sorgulanacaktır. Avrupa Birliği dışındaki başka bir uluslararası veya uluslar üstü örgüt üyesi olmayı tercih etmeyişi sorgulanacaktır. Malta'nın kimliğinin Malta'yı Avrupa Birliği yolunda ilerlemesini ne ölçüde etkilemiştir bu sorunun cevabı aranacaktır. Malta'nın politik yapısından bahsedildikten sonra, bu politik yapının Avrupa Birliği ilişkilerine nasıl yansıdığı anlaşılmaya çalışılacaktır. Avrupa Birliği üyesi olma yolunda Malta'nın Avrupa Birliği hakkında neler düşündüğünün yanında, Avrupa Birliğinin de Malta'nın üyeliğine nasıl baktığı tartışılacaktır.

İkinci bölümde, Avrupa Birliğinin kurumsal yapısının kendine özgü iç dinamikleri ile Malta'nın üyeliği ile Avrupa Birliğinin kurumsal yapısındaki söz hakkı incelenecektir. Avrupa Birliği'nin genişleme politikasına ve Avrupa Birliğinin Akdeniz politikasına yer verilirken, Avrupa Birliğinin en son genişleme dalgası içinde yer alan Malta'nın Avrupa Birliği üyelik süreci boyunca takip ettiği iç ve dış politikalardan ve bu politikaların yansımalarından bahsedilecektir. Üyelik süreci boyunca Malta'nın AB'ye ve AB'nin de Malta'ya bakışı göz önünde bulundurulacaktır. 1 Mayıs 2004 yılı itibariyle üye olan Malta'nın AB'ye katkıları ve AB'nin Malta'ya katkıları da anlaşılmaya çalışılacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ ÖNCESİ MALTA

1.1.KÜÇÜK DEVLET: MALTA

Malta, Avrupa'nın en güneyinde Akdeniz'in ortasında yer alan küçük bir ada devletidir.

Peki, Malta'nın küçük bir devlet olduğu neye dayanılarak söylenebilir? Küçük devlet tanımı nasıl yapılabilir? Küçük bir devletin AB üyeliğinin sonuçları neler olabilir? AB içindeki küçük devletlerin deneyimleri nelerdir? Büyük devletlere göre, küçük devletler için AB üyeliğinin sonuçları nelerdir?

Küçük devletlerin tanımında kullanılan farklı kriterler mevcuttur. Ancak biz en çok en çok kullanılan küçük devlet tanımı üzerinden Malta ile ilgileneceğiz.

Bir devletin küçük olup olmadığını anlamanın en kolay yolu; ülkenin jeopolitik konumu ve devletin gücüdür. Devletin gücü, politik, ekonomik ve sosyal gücünü içermektedir. Devletler sınırlı imkanları ile beraber çıkarlarını korumak isterler ve bu uğurda jeopolitik amaçlarını yeniden yapılandırmaya çalışırlar. Küçük devletlerin en büyük sorunu güç yoksunluğu ve bağımsız olmayışları yüzünden daha zayıf ve hassas olmalarıdır.

AB açısından herhangi açık bir küçük devlet tanımı yoktur. AB küçük devleti nüfusu dikkate alarak tanımlamaktadır. Thomas Jansen, 27 üyeli AB'nin 7'sinin büyük devlet kategorisine girdiğini, 20'sinde küçük devlet

kategorisine girdiğini ifade etmektedir.¹ AB, 11 milyona yakın ve daha az nüfuslu devletleri küçük olarak sınıflandırmaktadır.² Slovenya, Estonya, Kıbrıs, Lüksemburg ve Malta bu gruba dahil ülkelerdir. Kıbrıs ve Malta bu gruptaki ada devletlerdir.

Malta çok genç aynı zamanda stratejik öneme de sahip olan bir Akdeniz ada devletidir. Sadece bölgesel ve ekonomik boyutlarından dolayı küçük değildir; aynı zamanda ana kara Avrupa'dan izole olması da küçük olma nedenidir. Etrafı Akdeniz ile çevrilidir. Valletta başkentidir. Kültürel, ticari ve idari merkezidir. Malta; göller, nehirler, dağlar bakımından fakirdir.

Beş adadan oluşan Malta takımadasının sadece üç adasında yerleşim söz konusudur. Bu adalar Malta, Gozo ve Comino'dur.

Kaynak:https://www.cia.gov/library/publications/the-worldfactbook/maps/maptemplate_mt.html, (Erişim tarihi:15.02.2010)

¹ Julia Neumeyer, **Malta and The European Union A Small Island State and Its Way Into A Powerful Community**, Cinteus, Ibidem, Vol.1/Bd.1,2008, s.86.

² Roderick Pace, "Malta and EU membership: Overcoming 'Vulnerabilities', Strengthening, 'Resilience'", **European Integration**, s.35.

316 km²'lik bir yüzölçümüne sahip olan Malta, dünyanın ve Avrupa'nın en yoğun nüfusuna sahip ada devletidir. Malta'da yaklaşık 405,165 insan yaşamaktadır.³ Bu demek oluyor ki km² başına yaklaşık 1.200 insan düşmektedir. Malta adası bu yüzden bugün yeryüzünün en kalabalık bölgesi sayılmaktadır. Avrupalı devletler arasındaki en çok yabancı barındıran ülkedir.

³CIA, Temmuz 2009 tahminleri, (Erişim) <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2119rank.html?countryName=Malta&countryCode=mt®ionCode=eu&rank=173#mt>, 15.02.2010.

1.2.MALTA’NIN TARİHİ

Önceki adı Melita olan Malta, çok değerli bir adadır.⁴ Malta’nın coğrafi konumu, Akdeniz’deki kilit rolü açısından önemlidir. Malta adaları, Lübnan ve Cebelitarık arasındaki orta yoldur.

Malta’nın yeri, tarihin şekillenmesi sırasında kritik bir role sahip olmuştur. Malta’nın zengin bir tarihi vardır. Savaşlar ve fetihler Malta’nın tarihini şekillendirmiştir. Fenikelilerin, Kartacalıların, Yunanlıların, Romalıların, Bizanslıların, Arapların, Malta Şövalyelerinin, İtalyanların, İspanyolların, Portekizlilerin, Fransızların ve İngilizlerin Akdeniz’deki deneyimlerini Malta’nın tarihinin şekillenmesinde rol oynamıştır.⁵ Osmanlı İmparatorluğu da bir kuşatma düzenlemiştir. Osmanlı İmparatorluğu için Malta, merkezi ve stratejik bir yerdir. Hem Akdenizin kontrol edilmesine olanak sağlıyordu; hem de Osmanlı İmparatorluğunun Kuzey Afrika’daki toprakları açısından da büyük bir tehdittir.⁶ Ancak teşebbüsünde başarısız olmuştur. Bu zafer Maltalılar tarafından her yıl karnaval kutlamalarında “tarihsel bir olay” olarak kutlanmaktadır.⁷

Malta dili ve kültüründeki Arap etkisine rağmen, Malta Hristiyanlık ve Avrupa kimliğinden etkilenmiştir.⁸

1530 yılında Malta, V.Charles tarafından Malta (St.Jean) Şövalyelerine verilmiştir.⁹ Şövalyelerin yönetimi sayesinde Malta, dünyanın en iyi siper edilmiş bölgesi olmuştur.

⁴ Samuel Cowdy, “Malta and Its Knights”, **Transactions of the Royal Historical Society**, Vol.3, 1874, s.395.

⁵ Michelle Pace, **The Politics of Regional Identity Meddling with the Mediterranean**, Routledge, s.123.

⁶ Roger Crowley, **İmparatorların denizi Akdeniz**, (Çev.) Cihat Taşçıoğlu, April Yayıncılık, İstanbul, 2008, s.131.

⁷ Pace, **The Politics of Regional Identity Meddling with the Mediterranean**, s.123.

⁸ Pace, **a.g.e.**, s.123.

⁹ Cowdy, **a.g.m.**, s.396.

Aslında Küçük Malta'nın neden AB'nin 2004 Genişleme dalgasında yer aldığı sorusunun bir diğer açıklaması da Malta şövalyeleri ile yapılabilir. Malta Şövalyeleri bilinen en eski Şövalyelik tarikatıdır. Malta Şövalyeleri tarikatının ilk kuruluşundaki amacı aciz ve muhtaçlara yardım eden bir hastane hizmeti sağlamaktır. Bu sayede Akdeniz'de önemli bir tarikat haline gelmiştir. Özellikle Malta'da yönetimde bulundukları sırada, Malta'ya önemli yenilikler getirmiştir. Hastane hizmetleri, dünyada eşsizdir. Zeminler mermer döşeli, duvarlar goblenle örtülü, masa eşyaları gümüş, yataklar ince keten örtülüdür.¹⁰ Bu lüks o tarihte başka hiçbir yerde yoktur. Malta'da anatomi, tıp ve cerrahi okulları kurulmuştur. Bilim çok gelişmiştir. Bilimin gelişmesine önem verilmiştir.

1798 yılında Malta'nın Napolyon önderliğindeki Fransız kuvvetlerinin kontrolüne girmesi ile Malta Şövalyeleri¹¹, Malta'daki 268 yıllık yerleşkelerini terk etmek zorunda kalmışlardır. Fransız yönetiminde geçen iki yıl boyunca işgalcilerin sergilediği tavır hem Malta halkının hem de Malta kilisesinin büyük tepkisini almış ve Maltalıların ayaklanmasını sonucunu doğurmuştur. Fransa ile savaşta olan İngiltere Malta'daki isyan havasından yararlanarak Malta'ya yardım etmiş ve Fransız birliklerinin Malta'yı terk etmesini sağlamıştır. 1800 yılında ada, İngiliz koruması altına girmiştir. 1814 Paris Antlaşması ve 1815 Viyana Kongresi ile Malta adası resmi olarak İngiltere'ye bırakılmıştır.¹²

Malta, uzunca bir süre İngiliz askeri üssü olarak kalmıştır. Malta'nın, İngiltere'ye bağımlı olması Kuzey Afrika ve Doğu Avrupa ülkeleri ile ekonomik ve politik bağlar oluşturmasını engellemiştir. Bu yüzden Malta, tamamen İngiliz askeri harcamalarına bağlı olarak kalmıştır. Ülkenin stratejik sektörleri, sivil havacılık, limanlar, uluslararası haberleşme ağları, bankalar, geniş

¹⁰ Halit Erol, **Şövalyelik ve Malta Şövalyeleri**, Pozitif Yayınları, 2008, s.132.

¹¹ Malta Şövalyeleri Tarikatı, günümüzde de dünyanın en zengin şövalyelik tarikatıdır. Bunun yanında uluslararası ilişkilerin şekillenmesini de sağlayabilecek kapasiteye sahiptir.

Malta Şövalyelerinin Avrupa'da 37 ülkede örgütlü temsilciliği vardır. 94 ülke ile resmi diplomatik ilişkileri vardır. AB, Malta Şövalyelerini kurumsal olarak muhatap kabul etmektedir. Malta Şövalyeleri, ayrıca BM, UNESCO, FAO, PAM, WHO, UNHCR ve IAEO tarafından da tanınmaktadır.

¹² Julia Neumeyer, **Malta and The European Union A Small Island State and Its Way into A Powerful Community**, Cinteus, Ibidem, s.17.

toprak parçaları İngilizlerin hakimiyetinde kalmıştır. İngiltere, bölge halkına sınırlı bağımsızlık tanımıştır. Malta, İngiltere bağımlılığı zamanında çok ciddi ekonomik sıkıntılar yaşamamıştır.

İngiltere'nin tam 150 yıl hükmünden sonra, 21 Eylül 1964 yılında Malta bağımsız olmuştur. Malta tarihinde ilk kez bağımsızlığını kazanarak demokratik anayasal monarşi olmuştur. Malta'nın bağımsız olması ile beraber, uluslararası örgütler ile bağları da güçlenmeye başlamıştır.

13 Aralık 1974 yılında Malta'nın Anayasasının revize edilmesiyle Malta'da ilk Cumhurbaşkanı Sir Anthony Mamo ile beraber Cumhuriyet ilan edilmiştir. Bu sayede bağımsız parlamenter demokrasi kabul edilmiştir.

1979 yılında İngiliz kuvvetleri Malta'dan tamamen çekilmiştir. Malta, artık tamamen bağımsızdır. İngiliz askeri üslerinin harcamaları tamamen kesilmiştir.

Muhafazakar Partiye göre de 21 Eylül 1964 tarihi Bağımsızlık günüdür.¹³ Malta İşçi Partisine göre 31 Mart 1979 tarihi, Malta'nın Özgürlük günüdür ve Özgürlük günü olarak kabul edilmelidir.¹⁴ Malta İşçi Partisi, ekonomik gelişmenin olmadığı gibi, gerçek bir bağımsızlıktan söz etmenin de mümkün olmayacağını savunmaktadır. Bu yüzden de Malta İşçi Partisi bağımsızlık kutlamalarında yer almak istememektedir. Malta İşçi Partisi, Malta'nın ulusal günü olarak Bağımsızlık Gününü tanımaktan vazgeçmiştir. Muhafazakar Parti ve Malta İşçi Partisi arasındaki tarih anlaşmazlığından dolayı her iki tarihte ulusal gün olarak kutlanmaktadır.

1987 yılında Malta herhangi bir askeri üs ve dış baskılar olmadan tarafsız bir devlet olduğunu deklare etmiştir. Şimdi Malta bağımsız bir devlet olarak Akdeniz'de barış ve istikrarlı bir devlet olmaya çalışmaktadır. Aynı zamanda Avrupa Topluluğuna (AT'ye) üye olma çabalarına da hız vermiştir.

¹³ Michelle Pace, *The Politics of Regional Identity Meddling with the Mediterranean*, s.135.

¹⁴ Pace, *a.g.e.*,s.135.

1.3.MALTA’NIN KİMLİĞİ

Malta, bağımsızlığını 1964 yılında kazanabilmiş çok genç bir ada devletidir. İngiltere’nin sömürgesi olması ve Avrupa-Akdeniz kimliği Malta’nın kültürünü etkilemiştir. 1960’ların ortalarından itibaren milliyetçilik kavramının Malta’nın en çok üzerinde durduğu konu olması beraberinde 1964 yılında Malta’nın bağımsızlığını getirmiştir.

Malta’nın 1964 yılında bağımsız olduktan sonra herhangi bir ittifaka Avrupalı ya da Akdeniz kimliğini kullanarak dahil olmaya çalışacağı kesindir, çünkü İngiltere’ye ekonomik olarak bağımlıdır ve bağımsız olunca ekonomik olarak kendisini nasıl toparlayabileceği muammadır.

Malta ilk başta Akdeniz ülkesidir. Akdeniz bağları kuvvetlidir. Malta, güney Akdeniz’deki Arap ülkeleri ve özellikle İtalya ile kuvvetli ilişki bağlarına sahiptir. Akdeniz’in kuzey ve güney kıyıları arasında bir köprüdür, aynı zamanda Akdeniz’deki işbirliğini arttıran bir role de sahiptir. Bu role, AB’yi de inandırmayı çalışacaktır. Akdeniz, AB açısından önemli bir bölgedir.

AB, istikrarsız bir Akdeniz’i kendi çıkarları için çok büyük bir tehdit olarak algılamıştır. İstikrarsız bir Akdeniz demek, enerji yolların kaybedilmesi, batı karşıtı radikal İslami köktendinciliğin, uluslararası terörizmin, uyuşturucu trafiğinin, organize suçların, göçün artması anlamına gelmektedir.¹⁵ İstikrarlı bir Akdeniz sayesinde AB ihtiyaç duyduğu petrol ve doğalgazın güvenli akışını sağlanabilecektir, bu sayede ticaret ortamı güvenli olarak tam sağlanabilecektir.¹⁶

AB’nin Akdeniz politikasının hayata geçmesi ve en önemlisi hayat bulması açısından Malta önemli olduğunu AB’ye kanıtlamaya çalışmaktadır.

¹⁵ Ertuğrul Uzun, “Avrupa Birliği’nin Akdeniz Politikası ve Barselona Süreci”, *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.3,S.1, s.11.

¹⁶ Beril Dedeoğlu, *Dünden bugüne Avrupa Birliği*, Boyut Yayınları,Ekim 2003, s.409.

Malta'da Avrupa Güvenliğinin Akdeniz güvenliğine, Akdeniz Güvenliğinin Avrupa güvenliğine bağlı olduğunu kabul etmiştir. Malta'nın AB'ye üye olmasıyla beraber Akdeniz'in köprüsü olma potansiyeli güçlenecektir. Malta'nın AB üyeliği, Birliğin Akdeniz politikasının alanını arttıracaktır. Malta bu sayede Akdeniz'deki işbirliğini arttırıcı bir işleve sahip olacaktır. AB üyeliği Malta'ya Akdeniz için kilit bir rol verecektir. Akdenizli ortaklar ile daha güçlü ve güvenilir bağların kurulmasına katkıda bulunacaktır.

Harry Luke'un da belirttiği gibi, eğer Akdeniz'de herhangi bir olay farklı giderse, bunun en büyük nedeninin Malta olma olasılığı çok fazladır.¹⁷ Akdeniz'in istikrarlı olmasını isteyen AB'nin Malta konusuna daha fazla eğilmesi şarttır.

Malta, ayrıca Avrupa kimliğine de sahiptir. Bu kimlik, Hristiyan Demokrat kimliğidir.¹⁸ Malta'nın Avrupalı kimliği, ülkenin eşsiz coğrafi konumu ile açıklanabilir. Malta, politik ve kültürel olarak Avrupalı bir ülkedir. Malta, Avrupalı kimliğini geliştirmeye çalışmaktadır. AB kurallarına ve normlarına adapte olmaya çalışmaktadır. Malta, Avrupalılaşma ile de meşguldür. Avrupalılaşma; kurumsal ve politik adaptasyon sürecidir. AB üyeliği bu amaca ulaşmak için sadece bir araç ve stratejidir.

İki partili sisteme sahip olan Malta'nın politik olarak ayrışması, bu araç ve stratejileri keskin bir şekilde yansıtmaktadır.

Özellikle Muhafazakar Parti, Malta için Avrupa yanlısı bir kimlik yaratmaya çalışmaktadır. Avrupalı kimliği sayesinde Malta'nın AB üyesi olması gerektiğini ve Avrupa'nın Malta olmadan tam bir Avrupa olamayacağını vurgulamıştır.

¹⁷ Harry Luke, **Malta: and account and appreciation**, Harap, London,1949,s.19.

¹⁸ Michelle Cini, "The Europeanization of Malta: Adaptation, Identity and Party Politics", **South European Society and Politics**,5:2,s.271.

Malta İşçi Partisi ise Malta'nın Akdeniz kimliğine vurgu yapmıştır. AB üyeliği ile Malta'nın Akdeniz kimliğinden vazgeçmek zorunda olacağını ve bu kimliğin zarar göreceğini savunmuştur.

Malta, her iki kimliğe de sahip, Avrupa Birliği müzakerelerine dahil olmuş bir ülkedir. Her iki kimliğine de vurgu yaparak AB üyesi olması muhtemeldir. Malta da, bu avantajı iyi kullanarak 2004 yılında AB üyesi olmuştur.

1.4. MALTA'NIN POLİTİK YAPISI

Malta'nın politik sisteminin farklı karakteristik özellikleri vardır. Malta, tek meclisli parlamento sistemini temel almış üniter bir ada devletidir. 1974 yılından beri Devletin başının başbakan olduğu kabul edilmiştir. Bu zamandan beri de Başbakan, Malta Parlamentosunun Temsilciler Meclisi tarafından seçilmektedir. Genel seçimlerden sonra, çoğunluğun parti lideri Başbakan olarak Cumhurbaşkanı tarafından beş yıllık dönem için atanmaktadır. Başbakan'ın tavsiyesi üzerine Başbakan vekili de Cumhurbaşkanı tarafından atanmaktadır. Başbakan'ın tavsiyesi üzerine Cumhurbaşkanı tarafından atanan kabine, hükümeti oluşturmaktadır. Kabinenin başkanı başbakandır. Cumhurbaşkanı'nın görevi, popüler olmayan sembolik bir rol oynamaktadır.

Tablo 1: Malta'nın Başbakanları¹⁹

Yıllar	Başbakanlar
1921 - 1923	Sir Joseph Howard
1923 – 1924	Dr. Francesco Buhagiar
1924 – 1927	Sir Ugo Mifsud
1932 – 1933	
1927 - 1932	Sir Gerald Strickland
1947-1950	Sir Paul Boffa
1950 – 1950	Dr. Enrico Mizzi
1950 – 1955	Dr. Gorg Borg Olivier
1962 – 1971	
1955 - 1958	Mr. Dom Mintoff
1971 – 1984	
1984 - 1987	Dr. Karmenu Mifsud Bonnici
1987 -1996	Dr. Eddie Fenech Adami
1998 – 2004	
1996 - 1998	Dr. Alfred Sant
1998-2004	Dr. Eddie Fenech Adami
2004-	Lawrence Gonzi

¹⁹ Malta'nın Başbakanları, (Erişim) <https://opm.gov.mt/prev-prime-ministers?l=1>, 15.01.2010

Tablo 2: Malta'nın Cumhurbaşkanları²⁰

Yıllar	Cumhurbaşkanları
1974-1976	Sir Anthony Mamo
1976-1981	Dr. Anton Buttigieg
1982-1987	Ms. Agatha Barbara
1987-1989	Mr. Paul Xuereb
1989-1994	Dr. Censu Tabone
1994-1999	Dr. Ugo Mifsud Bonnici
1999- 2004	Prof. Guido de Marco
2004 - 2009	Eddie Fenech Adami
2009-	Dr. George Abela

Malta, tek meclisi Temsilciler Meclisine sahiptir. Temsilciler Meclisi, 65 sandalyeye sahiptir. Genel seçimlerde Malta ve Gozo adaları 13 seçim bölgesine bölünmektedir.²¹ Her bölge Malta Parlamentosuna 5 bakan seçmektedir.²² Her seçim bölgesi bağımsız bir birimdir.

²⁰ Malta'nın Cumhurbaşkanları, (Erişim) <http://president.gov.mt/home?l=1>, 15.02.2010.

²¹ Michelle Cini, "A Divided Nation: Polarization and the Two-Party System in Malta", **South European and Politics**, 7:1, s.22.

²² Cini, **a.g.m.**,s.22.

Tablo 3: Seçim Bölgeleri²³

Bölgeler	
1	Valletta, Florina, Hamrun, Pieta, part of Sta Venera
2	Vittoriosa, Senglea, Cospicua, part of Zabbar, Fgura, Kalkara, Xghajra
3	Zabbar, Zejtun, Marsascala
4	Gudja, Marsa, Paola, Sta Lucija, Tarxien
5	Birzebbuga, Ghaxaq, Marsaxlokk, Mqabba, Qrendi, Safi, Zurrieq
6	Qormi, Kirkop, Luqa, part of Sta Venera
7	Mdina, Zebbug, Siggili, Attard, Dingli
8	Bazlan, Birkirkara, part of Iklin, Lija
9	Gzira, part of Iklin, Msida, San Gwan, Ta'Xbiex
10	Pembroke, St Julians, Sliema, Swieqi
11	Mosta, Rabat, Mtarfa
12	Gharghur, Mellieha, Mgarr, Naxxar, St. Paul's Bay
13	Gozo, Comino

Genel seçimlerde, her bölgede boşa giden oylar küçük partilerin oylarıdır. Eğer bir seçim, bölgesinde yeterli bir sayı korunamazsa, o parti parlamento da sandalye kazanamaz.²⁴

Malta, bağımsızlığını kazanmasından itibaren, Muhafazakar Parti ve Malta İşçi Partisi tarafından egemen olunan iki partili sisteme sahip olmuştur. İki ana parti, Malta'nın politik manzarasına hakimdir. Her iki parti de, çoğunluk hükümetini kurmuşlardır. 1987'deki çoğunluk kuralı şartını kabul

²³ Seçim Bölgeleri, (Erişim), <http://www.maltadata.com>, 15.02.2010.

²⁴ Roderick Pace, "South European Integration Watch: The Maltese Electorate Turns a New Leaf? The First European Parliament Election in Malta", **South European Society and Politics**, 10:1, s.125.

eden bir Anayasal değişiklikten beri ek sandalyeler çoğunluğu elde etmiş partiye verilmektedir.²⁵

Malta'nın parti sistemi, Malta toplumunun yoğun politik kutuplaşmasını ve partizan bürokrasisini etkilemektedir. Maltalı seçmenler güçlü ve giderek artan bir partizanlığa sahiptir. Malta, aşırı partizan bir seçmene sahiptir. Güçlü bilinen liderler ve parlamento üyeleri partizanlığı güçlendirmektedir. Gallup'un 1984 yılında yaptığı bir araştırmaya göre Malta'nın seçmenlerinin partizanlığı Batı Avrupa ülkelerine göre fazladır.²⁶ Hirczy'e göre *Malta'nın karakterini yoğun partizanlık ve politik gücü* belirlemektedir.²⁷

Malta iki partili sistem açısından önemli bir örnektir. Malta iki partili sisteme sahip olmasına rağmen, bugüne kadar birçok parti kurulmuştur. Büyük parti adayları büyük bir kamuoyuna sahiptir. Küçük parti adayları genelde yeni gelenlerdir. Küçük partilerin Malta politikaları üzerinde etki yaratabilmeleri çok zordur. Malta iki partili sisteminde küçük bir partiye oy vermek, büyük partileri protesto etmek amacıyla yapılmaktadır. 1950'lerde ve 1960'larda birkaç küçük parti de oy kazanabilmiştir. 1980'lerde Demokratik Parti ve Komünist Parti çok az başarı gösterebilmişlerdir.²⁸ Bağımsızlıktan önce, Demokratik Hareket Partisi, Anayasacı Parti, Malta İşçiler Partisi gibi diğer partiler bazı başarılar ile seçimlerde rekabet edebilmişlerdir. 1966 yılından itibaren küçük partiler, iki ana politik partinin yanında desteklerini kaybetmişlerdir. Küçük Partiler, iki parti arasındaki orta yolu bulmak amacıyla kurulmuştur. Sonradan anlaşılmıştır ki, Malta politikalarında orta yol yoktur.

²⁵ A. Buhagiar & J. Lauri, "STV in Malta: A crisis?", **Voting Matters**, issue 26, s.2.

²⁶ Michelle Cini, "Culture, Institutions and Campaign Effect: Explaining the Outcome of Malta's EU Accession Referendum", **West European Politics**, 27:4, s.592.

²⁷ Wolfgang Hirczy, "Explaining near-universal turnout: The case of Malta", **European Journal of Political Research**, 15:2, 1995, s.260.

²⁸ Michelle Cini, "A Divided Nation: Polarization and the Two-Party System in Malta", **South European Society and Politics**, 7:1, s.10.

Malta'nın iki Ana partisi ile birlikte bugüne kadar kurulan ve seçilen partiler tablo 4'de gösterilmektedir:

Tablo 4 : Malta Politik Partilerinin İsimleri ve Seçilme Yılları²⁹

Alpha:Liberali Demokratiku	2008
Azzjoni Nazzjonali	2008
Alternattiva Demokratika	1992-2008
Komünist Parti	1987
Anayasacı Parti	1921-1939,1950-1953
Hristiyan İşçiler Partisi	1962-1966
Demokratik Hareket Partisi	1947-1950
Demokratik Hristiyan Partisi	1962
Demokratik Ulusalcı Parti	1921-1924;1962-1966
Demokratik Parti	1987
Forza Parti	2008
Gozo Partisi	1947
Gozitan Partisi	2008
Imperium Europa	2008
Bağımsız İşçi	1932
Jones Partisi	1947-1951
Malta İşçi Partisi	1921-2008
Malta İşçiler Partisi	1950-1953
Progresiv Anayasalcı Parti	1953-1971
Muhafazakar Parti	1927-2008
Maltalı Politik Birlik	1921-1924

1970'lerden itibaren iki partili sistem yaygınlaşmaya ve sağlamlaşmaya başlamıştır. Howe, iki partili sistemi tanımlamak için 3 koşuldan bahsetmiştir;³⁰

1. Sayısı tam olarak belirtilmemiş birçok parti olabilir, Bu partilerden sadece ikisi seçimi kazanma olasılığına ve yeterli seçmen desteğine sahiptir.
2. Seçimi kazanan parti, tek başına koalisyon kurmasına gerek olmadan ülkeyi yönetebilecek güce sahiptir. Kaybeden ise muhalefeti oluşturur.

²⁹ Malta Politik Partilerinin İsimleri ve Seçilme Yılları, (Erişim) <http://www.maltadata.com.abbrev.htm>, 15.02.2010.

³⁰ S.Howe, "The Maltese General Election of 1987", *Electoral Studies*, vol.6, no.3., s.260.

3. Hükümetin gücü, bu iki ana parti arasında değişimli olarak gidip gelmektedir.

1980'lerin ortalarından itibaren Muhafazakar Parti ve Malta İşçi Partisi medyanın gücünü rekabetlerinde kullanmaya başlamışlardır. Bu durum üçüncü partilerin seçim alanına girmesini daha da zorlaştırmıştır.

Ortaya önemli bir soru çıkmaktadır, Malta küçük ve etnik olarak homojen bir ülkedir. Peki, bu küçük ada devleti neden politik olarak bölünmüştür?

Malta 1921'den beri tek devredilebilir oy hakkını kullanmaktadır. Tek devredilebilir oy hakkını kabul eden ilk ülkedir.³¹ Tek devredilebilir oy hakkı, insanların tercihlerine saygı duyan bir sistemdir. Seçmen için de oldukça basit bir sistemdir. Bu sistem, politik güçlerin çoğunluğunun elenmesine ve sadece iki dominant partinin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Bu sistem ile seçmenler tercihlerine göre aday seçebilmektedirler. Adaylar, hem diğer partilerdeki hem de kendi partilerindeki rakipleri ile yarışmak zorunda kalmaktadır.

Malta'daki bu durum parti içi rekabeti daha da arttırmaktadır. Adayların sayısı çoktur ve yoğun kişisel kampanyalar yürütmektedirler. Malta bölgeleri küçüktür. Büyük partiler bölgedeki sandalyelerden daha fazla aday aday olarak göstermektedir. Muhafazakar Parti için bu sayı 2 ile 16, Malta İşçi Partisi için ise 1 ile 19 arasında değişmektedir.³² Daha fazla aday, seçmenin seçimlerini etkilemektedir. Seçim dönemlerinde seçmen ve adaylar arasında yakın bir ilişki kurmaya izin verilmektedir. Partilerine bağlılık, Maltalıların yaşamlarının bir parçasıdır. Bu yüzden yoğun partizanlık, Malta'nın politikasını şekillendirmektedir. Seçmenlerin %98'i veya daha da fazlası iki

³¹ Buhagiar&Lauri, **a.g.m.**, s.2

³² Carmen Ortega Villodres, **"Gender and Party Duopoly in a Small State: Ballot Effects under the Single Transferable Vote in Malta,1947-2008"**, South European Society and Politics,13:4, s.444.

ana partiden birine oy vermektedir.³³ Bu durumda, Malta'daki her iki partide oyların en az %40'ını almaktadır. Böylece seçmenin seçim ile ilgili niyetinin değişmesi ile hükümet tamamen değişmektedir.

Bu yoğun partizanlık köklerini Malta'nın sosyal ve aile geçmişinden almaktadır. Bu kutuplaşmış sistemde partizanlık; yaygın, kökleşmiş ideolojiye, sınıflara ve yerelliğe bağlıdır. Seçmenlerin çoğu, partizanlığı iki büyük parti ile tanımlamaktadır.

Her iki partinin gazeteleri ve televizyon istasyonları, önyargılı haber raporları sunmaktadırlar. Malta İşçi Partisi, işçi kaynaklı olmayan medyaların programlarına çıkmayı reddetmiştir. Malta İşçi Partisinin politikalarını yansıttığı kendi televizyonu, radyo istasyonu ve gazetesi bulunmaktadır. Muhafazakar Parti de aynı şekilde davranmaktadır. İki Parti arasındaki farklar, ideolojik boşluklardan kaynaklanmaktadır. Bu iki partinin rekabet ettiği alanlar vardır. Bunlardan en önemlisi, her iki partinin de güvenilir olmasıdır. İkinci önemli rekabet alanı, Avrupa konusunda iki partinin yürüttüğü farklı programlardır. Avrupa konusuna her iki ana parti birbirlerinden farklı bakmaktadır. Muhafazakar Partiye göre, üyelik Malta'nın çıkarıdır. Malta İşçi Partisine göre, Malta bu üyelik ile bağımsızlığını kaybeder. Kimliği tehdit edilir. Çıkarları, birliğin diğer büyük devletleri tarafından ikinci plana itilir. Malta'nın Akdeniz kimliği zarar görür.

AB taraftarlığı ve AB karşıtlığı Malta politik yaşamının derinden kutuplaşmasına neden olmaktadır. Malta, AB üyeliğine karşı aktif bir kampanya yürüten ana bir politik partiye sahip tek ülkedir. 1970'lerden itibaren de bu kutuplaşma giderek artan bir şekilde yoğunlaşmıştır. Muhafazakar Parti ve Malta İşçi Partisi arasındaki politik kutuplaşma AB konusunda kamuoyunda yoğun tartışmalara neden olmaktadır.³⁴ Malta'nın politik önceliği AB üyesi olana kadar, AB katılımına odaklanmıştır. Malta'daki

³³ Cini, "A Divided Nation: Polarization and the Two-Party System in Malta", s.7.

³⁴ Roderick Pace, "Malta and Eu membership: Adaptation, Change and Modernisation", **Agora Without Frontiers**, Vol. 8,(4),2003, s.372.

yoğun politik duygular, AB üyeliği sürecini etkilemiştir. Malta'daki iki ana parti 2003 yılındaki Irak Savaşından hiçbir kampanyalarında bahsetmemiştir.³⁵ Savaşa açıkça karşı da çıkmamışlardır.

Seçimlere katılım %96'ların üzerindedir.³⁶ Avrupa'daki katılım %70'lerde iken, ABD'de %49'lardadır.³⁷ Seçimlere yüksek oranda katılım, Malta'da seçmen politikalarını tanımlamaya yardımcı olmaktadır ve politik sistemi sınırlı yerel politik faaliyetler ile merkezileştirmektedir. AB üyesi ülkeler içerisinde Malta seçimlerde seçmenin en fazla katılımının olduğu üçüncü ülkedir.³⁸ Belçika ve Lüksemburg en fazla katılımın olduğu diğer iki ülkedir. Bu iki ülkede oy kullanmak zorunludur, oysa Malta'da oy kullanma zorunluluğu yoktur. Malta'da genel seçimlerde katılım oranı hep yüksektir. 1976'dan beri, Genel seçimlerdeki katılım hep istikrarlı olmuştur ve yaklaşık %95 oranındadır.³⁹

Malta'daki yüksek katılımın iki ana nedeni vardır,⁴⁰

1. Rekabetçi ve kutuplaşmış Malta politikaları
2. AB'nin lehine ve aleyhine yürütülen politikalar

1970 AT ile Ortaklık Antlaşmasının imzalanmasından sonra 1971 yılında yapılan genel seçimleri oyların %50.84'ünü alarak Malta İşçi Partisi kazanmıştır.⁴¹ Malta İşçi Partisinin genel seçimleri kazanması ile AT üyesi

³⁵ Cini, "Malta votes twice for Europe: The Accession Referendum and General Election, March/April 2003", **South European Integration Watch**, 8:3, s.143.

³⁶ Maurice Mullard & Godfrey A. Pirotta, "The politics of public expenditure in Malta", **Commonwealth & Comparative Politics**, 46:1, s.129.

³⁷ Mullard & Pirotta, **a.g.m.**, s.129.

³⁸ Pace, "South European Integration Watch: The Maltese Electorate Turns a New Leaf? The First European Parliament Election in Malta", s.123.

³⁹ Villodres, **a.g.m.**, s.444.

⁴⁰ Pace, "South European Integration Watch: The Maltese Electorate Turns a New Leaf? The First European Parliament Election in Malta", s.124.

⁴¹ The Parties' National Vote Totals, 1921-2008, (Erişim) <http://www.maltadata.com/np-total.htm>, 19.02.2010.

olma fikri rafa kaldırılmıştır.1976 genel seçimlerini de tekrardan Malta İşçi Partisi oyların %51.53'ünü alarak kazanmıştır.⁴²

1981 Genel seçimlerinde Malta İşçi partisi oyların %49.07 almasına rağmen 34 sandalye; Muhafazakar Parti, oyların 50.92 almasına rağmen 31 sandalye kazanmıştır.⁴³ Bu durum Anayasal bir krizin ortaya çıkmasına neden olmuştur. 1981 seçiminde yaşanan sıra dışı sonuç dolayısıyla 1987 yılında Malta Parlamentosu, Anayasal bir değişikliğe gitmek zorunda kalmıştır. Bu değişikliğe neden olan sıra dışı sonuç, Muhafazakar Partinin en fazla oyu almasına rağmen, çoğunluğun sandalyesini kazanamamış olmasıdır. Bu durum politik kaosa neden olmuştur. Seçimlerden bir yıl sonra, Muhafazakarların boykotuna neden olmuştur. Bu durumu önlemek için anayasal önlemler alınmıştır. 1987 Anayasası ile beraber, çoğunluk oylarını alan partiler otomatik bir şekilde, çoğunluk sandalyelerini de almaya başlamıştır.⁴⁴ 1987 seçimini oyların % 50.91'sini ve 1992 seçimini oyların %51.77 alarak Muhafazakar Parti kazanmıştır.⁴⁵

1996 yılında Malta İşçi Partisi oyların %50.72'sini alarak hükümeti kurmuş ve AT üyeliği fikrini askıya almıştır.⁴⁶ 1998 seçimlerini oyların %51.81'sini alan Muhafazakar Parti kazanmıştır.⁴⁷ AB macerası tekrardan başlamıştır.

10 Mart 2003'de Başbakan, 12 Nisan 2003'de hemen genel seçimlerin yapılacağını söylemiştir. Aslında Ocak 2004 tarihinden önce hiçbir seçime gerek yoktu. Başbakan zafer şansını artırma, referandumdaki başarısının yanı sıra erken bir seçim Malta İşçi Partisinin liderinin değiştirilmesine zaman

⁴² The Parties' National Vote Totals, 1921-2008,(Erişim) <http://www.maltadata.com/np-total.htm>, 19.02.2010.

⁴³ Buhagiar&Lauri, **a.g.m.**, ,s.1.

⁴⁴ S Howe, **a.g.m.**,s.235.

⁴⁵ The Parties' National Vote Totals, 1921-2008,(Erişim) <http://www.maltadata.com/np-total.htm>, 19.02.2010.

⁴⁶ The Parties' National Vote Totals, 1921-2008,(Erişim) <http://www.maltadata.com/np-total.htm>, 19.02.2010.

⁴⁷ The Parties' National Vote Totals, 1921-2008,(Erişim) <http://www.maltadata.com/np-total.htm>, 19.02.2010.

bile tanımama, aynı zamanda AB politikasının değiştirilmesine izin vermeme amaçlarıyla erken seçimin yapılmasına uygun görülmüştür.

12 Nisan 2003 tarihinde yapılan genel seçimin katılım oranı %96,2'dir.⁴⁸ Muhafazakar Parti %51.79 oranında ve Malta İşçi Partisi %47,51 oranında oy almıştır.⁴⁹ Muhafazakar Parti, 12.080 kadar daha fazla oy almıştır.⁵⁰ Bu durum referandum sonucuna yansımıştır.

8 Mart 2008 tarihinde Muhafazakar Parti, artarda üçüncü kez seçilmiştir. Bu seçimde, Alternattiva Demokratika (Yeşil parti) 1966'dan beri Muhafazakar Parti ve Malta İşçi Partisinin arasında devam eden rekabeti yıkmayı denemiştir.⁵¹ 2008 yılında seçimlerde, Alternattiva Demokratika (AD), en azından bir sandalye bile olsa kazanmayı ummuştur. AD, koalisyon hükümeti için kampanyalar yürütmüştür, ancak seçmenler hükümet için tek partiyi tercih etmişlerdir. Temsilciler Meclisinde sadece iki ana parti sandalye kazanmıştır. Gelecek 5 yıl içinde Muhafazakar Parti ülkeyi yönetmek adına popüler bir vekalet elde etmiştir.⁵² Malta İşçi Partisi lideri Alfred Sant istifa etmiştir. 4 Haziran 2008 tarihinde Malta İşçi Partisi, yeni lideri olarak Joseph Muscat'ı seçmiştir.⁵³

Politikada; Muhafazakar değerler kadınların katılımı üzerinde negatif bir etkiye sahiptir. Batı demokrasilerine ile Malta karşılaştırıldığında, Malta Parlamentosunda çok az kadın vardır. Maltalı kadınlar, politik sistemin dışına itilmektedir.

Malta, Muhafazakar Katolik bir ülkedir. Katolik Kilisesi, ailenin idaresi, toplum ve halk politikalarında önemli bir role sahiptir. Malta'nın geleneksel

⁴⁸ The Parties' National Vote Totals, 1921-2008,(Erişim) <http://www.maltadata.com/np-total.htm>, 19.02.2010.

⁴⁹ The Parties' National Vote Totals, 1921-2008,(Erişim) <http://www.maltadata.com/np-total.htm>, 19.02.2010.

⁵⁰ The Parties' National Vote Totals, 1921-2008,(Erişim) <http://www.maltadata.com/np-total.htm> , 19.02.2010.

⁵¹ Pace, "Malta's 2008 Election: A Vote for Continuity and Change", s.377.

⁵² Pace, **a.g.m.**,s.378.

⁵³ Pace, **a.g.m.**,s.389.

aile kültürü, cinsiyetlere farklı roller tanımlamıştır. Kadınlara ev işleri, erkeklere sosyo-ekonomik roller biçilmiştir. Malta'nın kültürel değerleri ve sosyal koşulları Maltalı kadın adayları ne yazık ki görünmez yapmaktadır.

1951 yılındaki parlamentodaki kadın temsili %10'luk bir temsildir ve bu temsil Malta'da bu zamana kadar olan en yüksek temsildir. 2008 Seçimlerinde 65 seçilen parlamenterin sadece beşi kadındır.⁵⁴

Tablo 5: Kadınların Politik Oranı⁵⁵

Yıllar	Kadınların Sayısı		Kadınların Yüzdesi	
	Adaylar	Kazananlar	Bütün Adaylar	Bütün sandalyeler
1947	2	1	1.6	2.5
1950	11	3	5.9	7.5
1951	8	4	6.2	10.0
1953	8	1	4.7	2.5
1955	8	1	5.6	2.5
1962	13	2	4.3	4.0
1966	6	2	2.3	4.0
1971	5	2	2.5	3.6
1976	8	2	3.5	4.6
1981	11	2	4.8	3.1
1987	12	2	5.0	2.9
1992	8	1	3.3	1.5
1996	18	4	7.3	5.8
1998	30	6	10.6	9.2
2003	26	6	10.5	9.2
2008	19	5	7.3	7.7

Erkekler kadar kadınlarda seçime katılmaktadır ancak erkek adaylar başarılarını hem kadın hem de erkek seçmenlere borçludur.⁵⁶ Ayrıca Malta'nın 50 yıldır kullandığı tek devredilebilir oy hakkı, en çok kadınların politikada yer almasını negatif etkilemektedir.

⁵⁴ Villodres, **a.g.m.**,s.437.

⁵⁵ Kadınların Politik Oranları ,(Erişim)<http://www.maltadata.com/wom-runs.htm>, 05.03.2010.

⁵⁶ Wolfgang Hirczy, "Stv and Representation of Women", **Political Science and Politics**, Vol.28, No.4 (December 1995), s.712.

2008'te sadece Maltalı kadınların %37'si iş piyasasına katkıda bulunurken, AB'de kadınların katılımı iş piyasasına ortalama %58 oranlarındadır.⁵⁷ Bu negatif durum ne yazık ki Muhafazakar Katolik tüm ülkelerde karşımıza çıkmaktadır.

Kadın-erkek gelir düzeylerinde eşitsizliğin en fazla olduğu ülkelerden birisi de Malta'dır. Malta'da kadınların gelir düzeyi erkeklerin gelir düzeyinin %5,2 altındadır.⁵⁸ Dünya Ekonomik Forumu, Küresel Cinsiyet Uçurumu raporunun dördüncüsünü 2009 yılında yayınlamıştır. Bu rapora göre, kadın ve erkeklerin gelirlerinin arasındaki farkın en çok açıldığı ülke 89.sırada yer alan Malta olmuştur.⁵⁹ Malta, AB'ye daha üye olmadan önce 2001 yılında Avrupa Komisyonu, kadın erkek eşitliği ile ilgili 9 konudan sadece 1 tanesini yerine getirdiği için eleştirmiştir.⁶⁰ Üye olduktan sonrada eleştiriler devam etmiştir. Hala da devam etmektedir.

⁵⁷ Villodres, **a.g.m.**, s.437.

⁵⁸ 8 Mart Kadınlar Günü yaklaşırken, kadınlar politika ve iş dünyasında hala erkeklerin gerisinde, (Erişim), <http://www.euractiv.com.tr/abnin-gelecegi/analyze/8-mart-kadinlar-gunu-yaklasirken-kadinlar-politika-ve-is-dnyasnda-hala-erkeklerin-gerisinde-004836>, 05.03.2010

⁵⁹ Cinsiyet Eşitliğinde sınıfta kaldık, Kriter Türkiye-AB İlişkileri Haber-Yorum Dergisi, s.29.

⁶⁰ J.R; Kotzebue, **Sustainable Development Policy-The Case of Malta**, Yayınlanmış Master Tezi, Groningen University,2005. s.37.

Tablo 6: Kadın ve Erkek Adaylar⁶¹

Yıllar	Bütün Adaylar	Erkek Adaylar	Kadın Adaylar	Bütün Kazananlar	Erkek Kazananlar	Kadın Kazananlar
1947	124	122	2	40	39	1
1950	187	180	7	40	37	3
1951	130	124	6	40	36	4
1953	172	165	7	40	39	1
1955	142	135	7	40	39	1
1962	302	293	9	50	48	2
1966	264	259	5	50	48	2
1971	199	195	4	55	53	2
1976	226	219	7	65	63	2
1981	231	221	10	65	63	2
1987	242	233	9	65	63	2
1992	246	238	8	65	64	1
1996	248	233	15	65	61	4
1998	284	260	24	65	59	6
2003	247	224	23	65	59	6
2008	259	240	19	65	60	5

1947- 2008 yılları arasında 16 Malta Parlamento seçimi yapılmıştır. Bu seçimler 3501 aday ve 17 partiyi içermektedir.⁶² 1992-2008 yılları arasındaki her seçimde sadece Muhafazakar Parti ve Malta İşçi Partisi her seçime katılmıştır.

⁶¹ Kadın ve Erkek Adaylar,(Erişim) <http://www.maltadata.com/winfem.htm>, 05.03.2010.

⁶² Villodres, **a.g.m.**, s.445.

Tablo 7: İki Partinin Aldığı Oylar⁶³

Yıllar	Muhafazakar Parti	İşçi Partisi
1947	19,041	63,145
1950	31,431	30,332
1951	39,946	40,208
1953	45,180	52,771
1955	48,514	68,447
1962	63,262	50,974
1966	68,656	61,774
1971	80,753	85,448
1976	99,551	105,854
1981	114,132	109,990
1987	119,721	114,936
1992	127,932	114,911
1996	124,864	132,497
1998	137,037	124,220
2003	146,172	134,092
2008	143,468	141,888

⁶³ İki Partinin Aldığı Oylar,(Erişim) <http://www.maltadata.com/np-total.htm>, 15.03.2010.

Tablo 8: İki Partinin Aldığı Oyların Yüzdesi⁶⁴

Yıllar	Muhafazakar Parti	İşçi Partisi
1947	18.05	59.86
1950	29.62	28.58
1951	35.47	35.70
1953	38.14	44.55
1955	40.21	56.73
1962	42.00	33.85
1966	47.89	43.09
1971	48.05	50.84
1976	48.46	51.53
1981	50.92	49.07
1987	50.91	48.87
1992	51.77	46.50
1996	47.80	50.72
1998	51.81	46.97
2003	51.79	47.51
2008	49.34	48.79

1.4.1. Muhafazakar Partinin Avrupa Birliği'ne Bakışı

Muhafazakar Parti 1880'de İngiltere'den bağımsızlığı kazanmak, Maltalıların haklarını savunmak ve Maltalıların hakları için mücadele etmek amaçlarıyla kurulmuştur.⁶⁵ Adanın 19.y.y'da Maltalı İtalyan aydınlarını temsil etmektedir.⁶⁶ Muhafazakar Parti, kurulduğundan beri orta sınıf değerleri savunan orta sınıf bir partidir.⁶⁷

Muhafazakar Partinin muhafazakarlığı ılımlıdır. Muhafazakar Parti, merkez sağ Hristiyan Demokratik bir partidir. Zaten Muhafazakar Parti, zamanla muhafazakar kimliğinden arınarak Hristiyan Demokrat ve neo-liberalizm kimliğine bürünmüştür. Böylece Parti; ulusal uzlaşmayı, özgürlük

⁶⁴ İki Partinin Aldığı Oyların Yüzdesi,(Erişim) <http://www.maltadata.com/np-total.htm>,15.03.2010.

⁶⁵ Cini, "A Divided Nation: Polarization and the Two-Party System in Malta", South European Society and Politics, 7:1,s.9.

⁶⁶ Cini, a.g.m.,s.9.

⁶⁷ Cini, a.g.m.,s.10.

seçeneğini, sosyal değerlerin artmasını da vurgulamıştır. İşçilerin oylarını, iyi çalışma koşullarının sağlanması ve var olan iyi koşullarında korunması yönünde sözler vererek arttırmayı hedeflemiştir. Reform ve modernleşme gündemini takip etmektedir.

Meslek sahibi olan iş topluluğundan ve ateşli Katolikler arasında çok büyük bir desteğe sahip olmuştur.⁶⁸ İş ve kilise partisi olarak anılmaktadır. Güçlü Katolik Kilisesinin desteği ile sınıf farklılıklarını bertaraf etmeye çalışmıştır.⁶⁹ Dini figürler, Malta'da politik yaşamda hakimdir. Bu yüzden de Muhafazakar Parti ile Kilise arasında bağlar yakındır. Muhafazakar Partinin kilise öğretilerine sadık olduğu düşünülmektedir.

Muhafazakar Parti, daha karlı girişimlere ve hükümetin ekonomide daha az müdahalesine vurgu yapmaktadır. Ekonomik liberalizm partinin şekillenmesinde önemli bir araç olmuştur. AB ve Batı yanlısı politikalar üretmektedir. Muhafazakar Partinin AB üyeliği yaklaşımı Malta'nın çıkarları ve kimliği ile ilgili bir durumdur.

1920'de Malta'nın bağımsızlığı için kampanyalar yürütmüştür. 1964'de Malta'nın bağımsızlığa kavuşmasını sağlamıştır. Muhafazakar Parti, Malta'nın bağımsızlığı ile beraber kuzeydeki komşular ve AT ile ilişkileri geliştirmeye çalışmıştır. 1970'de AT ile Ortaklık Antlaşması imzalamıştır. 1990'da AB'ye üye olmak için başvurmuştur.

2003 seçimleri takibinde birçok analist, Muhafazakar partiye çok fazla şans vermemiştir, ancak analistlerin hiç düşündüğü gibi olmamıştır. Üçüncü ardışık dönemde; Muhafazakar Parti, 2008 Malta seçimlerinde de iktidarını azalan çoğunluğa rağmen kabul ettirmiştir.

⁶⁸ Cini, "A Divided Nation: Polarization and the Two-Party System in Malta", **South European Society and Politics**, 7:1, s.10.

⁶⁹ Cini, **a.g.m.**, s.10.

Muhafazakar Partinin 1976 yılından itibaren en son 2008 seçimine kadar Seçim Bölgelerinden aldığı oylar aşağıdaki tablo 9'daki gibidir:

Tablo 9: Muhafazakar Partinin Bölgelerden Aldığı Oylar⁷⁰

Bölgeler	Parti	1976	1981	1987	1992	1996	1998	2003	2008
1	MP	2	2	2	3	3	3	3	2
2	MP	1	1	1	1	1	2	2	1
3	MP	2	2	2	2	2	2	2	2
4	MP	2	2	2	2	2	2	2	2
5	MP	2	2	2	2	2	2	2	2
6	MP	2	2	2	2	2	2	2	2
7	MP	3	3	3	3	3	3	3	3
8	MP	3	3	3	3	3	3	3	3
9	MP	3	3	3	3	3	3	3	3
10	MP	3	3	3	4	4	4	4	3
11	MP	3	3	3	3	3	3	3	3
12	MP	3	3	3	3	3	3	3	3
13	MP	3	3	3	3	3	3	3	3
Toplam	MP	31	31	31	34	34	35	35	31

1.4.2. Malta İşçi Partisinin Avrupa Birliğine Bakışı

Malta İşçi Partisi, İngiliz İşçi Partisini örnek alarak Maltalı tersane işçilerinin politik sesi olmak amacıyla 1921'de kurulmuştur.⁷¹ Partinin kökleri, Malta işçi hareketidir. Merkez sol gündemini takip etmektedir. Sosyalist bir partidir. Solun geleneksel partisidir. Genel İşçiler Birliği adanın en büyük ticaret birliğidir ve Malta İşçi Partisi'nin en büyük destekçisidir.

⁷⁰ Muhafazakar Partinin Bölgelerden Aldığı Oylar,(Erişim) <http://www.maltadata.com/cand-num.htm>, 15.03.2010.

⁷¹ Cini, "A Divided Nation: Polarization and the Two-Party System in Malta", South European Society and Politics, 7:1, s.12.

Malta İşçi Partisi, işçilerin yaşama standartlarının korunması, sosyal hizmetler, barınma, iş imkânı gibi sosyal konularla ilgilidir. Ulusal çıkarların ve demokrasinin koruyucusu olduğunu iddia etmiştir. Malta İşçi Partisi, Kilisenin politik yaşamdaki rolünü sınırlandırmak için çaba sarf etmiştir. Bu çaba, 1960'ların başında ve 1970-80'lerde Malta'nın gerginlik içerisine girmesine neden olmuştur. Rahipler, seçmenleri Malta İşçi Partisine oy vermemeler için uyarmıştır.⁷²

Batı ve AB karşıtı politikalar üretmektedir. Malta adasının politik, ekonomik ve sosyal hayatı açısından AB üyeliğine uygun olmadığını ve Komisyon tarafından hızlıca yerine getirilmesi beklenen reformları yerine getiremeyeceğini düşünmektedir.⁷³ Malta İşçi Partisine göre Malta AB üyesi olunca bağımsızlığını ve egemenliğini kaybedecektir. AB'ye katılım Malta Anayasasında yer alan tarafsızlık ibaresine zarar verecektir. Enflasyon artacaktır. Ortak Tarım Politikasının kabulü Malta'nın tarım politikasına zarar verecektir, Malta'daki tarımın fiyatlarının artmasına neden olacaktır. Yabancıların büyük çoğunluğu Malta'da çalışma imkanı bulacaktır. Bu durum sosyal gerginliklere yol açacaktır.

Malta İşçi Partisi, asla sınıf farkını ve mücadelesini savunmamıştır. 1940'larda politik bir parti halini almıştır ve 1947'de seçimleri kazanmıştır.⁷⁴ İlk hükümeti de Dom Mintoff 1947 yılında kurmuştur. Çalışan sınıfın çıkarlarını açık olarak temsil etmek için kurulmuştur. İngiltere ile bütünleşme lehine kampanyalar yürütmüştür. Bütünleşme planları suya düşünce, bu sefer de Mintoff, bağımsızlık lehine kampanyalar yürütmeye başlamıştır. İtalya ve Güney Arap ülkeleri ile yakın ilişkiler kurulmuştur.

⁷² Cini, **a.g.m.**, s.12.

⁷³ Cini, "The Europeanization of Malta: Adaptation, Identity and Party Politics", s.269.

⁷⁴ Cini, "A Divided Nation: Polarization and the Two-Party System in Malta", **South European Society and Politics**, 7:1, s.10.

1971’de Malta İşçi Partisi iktidara gelmiş ve 1987’ye kadar iktidarda kalmıştır. Bu zaman zarfında, Malta İşçi Partisi uluslararası arenada tarafsızlık politikasına sahip çıkmıştır ve tarafsızlık politikası lehine kampanyalar yürütmüştür. 1971 seçiminde Dom Mintoff Hükümeti tarafsızlık politikasına olan bağımlılığından bahsetmiştir. Bu politika 1987 yılında Malta Anayasasına koyulmuştur. Ülke içerisinde ise, üçüncü dünya sosyalizmi takip edilmiştir.⁷⁵ Bu dönemde Malta İşçi Partisi kendisini sosyalist bir parti olarak yapılandırmıştır. 1996-1998 yılları arasında da Malta İşçi Partisi iktidardadır.

Alfred Sant liderliğinde Malta hükümeti, Malta’yı modernleşme sürecine geçirmeye çalışmıştır. Alfred Sant’a göre, Malta’nın AB üyeliği Malta açısından sakıncalıdır. Alfred Sant, 1998 ve 2003 seçimlerini ve 2003 referandumunu kaybetmiş bir Malta İşçi Partisi lideridir. Malta İşçi Partisinin başarılı olabilmesi için Malta İşçi Partisinin liderinin değiştirilmesi gerektiğine inanılmaktadır. Yeni liderin seçilmesi yeni politikalara, AB üyeliğine yeni yaklaşıma izin verecektir. Alfred Sant’ın AB üyeliğine sert duruşu, seçimleri kaybetme nedeni olarak görülmelidir ve çok ciddiye alınmalıdır. 15 Mayıs 2003’te %68 çoğunluk ile Malta İşçi Partisi destekçileri Alfred Sant’ı tekrar seçmiştir.⁷⁶ 1 Haziran 2003 tarihinde Malta Independent gazetesinde verilen röportajda Alfred Sant, AB üyeliği konusunun öldüğünü ve farklı konulara yönelmesi gerektiğini ifade etmiştir.⁷⁷

Malta İşçi Partisi, Malta’nın ekonomik bir reforma ihtiyacı olduğunu kabul etmiştir. Referandum ve 2003 Genel seçimleri öncesinde AB üyeliğine karşı kampanyalar yürütmüştür. Parti içindeki AB karşıtlarının sayısının az olmasından dolayı AB üyeliği gerçeğini kabul etmek zorunda kalmıştır.

⁷⁵ Roderick Pace, Election: A vote for Continuity and Change, **South European Society and Politics**,13:3,s.380.

⁷⁶ Michelle Cini,“Malta Votes Twice for Europe: The Accession Referendum and General Election”,**South European Society and Politics**,8:3, s.145.

⁷⁷ Cini,**a.g.m.**, s.145.

Malta İşçi Partisinin, Temmuz 2005'te AB güveni güçlenmeye başlamıştır. Lizbon Antlaşması lehine oy kullanmıştır.⁷⁸ 2006 yılında Malta İşçi Partisi, avro ile ilgili duruşunu değiştirmiştir. Milletin çıkarı için 1 Ocak 2008 tarihinin kabul edilmesi gerektiğini vurgulamıştır.⁷⁹

29 Ocak 2008'de Malta İşçi Partisi lideri Alfred Sant; ulusal TV kanalında yayınlanan "Disset" programında, AB üyeliği paketinin İşçi Partisinin ülkeyi yönetmek için seçilmesi halinde tekrar müzakere edilmesi gerektiğini söylemiştir.⁸⁰ Alfred Sant eğer Malta ekonomisinde AB üyeliği paketi yetersiz kalırsa, biz bu durumu AB ile konuşacağız demiştir.⁸¹ 11 Şubatta, Alfred Sant AB üyesi olarak kalacaklarını ancak önceliğin ulusal çıkarlar ve onları korumak olduğunu dile getirmiştir.⁸² Alfred Sant'ın bu söylemlerinin amacı, Muhafazakar Partiden memnun olmayanların desteğini almaktır. Ayrıca artık, AB gerçeğini kabul etmeleri gerektiğinin farkına varmıştır.

⁷⁸ Roderick Pace, "Malta's 2008 Election: A Vote for Continuity and Change", **South European Society and Politics**, 13:3,s.384.

⁷⁹ Pace, **a.g.m.**,s.385.

⁸⁰ Pace, **a.g.m.**,s.386.

⁸¹ Pace, **a.g.m.**,s.386.

⁸² Pace, **a.g.m.**,s.386.

Malta İşçi Partisinin 1976 yılından itibaren en son 2008 seçimine kadar Seçim Bölgelerinden aldığı oylar tablo 10'daki gibidir:

Tablo 10: Malta İşçi Partisinin Bölgelerden Aldığı Oylar⁸³

Bölgeler	Parti	1976	1981	1987	1992	1996	1998	2003	2008
1	MİP	3	3	3	2	2	2	2	3
2	MİP	4	4	4	4	4	3	3	4
3	MİP	3	3	3	3	3	3	3	3
4	MİP	3	3	3	3	3	3	3	3
5	MİP	3	3	3	3	3	3	3	3
6	MİP	3	3	3	3	3	3	3	3
7	MİP	3	3	3	2	2	2	2	3
8	MİP	2	2	2	2	2	2	2	2
9	MİP	2	2	2	2	2	2	2	2
10	MİP	2	2	2	1	1	1	1	2
11	MİP	2	2	2	2	2	2	2	2
12	MİP	2	2	2	2	2	2	2	2
13	MİP	2	2	2	2	2	2	2	2
Toplam	MİP	34	34	34	31	31	30	30	34

1.5.MALTA'NIN AVRUPA BİRLİĞİNE BAKIŞI

Malta ile AB arasındaki AB üyeliği dışındaki bütün seçenekler kısa dönemlidir, oysa AB üyeliği uzun dönemlidir. Genişlemiş AB; dünya çıktısının %20'sini, dünya ticaretinin %25'ini, dünya para rezervlerinin %65'ini kullanabilme yeteneğine sahip olacaktır.⁸⁴

Peki, Malta bu gerçeğin bir parçası olma dışında kalabilecek midir?

⁸³ Malta İşçi Partisinin Bölgelerden Aldığı Oylar, (Erişim) <http://www.maltadata.com/cand-num.htm>,15.03.2010.

⁸⁴ Neumeyer,a.g.e., s.64.

Malta'nın AB tartışmalarında önemli olan üç konu vardır: Bu üç önemli konu; Ekonomi, Güvenlik ve Politika ve Toplum'dur.

1.5.1. Ekonomi

Ekonomik açıdan baktığımızda, küçük devletler yerli piyasadan yoksundurlar. Küçük devletlerin dışa bağımlılığı, orta ölçekli ve büyük devletlere göre çok fazladır. Büyümesi için yabancı yatırıma ihtiyaçları fazladır. Dış ticarete oldukça bağımlıdırlar. Bu sürekli olmayan dezavantajı ortadan kaldırmak için, ya dünya ticaret örgütünün karşılıklı yaklaşımını kullanarak dünya ekonomisi ile bütünleşme yolunu tercih edebilirler ya da bölgesel ticaret grupları ile bütünleşme politikaları takip edebilirler. Küçük devletler bu kararı verirken dikkatli olmalıdırlar.

Bu seçeneklerin hiçbiri, dış faktörlerden bağımsız değildir. Küçük devletler, birleşme ile ekonomik ve politik özgürlüğünü sınırlandırırken, küresel sistemde sahip olduğu gerçek özgürlüğe karşı da dengelenmelidir.

Malta'nın ekonomisi hassastır. Malta, Avrupa ülkeleri içinde kişi başına yaklaşık 8000 doların düştüğü fakir bir ülkedir.⁸⁵ Barınılacak yer, cep telefonları otomobiller ve seyahat konuları gibi kişisel tüketim harcamalarında zengin ekonomileri ile benzerlik göstermektedir.⁸⁶ Malta'da birçok insanın geliri fakirlik alt sınırındadır. Malta'daki ailelerin %25'i işsizlik maaşı almaktadır.⁸⁷

Malta doğal güzellikleri ve kültür açısından zengin olmasına rağmen, doğal kaynaklar bakımından fakir, gerekli hammaddeden yoksun, denize dökülen akarsuların olmadığı ve çok küçük yerel piyasanın olduğu bir ada devletidir.

⁸⁵ Mullard&Pirotta, **a.g.m.** , s.129.

⁸⁶ Mullard&Pirotta, **a.g.m.** , s.129.

⁸⁷ Mullard&Pirotta, **a.g.m.** , s.129.

Ekonomisi ithal merkezli sanayiye ve turizme dayanmaktadır. Malta, AB'ye üye olarak sanayi politikalarını geliştirme ve bu sayede de sanayisini geliştirme fırsatını sağlayacaktır. Doğal kaynakların yokluğu yabancı sermayeye ve ithalata güven duyulmasını zorunlu kılmaktadır. Malta'da Arap ülkeleri özellikle Libya ve İtalya ile ticari ilişkilerini geliştirmektedir.

Bağımsızlıktan önce adanın ekonomisi askeri harcamalara dayanmaktadır. Malta, gerçekten bağımsız bir devlet olmak istiyorsa sivil bir ekonomi yaratmasının zorunlu olduğunun farkındadır. Bu yüzden Bağımsızlıktan önce Malta Başbakanı "Giorgio Borg Olivier", İngiltere ile "Savunma ve Finans" ile ilgili bir Antlaşma imzalamayı uygun görmüştür. Bu antlaşma, Malta'nın İngiltere'den bağımsız olarak ekonomik gelişmesinin kolaylaşmasını sağlamaktadır. İngiltere, 10 yıllık dönem için 51 avro milyon değerinde kredi sağlayacaktır.⁸⁸ Malta Hükümeti, bu antlaşmanın kısa dönemlik olduğunu tahmin etmiştir. Bu yüzden başka önlemler alınmasının gerektiği düşünülmektedir.

1964 yılında bağımsızlığın ilan edilmesinden sonra Malta ciddi ekonomik sıkıntılar yaşamıştır. Turizm, tekstil ve hazır giyim, ticari gemi yapım ve onarımı alanlarında faaliyet göstermiştir. AB müzakerelerinin başlamasıyla tüm gelişmiş ülkelerde olduğu gibi Malta'da da iş gücü üretim sektöründen hizmet sektörüne kaymaya başlamıştır. Bu doğrultuda; Malta'nın önde gelen sektörlerini turizm, altyapı, eğitim, inşaat, finans, tarım ve balıkçılık oluşturmuştur.

Maltalı bir gazetede yayınlanan bir makale'ye göre, Malta'nın başka önlemlere ihtiyaç duymasının en büyük nedeni, Malta hükümetinin sadece para ile ilgilenmesidir.⁸⁹ Bu başka önlemlerden en önemlisi, AT üyesi olmaya çalışmaktır.

⁸⁸ Neumeyer, a.g.e., s.43.

⁸⁹ John Redmond, **The next mediterranean Enlargement of the European Community: Turkey, Cyprus and Malta?**, Dartmouth Publishing Company Limited, 1993, s.109.

Malta AT ile tam olarak bağımsız olmadan finansal protokoller yapmaya çalışmıştır. Malta ile AT arasında 3 finansal protokol imzalanmıştır. Mart 1976 yılında ilk finansal protokol imzalanmıştır.⁹⁰

1979 yılında İngiliz üssünün kapatılması ile Malta, çok önemli bir geçim kaynağını kaybetmiştir. Malta, İngiliz askerinin çekilmesinin en çok ekonomik boyutuyla ilgilenmiştir. Malta nüfusunun %13'ü İngiliz servislerinde çalışmaktadır.⁹¹ İngiliz askerlerinin çekilmesi demek, Malta'da İngilizlerin Maltalılara sağladığı iş olanaklarının azalması ve işsizliğin artması demektir.

İkinci protokol 1986 yılında ikinci finansal protokol imzalanmıştır.⁹² 1983 yılından 1988 yılına kadarki dönemi kapsayan beş yıllık bir dönem için yapılmıştır. Birinci ve ikinci protokolün uygulanmasına yardımcı olmak amacıyla 1978 yılında AT- Malta Ortaklık Konseyi kurulmuştur.⁹³ Teknik yardım, eğitim, sanayi ve tarımsal üretimin gelişmesi, bilimsel işbirliği ve turizm konularında ki projelere fon verilmiştir.⁹⁴ Üçüncü protokolün de fon öncelikleri ilk iki protokol ile aynıdır.

Mart 1989'da imzalanan Üçüncü protokol ise 1 Kasım 1988 ile 31 Ekim 1993 yılları arasındaki dönemi kapsamaktadır.⁹⁵ Bu finansal protokoller, şüphesiz Malta'ya ekonomik olarak yarar sağlamıştır.

Malta'nın sanayi temeli az sayıda büyük firmalar ve çok sayıda küçük firmalardan oluşmaktadır. Büyük firmalar, Malta'nın ekonomisini sermaye ve işgücü bakımından şekillendirmektedir. Coğrafi olarak, küçük adalardaki küçük firmalar küçük adaların yoğun bölgelerinde kurulmuşlardır.⁹⁶

⁹⁰ Redmond, **a.g.e.**, s.112.

⁹¹ Neumeyer, **a.g.e.**, s.44.

⁹² Redmond, **a.g.e.**, s.112.

⁹³ Redmond, **a.g.e.**, s.113.

⁹⁴ Redmond, **a.g.e.**, s.113.

⁹⁵ Redmond, **a.g.e.**, s.113.

⁹⁶ G Baldacchino, "Successful small-scale manufacturing: A comparative assessment across five European island regions", **Bank of Valletta Review**, No.31, Bahar 2005 , s.25

Malta'nın küçük firmaları, sanayinin %70'ini oluşturmaktadır.⁹⁷ Bu küçük firmalar, yerel piyasa ile ilgilidir. Malta'nın tekstil, giyim, ayakkabı, mobilya yapımı, elektronik ve elektrik donanımı, gemi yapımı konularında sanayisi gelişmiştir. Adanın %40'ını oluşturan geniş bir kamu sektörü vardır.⁹⁸

Malta'nın AB öncesi endüstriyel yapısı şu şekilde özetlenebilir,⁹⁹

1. Üretim ve çalışanların azlığı,
2. Düşük sermaye.

Malta, AB standartlarına göre fakir bir ülkedir, AB'den alacağı fonlar ile AB üyesi ülkeler standardına gelmeye çalışacaktır. Bu fonlar sayesinde;¹⁰⁰

1. Bölgesel fon ile ekonomik performans gelişecektir.
2. Sosyal fon ile Malta iş gücü gelişecektir.
3. Malta'nın tarımı ithalata bağımlıdır. Tarım Fonu ile Tarımın yeniden yapılandırılması ve desteklenmesi söz konusudur.
4. Araştırma, eğitim, küçük ve orta ölçekli girişimler için ayrılan fonlar da söz konusudur.

AB, küçük Avrupalı devletlere ekonomik ve politik avantajlar sağlamaktadır. Küçük devletlerin ekonomik, politik, güvenlik, sosyal bütünleşme, çevre ve modernleşme ile ilgili konulardaki hassasiyetlerini gidermelerine yardımcı olmaktadır. Bu durum da Malta'yı ittifaklara sıcak bakmaya itmiştir.

AB üyeliği, ekonomik yapılanmaya bağlıdır. Malta'nın da küresel baskılarla mücadele edebilmesi için yeniden yapılanmaya ihtiyacı vardır. Yeniden yapılanma; Malta'ya liberal dünya ekonomisi ile etkin bir şekilde yarışma fırsatı sağlayabilecektir. Malta, AB üyeliği ile yeniden yapılanacaktır.

⁹⁷ Baldacchino, a.g.m., s.25

⁹⁸ Baldacchino, a.g.m., s.25.

⁹⁹ Redmond, a.g.e., s.119.

¹⁰⁰ Redmond, a.g.e., s.122.

AB piyasasına ve ticari antlaşmalara girmek Malta'yı Akdeniz'de önemli bir hale getirecektir. AB; tekel piyasa sağlayacak, bu durum üye devletlerin çoğunun aynı para birimi kullanacağı anlamına gelmektedir. Malta, ortak para birimi ile ülkedeki ekonomik kararlılığın sağlanacağı ümidini taşımaktadır. Malta'nın avro para birimine geçmesi ekonomik istikrarı sağlamak açısından oldukça önem kazanmaktadır. Malta'nın AB üyeliği ekonomik büyümesini, turizm ve diğer sanayi alanlarını büyütecektir. Malta bu sayede limanlarını, gemi yapımı sanayisini geliştirebilecektir.

Malta, AB Müktesebatını kabul edince, serbest piyasa ekonomisine geçecektir. Bu durumda Malta ekonomisinde birçok değişikliğe yol açacaktır. Malta, AB'ye kabul edilirse, tek piyasayı ortadan kaldıracaktır, ekonomisini liberalleştirecektir. AB Komisyonu, Malta hükümetinden gerekli reformların yapılması istemiştir.

Malta Hükümeti, AB üyeliğinin Malta'nın ekonomik yaşamında önemli olduğunun farkındadır. AB'ye üyelik demek, gerekli radikal ekonomik reformların yapılması demektir. Küreselleşme, Malta'nın ekonomisinin dışarıya açılmasını sağlayacaktır. Malta, yalnız kalarak bu durumla karşı karşıya kalmaktansa, AB yardımı ile bu durumu atlatmayı daha uygun bulmaktadır.

AB destekçilerine göre, AB'ye katılım dünyanın küresel olduğunu kabul etmek anlamını taşıyacaktır. AB üyeliği reformlar için teşvik edicidir. Malta'nın en büyük ticaret ortağı AB'dir. AB'nin sosyal ve ortak fonları Malta'nın AB üyeliği ile beraber Malta'ya ekonomik yarar sağlayacaktır.

Malta'daki AB üyeliği karşıtları, Malta'nın AB üyesi olarak karşılaşacağı ekonomik sonuçlara odaklanmamaktadırlar. Bu kişiler, kısa dönemde üyeliğinin etkilerine odaklanmaktadırlar. Göçmenlerin Malta'ya göç edeceği fikri ile korku yaratmayı başarmışlardır.

AB üyeliği karşıtları, Malta vatandaşlarının AB'ye rahatça gidip orada çalışabilmeleri ihtimalini, Malta'daki işsizlik oranını önemsememektedir. Malta'nın AB üyeliği mal- mülk fiyatlarını arttıracaktır ve bu durum en çok genç Maltalı çiftleri etkileyecektir. Enflasyonu sınırlandırmak amacıyla 1970'lerde ve 1980'lerde İşçi Hükümeti, sosyal barınmaya yatırım yapmıştır. 1987 ve 1996 yıllarında Muhafazakar parti bu politikadan vazgeçmiştir. Böylece Gelir ve Mal mülk arasındaki fiyat uçurumu genişlemiştir. Bu durumda Malta'nın AB üyeliği ile artacaktır.

Turizm sektörü, Malta adalarının doğal güzelliklerinden dolayı Malta'nın en önemli geçim kaynaklarından. Malta, özellikle İtalyan turistler açısından caziptir. Turistler; iyi korunmuş tarihi alanlar, temiz sular ve çekici kıyı şeridinden etkilenmektedir. Malta, turizm sektörünü geliştirmek istemektedir.

Malta ekonomisi konusunda AB üyeliğinin olası etkisi hakkında herhangi bir fikir birliğine varılamamıştır.

Roderick Pace, AB üyeliğinin ekonomik yönden olası etkileri hakkında, *“Topluluk üyeliğinin Malta'ya ekonomik yönden tedavi edeceği yönündeki düşüncelerimizden kurtulmalıyız. Böylece ekonomimiz kendiliğinden yukarı çıkacaktır.”* diye düşünmektedir.¹⁰¹

1.5.2. Güvenlik

Küçük devletler, kendi ülkelerinde, bölgelerinde, evrensel çevrede sınırlı politik amaçlarını takip etmektedirler. Bu amaçlar, kesinlikle büyük devletlerin amaçlarından farklı değildir. Küçük devletlerin de devlet güvenliği, ekonomi, ticaret, sosyal istikrar ve sosyal kimlik gibi amaçları vardır. Ancak,

¹⁰¹ Neumeyer, a.g.e., s.76.

en önemli sorun güvenlidir. Küçük devletler, her zaman güvenlik kaygısı taşımışlardır.

İttifaklar, küçük devletlerin güvenlik kaygıları için karşımıza çıkan cevaplardan biridir. Küçük devletlerin katıldıkları işbirliği yapıları küçük devletlerin, büyük devletler ile olan iki taraflı askeri, ekonomik ve politik ilişkilerindeki dengesizlikler ortadan kalkmasına yardımcı olacaktır. Eşitlik prensibi, küçük devletlere yapısal güç vermektedir. Bu yapısal güç küçük devletlerin açığı telafi etmesine yardımcı olacaktır. Aynı zamanda, Herhangi bir ittifaka dahil olan küçük devlet, bu yolla ittifakın baskın gücünün egemenliği altına girmiş de olacaktır.

Küçük bir devlet için tarafsızlık mı yoksa bir ittifak içinde yer almak mı daha doğru bir politikadır bunu önceden kestirmek çok zordur. Küçük devletlerin güvenlik çelişkilerini tek açıdan tanımlayamayız. Bu çelişki, devletlerin yerel ekonomilerine, ekonomik büyümelerine, vatandaşlarının huzuruna, politik kurumlarının sağlamlığına, iç istikrarına, dış ilişkilerine, piyasaya girişine, ekonomik yardıma, bölgesel ve uluslararası istikrarına bağlıdır. Tarafsızlık mı yoksa bir ittifak içinde yer alması gerektiğine bu faktörleri göz önüne alarak cevap vermemiz gerekmektedir.

Malta, tarafsız, küçük bir devlettir. Malta'nın tarafsızlığı kendine özgüdür. Her Maltalı vatandaş, adanın savunması için her yıl ortalama 500 dolar vergi vermektedirler.¹⁰² Tarafsızlık, Malta'nın tarihindeki yeni bir konu değildir. Malta Şövalyeleri de egemenliği korumak adına tarafsızlık politikasını kabul etmiştir.¹⁰³ Barışı, güvenliği ve sosyal gelişimi aktif olarak takip etmektedir. 8 Ekim 1981 tarihinde Malta ile SSCB arasında tarafsızlık Antlaşması imzalanmıştır.¹⁰⁴ Herhangi bir ittifaka katılmayı reddetmektedir. Malta'nın tarafsızlığı 1987 Anayasasında belirtilmiştir. Anayasasında; hiçbir

¹⁰² Thomas Eccardt, **Secrets of the seven smallest states of Europe: Andorra, Liechtenstein, Luxembourg, Malta, Monaco, San Marino and Vatican City**, Hippocrene Books, 2005.s.27.

¹⁰³ Dominic Fenech, "Malta's external security", **GeoJournal**,41.2: 1997,s.157.

¹⁰⁴ Roderick Pace, **Microstate Security in the Global System EU-Malta Relations**, Midsea Books,2001.s.499.

askeri üsse, hiçbir askeri personele Malta topraklarında izin verilmeyeceği, tersanelerin sadece ticari amaçlar doğrultusunda kullanılabileceği ifade edilmiştir. Malta, eylemci bir dış politika kabul etmiştir. Eylemlere, Petersberg ilkeleri çerçevesinde katılmaktadır.¹⁰⁵

Bütün küçük devletler gibi Malta'nın da en büyük sorunu güvenliğinin sağlanması olmuştur. Ancak Malta yalnız kalmak yerine tarafsız olmasına rağmen Avrupalı kimliğini kullanma yoluna gitmiştir. 1962 yılı itibariyle Malta küçük bir ada devleti olarak İngiltere'den bağımsızlığını kazanarak tarafsızlığını ilan edebilirse Avrupa Ekonomik Topluluğuna (AET'ye) sıcak bakacağını işaretlerini vermeye çalışmıştır. AET, üyelerinin güvenliğini sağlayabilen bir kurumdur, küçük devletler için dünyayı daha güvenli bir hale getirmesi küçük devletler açısından AET'yi cazip hale getirmektedir. Bu yüzden de Malta da diğer küçük Avrupalı ülkeler gibi AB üyeliği gerçeğini çok fazla ciddiye almaya başlamıştır.

1964 yılında bağımsızlığını kazanır kazanmaz da, Malta AET tam üyesi olma çabalarını yoğunlaştırmıştır. Dış ilişkilerin iyi olması, Malta'nın bağımsızlığını devam ettirebilmesi için gerekli olan koşullardan biridir. 1964 yılında bağımsızlığını kazanınca, Malta hükümeti uluslararası ilişkilerini geliştirmeye başlamıştır. Bu seferde Malta'nın AB kalkınma fonlarını alabilmek için can atacağını belli olduğu ama AB'nin bu ülke için ne kadar para harcamak isteyeceği sorusu karşımıza çıkmıştır.

Malta'nın üyelik müzakerelerinde önünde çıkan ilk engel; Malta'nın tarafsızlığı olmuştur. Bu engeli yaratan da en çok Malta'daki iki büyük politik partiden Malta İşçi Partisi olmuştur. Muhafazakar Partiye göre, Malta ve AB üyeliği arasında herhangi bir uyumsuzluk yoktur. Malta'nın tarafsızlığı Malta'yı AT'nin politikalarına yabancılaştırmamaktadır. Bu tarafsızlık askeri tarafsızlığı içermektedir. Malta'nın tarafsızlığı ile AB'nin Ortak Dış ve Güvenlik politikası (ODGP) birbirleri ile uyumsuz değildir. Malta İşçi Partisi ise iktidara her

¹⁰⁵ Pace, "Malta and Eu membership: Adaptation, Change and Modernisation", s.377.

gelişinde Malta'nın Anayasasındaki tarafsızlık ibaresini kendi lehine kullanmıştır.

1998'de Malta İşçi Partisinin Dışişleri Bakanı Malta Hükümetinin neden AB üyeliğine inanmadığını şu cümlelerle ifade etmiştir:¹⁰⁶

“Malta Hükümeti, AB üyeliğinin ne AB'nin ne de Malta'nın çıkarı olduğuna inanmamaktadır. Bunun iki nedeni vardır; İlk neden, AB Mevzuatını uygulamak Malta için uygun değildir; İkincisi ise, Anayasadaki tarafsızlık maddesi Malta'nın AB içindeki rolünü ve işlevini azaltacaktır.”

Malta'nın güvenlik çıkarları birçok kesim tarafından kesin karara varılamayacak kadar tartışmalıdır. AB üyeliğinin Malta'ya ne gibi katkılarının olacağı sorusu Malta halkının merakla cevaplanmasını beklediği bir soru olmuştur. 1950 yılından beri faaliyette olan Avrupa Birliği üyelerinin güvenliğini kazanmış bir kurumdur. Bu yüzden bu kurumun Malta'ya sağlayabileceği güvenlik avantajları olduğunu kabul etmemiz gerekmektedir. AB politikalarının bu devletlerin hassasiyetlerinin üstesinden gelmeye yardımcı olmaya çalıştığının da altını çizmemiz uygun olacaktır.

Malta, BM ve Avrupa Savunma ve İşbirliği Örgütüne üye olarak uluslararası güvenlik müzakerelerine yapıcı olarak katkıda bulunmaktadır. Nisan 1995 tarihinde Barış için Ortaklık (BİO) programına katılmıştır.¹⁰⁷ 26 Eylül 1996 tarihinde Ortaklığı terk etmiştir.

1995 Barselona Sürecinden itibaren Avrupa-Akdeniz sürecinde de yapıcı bir role sahip olmuştur. Avrupa Savunma ve İşbirliği Örgütünün avukatı; Akdeniz Konseyinin yanlısı olarak Malta, Akdeniz'deki ilişkileri istikrarlaştırmak amacıyla devamlı çaba göstermektedir.

1992 yılından beri Malta'ya birçok yasadışı göçmen göç etmektedir. Akdeniz'deki büyük nüfus akışı Malta'yı oldukça fazla etkilemektedir. Bu etki

¹⁰⁶ Cini, “The Europeanization of Malta: Adaptation, Identity and Party Politics”, s.269

¹⁰⁷ Pace, “Malta's 2008 Election: A Vote for Continuity and Change”, s.386.

Malta'nın güvenliğini rahatsız eden bir diğer konudur. AB üyeliği ile Malta bu sorununda çözülmesini istemektedir. Malta AB üyeliği sayesinde bu sorunun çözülebileceğine inanmaktadır.

1.5.3.Politika ve Toplum

Malta halkının Malta için neyin yararlı olabileceği konusunda pek fikri yoktur. Malta'da Malta'nın ulusal kimliği ve çıkarı hakkında herhangi bir uzlaşma sağlanamamıştır. Malta'nın ulusal kimliği ve çıkarları, özellikle iki ana partinin amaçlarını başarmak için kullandıkları bir araçtır. Malta toplumu politik olarak seferberdir. Seçmenler, seçimlerde partilerine duydukları sadakati mutlaka göstermektedirler. Malta vatandaşları, gelecekle ilgili kaygılara sahiptir. Malta'nın potansiyel bir ortağının olmaması fikri, Malta'nın gelecekte güven sorunu yaşayacağı anlamına gelmektedir. AB üyeliği tartışmalarını, Malta'nın gelecekteki kimliği, kaygılarını giderme yolu ve elde edeceği fırsatlar açısından görmeliyiz.

1999'da Dış işleri Bakanı Joe Borg'a göre *"kaçınılmaz değişiklikler"* AB üyeliği ile beraber gelecektir.¹⁰⁸ Malta için AB üyeliği demek, Malta'nın değişmesi ve değişmeyi kabul etmesi demektir. Bu değişiklikler, Maltalı vatandaşların çalışma şartlarını, adadaki yaşam şartlarını, kariyer imkan ve ihtimallerini, gelenek ve alışkanlıklarını değiştirecektir. Değişikliğin etkileri, Malta'nın ahlaki ve dini sisteminde de mutlaka hissedilecektir.

Muhalefet Malta İşçi Partisi ise, Malta'nın statükosunu koruması gerektiğine ve kendi politik ve sosyal problemlerini tek başına çözmesi gerektiğine inanmaktadır.

Malta'nın AB üyeliği tartışmaları Malta'nın ulusal sembollerinden kaynaklanmaktadır. Egemenlik, tarafsızlık, ana dil, din, kültür, ulusal

¹⁰⁸ Cini, "The Europeanization of Malta: Adaptation, Identity and Party Politics, s.272.

kurumlar, yabancı işçilerin statüsü, ulusal mal ve mülklerin yabancılar tarafından edinilmesi, ulusal balık alanlarının korunması, ulusal para ile avronun yer değiştirmesi, AB ortak ticaret ve güvenlik politikalarının kabulü, yerel tarımsal ürünlerinin korunması ve teşviki gibi konular Malta'nın AB üyeliğine bakışını etkilemektedir.¹⁰⁹

Malta dili, politik olarak Malta'nın önündeki engellerden biri olarak kabul edilmektedir. Malta dili, tek ve eski bir dildir. Semitik bir dildir. Maltalıların çoğu tarafından yazılan ve konuşulan bir dildir. Arapçadan türetilmiştir. Avrupalı dillerden hemen hemen ithal edilmiştir. Malta dilinde birçok İtalyanca ve daha az olmasına rağmen Fransızca kelimeler de bulunmaktadır AB üyeliği tarafından bu konuların tehlikeye atılacağından duyulan şüpheler azımsanmayacak kadar çoktur. Malta dilinin durumu, Malta halkı açısından önemlidir.

İkinci olarak Malta, kişilerin serbest dolaşımı ve Malta'dan sınırsız mal edinme ihtimalinin sonuçlarından da korkmuştur.

Kürtaj konusundaki en sert ülkelerin başında gelen ülkelere biri Malta'dır. Vatikan'ın yoğun etkisi ve nüfus arttırma politikalarının ağır basmasıyla kürtaj Malta'da tamamen yasaktır. Her yıl pek çok Maltalı kadın başka ülkelere kürtaj yaptırmaya gitmektedir. Hatta uluslararası sularda seyrederek kürtaj işlemini gerçekleştiren "kürtaj turları" olduğu da bilinmektedir.¹¹⁰

Küçük bir ada devleti olarak, Malta'nın dünya olaylarını etkileme kapasitesi sınırlıdır. AB, dünyadaki önemli aktörlerden biridir. Malta, AB üyesi olunca AB'nin iç piyasasının kurallarına ve düzenlemelerine bağlı kalacaktır. Bu bakış açısından bakarsak, AB'ye katılarak Malta, egemenlik alanını arttıracaktır, çünkü bu durum Malta'ya kararların alınmasında ihtiyaç duyulmasına yol açacaktır. Örgüt içinde etki imkanı kazanmasını

¹⁰⁹ Godfrey Baldacchino, "A Nationless State? Malta, National Identity and the EU", s.201.

¹¹⁰ Erbil Ertürk, "Avrupa'da Kürtaj Tartışmaları", *Ataum e-bülten*, Yıl 1, sayı 11, Ağustos 2009, s.7-9.

sağlayacaktır, ancak Malta'nın Avrupa Parlamentosu ve AB Bakanlar Konseyinde sahip olduğu sandalye ve oyların etkisi çok az olduğunu, AB Hukuku ve politikaları hakkında söyleyebilecekleri kısıtlı olduğunu da aklımızdan çıkarmamamız gerekmektedir.

Avrupa Ticaret Komisyoneri Pascal Lamy; *"AB'ye katılmak ülkenin uluslararası ününü geliştirecektir. Malta'nın 25 üyelik bir gruba dahil olması, sadece uluslararası müzakerelerde büyük bir başarı sağlamayacaktır, aynı zamanda seçmediği politikalardan sorumlu olması riskinden de kurtulacaktır."*¹¹¹ demiştir.

AB üyeliği sayesinde Malta problemlerinde deneyim kazanabilecektir. Malta için üyelik, problemlerinden kurtulabilmesi demektir. Malta'nın modernleşmesi için AB üyelik süreci önemli bir rol oynayacaktır. Malta'nın üyeliği ülkenin çevresini yeniden yapılandırabilmesi açısından önemlidir. Çevrenin gelişmesini amaçlayan prosedürler uygulanmalıdır ve takip edilmelidir.

Malta; AB ile koordineli çalışmak ve AB üyeliğini hızlandırmak amacıyla; Bakanlıklar ile AB İlişkileri Direktörlüğü, AB İlişkileri için Bakanlıklar arası Komite, Dış İlişkilerde ve Avrupa ilişkilerinde Devamlı Parlamento Komitesi, Malta-AB Eylemlerini Yönlendirme Komitesi, AB'nin Malta Geçici Temsilci ve Sekreterliğini kurmuştur.¹¹² Bu sayede AB'ye hem entegre olmaya hem de üyeliğini hızlandırmaya çalışmaktadır.

¹¹¹ Heather A. Lanham,; "The Effect of EU Enlargement on the Environment: A Look at Malta", **Colorado Journal of International Environmental Law and Policy**, Volume 16:2 ,Spring 2005 , s.490.

¹¹² Mario Thomas, Vassallo, "The Impact of Small States' Lobbying in the European Union", **The FEMA Research Bulletin**, ,s.60.

Malta Üniversitesi uluslararası ilişkiler profesörü Roderick Pace AB üyeliğine bakışını şu cümlelerle ifade etmiştir:

*“Malta’nın yeri birleşik Avrupa’dır. Malta’nın ekonomisi bunu gerektirmektedir. Politik olarak da bunu başarmalıdır.”*¹¹³ Malta halkı, AB üyeliği sürecinde sabırlı ve sakin olmalıdır. Malta Başbakanına göre de sabır, Malta halkının önemli değerlerindendir.¹¹⁴

¹¹³ Roderick Pace, “Malta’s EC Application: Some Economic and Political Considerations”, **Bank of Valletta Review**, No.1, s.15.

¹¹⁴ Redmond, **a.g.e.**,s.128.

1.6.AVRUPA BİRLİĞİ'NİN MALTA'YA BAKIŞI

Malta'nın bağımsızlıktan sonra herhangi bir ittifaka Avrupalı ya da Akdeniz kimliğini kullanarak dahil olmaya çalışacağı kesindir. Peki Avrupa Birliği, Malta hakkında ne düşünüyordur? Malta'nın AB'ye tam üye olmasına sıcak bakıyor mudur ya da bakacak mıdır?

AB üyeleri, AB politikalarında deneyimsiz Malta'nın AB gündemini belirlemesini ve dönem başkanı olarak AB'yi uluslararası alanda temsil etmesi ihtimalinden uzunca bir süre kaçmak istemiştir. Malta'nın AB politikalarında olan deneyimsizliği AB'yi çok rahatsız etmiştir. Bu yüzden de ne tarz bir bahane ile Malta'yı etkisiz hale getireceğini düşünmeye başlamıştır. 1996 yılında Malta'nın üyeliğini askıya alması ile AB herhangi bir bahane bulmadan bu durumu kendiliğinden erteleyebilmiştir. AB, kendisine küsmüş bir Malta istemediği gibi, küçük bir devletin politikalarını da etkilemesini de istememektedir.

Şubat 1999'da Avrupa Komisyonu Malta ile ilgili bir rapor yayınlamıştır. Rapora göre, Hükümet henüz AB'nin gözünde aşama kaydedememiştir. Gümrük birliğine yönelik hiçbir ilerleme olmamıştır. Hükümet, AB'nin talep ettiği reformları yerine getirmede başarısız olmasına rağmen; Avrupa Komisyonu, Malta ile görüşmelerin durdurulma gerektiğine veya Malta, reform yapana kadar üyeliği askıya alacaklarına dair herhangi bir ifadede bulunmamıştır.¹¹⁵

2001 yılında Malta'yı ziyareti sırasında Genişlemeden sorumlu Komisyon Üyesi Verheugen, *Malta halkının AB üyeliği ile ilgili herhangi bir karar vermeden önce biraz zamana ihtiyacı olduğunu, Malta için üyeliğin zor bir konu olduğunu çünkü Malta'nın AB karşıtlığı yoğun bir ülke olduğunu* belirtmiştir.¹¹⁶

¹¹⁵ Godfrey A Pirotta, "Public Enterprise Implications of Malta's Entry into the European Union", *The Asia Pacific Journal of Public Administration*, Vol 27, No.2, (December 2005), s.210.

¹¹⁶ Godfrey Baldacchino, "A Nationless State? Malta, National Identity and the EU", s.191.

İKİNCİ BÖLÜM

MALTA'NIN AVRUPA BİRLİĞİ ÜYELİK SÜRECİ

1.1.AVRUPA BİRLİĞİ'NİN TARİHİ

Avrupa topraklarında savaşın bitmesi ve barışın sağlanması için Birleşik Avrupa fikri ortaya atılmıştır. Birleşik Avrupa için Avrupalı devletler, ekonomik ve politik olarak bir araya gelecektir. Bu fikir, İkinci Dünya savaşının sona ermesi ile 1950'de ortaya çıkmıştır.

18 Nisan 1951 tarihinde imzalanan ve 25 Temmuz 1952 tarihinde yürürlüğe giren Paris Antlaşması ile Belçika, Batı Almanya, Lüksemburg, Hollanda, Fransa ve İtalya ile Avrupa Kömür Çelik Topluluğu (AKÇT) kurulmuştur.¹¹⁷ Böylece, Birleşik Avrupa yaratma fikrine yönelik en önemli ve en somut adım atılmıştır.

25 Mart 1957 tarihinde AKÇT'yi kuran aynı altı ülke Roma Antlaşması ile, nükleer enerji konusunda üye devletlerarasında koordinasyon ve işbirliği sağlanmasını amaçlayan Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (AAET) ile ekonomik alanda bütünleşmeyi amaçlayan Avrupa Ekonomik Topluluğunu (AET) kurmuştur.¹¹⁸ AKÇT ile beraber bu üç kurum Avrupa Birliği'nin temelini oluşturan kurumlar olmuşlardır. Bu arada işbirliğini adli alanda da sürdürmek amacıyla Avrupa Toplulukları Adalet Divanı kurulmuştur.¹¹⁹

Her üç Topluluğun kendine özgü kurumlarının olması bazı sorunların ortaya çıkmasına neden olmuştur. 1962 yılında her üç Topluluğun Meclisi birleştirilerek tek bir meclis kurulmuştur. Bu meclise de Avrupa Parlamentosu

¹¹⁷ Dedeoğlu, **Dünden Bugüne Avrupa Birliği**, s.48.

¹¹⁸ GülörenTekinalp & Ünal Tekinalp, **Avrupa Birliği Hukuku**, İstanbul, 2000, s.8.

¹¹⁹ Tekinalp, **a.g.e.**, s.9.

denilmiştir. 8 Mart 1965 tarihinde imzalanan ve 1967 yılında yürürlüğe giren Füzyon (Birleşme) Antlaşması ile bu üç topluluk, ortak bir Konsey ve Komisyona sahip olmuştur.¹²⁰

14 Haziran 1985 tarihinde sınır kontrollerinin kaldırılmasına yönelik Schengen Deklarasyonu imzalanmış ve kişilerin serbest dolaşımı sağlanmıştır.¹²¹

17 Şubat 1986 tarihinde imzalanan ve 1 Temmuz 1987 tarihinde yürürlüğe giren Avrupa Tek Senedi (ATS) ile üye ülkeler arasında ekonomik ve siyasi işbirliğinin gerçekleştirilmesinden bahsedilmiştir. Ortak pazarın oluşmasının önündeki engeller bu antlaşma ile kalkmıştır.¹²² AET olan örgütün adı AT olarak değiştirilmiştir.¹²³ Ekonomik, siyasal ve mali bakımlardan tekleşmeyi karara bağlayan AT'nin, yeni katılımcılar konusunda da daha dikkatli davranacağı bir döneme girildiği belirtilmiştir.

7 Şubat 1992 tarihinde imzalanan ve 1993'de yürürlüğe giren Maastricht Antlaşması (Avrupa Birliği Antlaşması) ile Avrupa Topluluğu, Avrupa Birliği halini almıştır. Topluluğu, Birliğe taşıyan üç sütun saptanmıştır. Birinci sütunda, Topluluk politikaları; İkinci sütunda, Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ve Üçüncü sütunda ise Adalet ve İçişleri alanlarında İşbirliği bulunmaktadır.¹²⁴ Maastricht Antlaşması ile Avrupa Birliği açısından önemli değişiklikler kabul edilmiştir. Bu değişiklikler; Ortak Dış ve Güvenlik politikası, AB vatandaşlığı, Adalet ve İçişleri alanlarında işbirliği, Avrupa Ekonomik ve Para Birliği (AEPB), AP'nin yetkilerinin arttırılması, Enerji, çevre ve tüketici haklarının korunmasıdır.¹²⁵

16-17 Haziran 1997 tarihindeki Amsterdam Zirvesi sonrasında 2 Ekim 1997'de imzalanıp 1 Mayıs 1999'da yürürlüğe giren Amsterdam

¹²⁰ Dedeoğlu, a.g.e. , s.52.

¹²¹ Dedeoğlu, a.g.e.,s.56.

¹²² Haydar Çakmak, **Avrupa Birliği-Türkiye İlişkileri**, Barış Platin Yayınevi, 2005,s.22.

¹²³ Çakmak,a.g.e.,s.22.

¹²⁴ Çakmak, a.g.e.,s.23.

¹²⁵ Tekinalp,a.g.e.,s.21.

Antlaşmasında; Roma Antlaşması, Avrupa Tek Senedi ve Maastricht Antlaşmasının kararları teyit edilmiştir. Amsterdam Antlaşması, sosyal politika, Ortak Dış ve Güvenlik Politikası, çevre, ırkçılık ve yabancı düşmanlığı ile mücadele politikaları, İstihdam ve büyüme paktı, kırsal kalkınma, tüketicinin korunması, kamu sağlığı konularında bazı yenilikler yapılmıştır.¹²⁶

26 Şubat 2001 tarihinde imzalanan ve yürürlüğe girmesi için 1 Şubat 2003 tarihinde yürürlüğe giren Nice Antlaşması ile AB'nin karar alma konusunda yaşadığı sıkıntıları gidermek adına 29 konuda oybirliği yerine oyçokluğuna gidilmesine karar verilmiştir.¹²⁷

12 Avrupa Birliği üyesinde (İngiltere, Danimarka ve İsveç hariç) 1 Ocak 2002 tarihinde avro sistemine geçilmiştir.

Lizbon Antlaşması, 13 Aralık 2007 tarihinde AB üye devletlerinin Devlet ve Hükümet Başkanları tarafından imzalanmıştır. Bu Antlaşma, AB'nin kurumsal yapısına değişiklikler getirmiştir.

¹²⁶ Dedeoğlu, **a.g.e.**, s.61.

¹²⁷ Çakmak, **a.g.e.**, s.24.

1.2.AVRUPA BİRLİĞİ'NİN GENİŞLEME SÜREÇLERİ

AB, yeni üye ülkelerin katılımı öncesinde uzun bir süreç takip etmiştir. 1992 Maastricht Antlaşmasına göre, aday olan devlet; Avrupa kimliği, demokratik statü ve insan haklarına saygı koşulları yerine getirmelidir. Müzakereler aday ülkeler ve üye ülkeler arasında devam etmektedir. 1973'te Birinci Genişleme dalgası ile AB'ye Danimarka, İrlanda ve İngiltere; 1981'de İkinci Genişleme dalgası ile Yunanistan; 1986'da üçüncü Genişleme dalgası ile İspanya ve Portekiz; 1995'te Dördüncü Genişleme dalgası ile Finlandiya ve İsviçre katılmıştır.¹²⁸

Mayıs 2004 yılında beşinci genişleme dalgası ile AB, en büyük genişlemesini yapmıştır. 2004 yılında 10 devlet AB'ye katılmıştır. Bu yeni üye ülkeler, Malta, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Macaristan, Letonya, Litvanya, Polonya, Slovakya, Slovenya, Kıbrıs. 10 yeni devletin de Gayri Safi Yurt içi Hasılası (GSYİH) birbirlerinden çok farklıdır.

Bulgaristan ve Romanya, Ocak 2007'de katılmıştır. Türkiye ve Hırvatistan ise AB ile aday ülkeler olarak hala müzakerelere devam etmektedirler.

¹²⁸ Çakmak, a.g.e., s.27.

1.3.AVRUPA BİRLİĞİ'NİN KURUMSAL YAPISI

AB, eşsiz bir uluslar üstü örgüttür. Üye devletler egemenliklerinin bir kısmını devrettikleri için uluslar üstü bir örgüttür. Üyeleri bağlayan birçok karar demokratik bir şekilde alınmaktadır. Devletlerin büyüklüklerine bakılmadan AB üyesi her devlet AB kurumsal yapısında söz hakkına sahiptir. Bu yüzden AB'nin kurumsal yapısı özellikle küçük devletler lehine çalışmaktadır. Bu amacı gerçekleştirmeye çalışan 3 ana kurum vardır. Avrupa Parlamentosu, Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi, Komisyon bu 3 ana kurumdur.

1.3.1.Avrupa Parlamentosu

Avrupa Parlamentosu (AP), Birleşik Avrupa'ya demokratik meşruiyet sağlamaktadır. Bu kurum yasal sorumluluklara sahiptir. Parlamenterler, 1979'dan beri yapılan seçimlerle, beş yıllık bir süre için seçilmektedirler.¹²⁹ AP'de 732 parlamenter yer almaktadır. Avrupa Parlamentosu üyeleri seçildikten sonra, ülkelerini temsil etmezler ve parlamentodaki ülkelere göre gruplanmazlar. AB yasalarının çıkarılmasında ve Birlik bütçesinin düzenlenmesinde önemli role sahip olan ancak dış ilişkilerde fazla yetkiye sahip olmayan AP, üyeleri halk tarafından seçildiği için ulusal hükümetler üzerinde etki yaratıp bu alandaki bazı politikaları etkileyebilmektedir.

1.3.2.Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi

Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi, AB'nin en yetkili karar alma ve yürütme organıdır. Üye devletlerin menfaatlerinin, doğrudan ifade bulabildiği AB kurumudur. Konsey, Her üye devletin bakan düzeyinde, devleti adına

¹²⁹ Çakmak, a.g.e., s.30.

bağlayıcı müzakere yapma ve oy verme yetkisine sahip olan bir temsilcisinden oluşmaktadır. Her AB üyesi ülke, Konseyde kendi çıkarlarını temsil etmektedir.

Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi, Parlamento ile yasal kararları paylaşmaktadır. Üye devletlerin ekonomi politikalarını koordine etmektedir. AB ve diğer devletlerin örgütleri arasında uluslararası anlaşmaları tamamlamaktadır. Parlamento ile AB Bütçesinde çalışmaktadırlar. AB'nin Ortak Dış ve Güvenlik Politikasını geliştirmektedir. Adli konularda mahkeme ve polis güçleri arasında işbirliğini sağlamaktadır. Konsey çalışmalarını daha çok, Daimi Temsilciler Komitesi (COREPER) ve Çalışma Grupları aracılığıyla yürütmektedir.

1.3.2.1.Konsey Başkanlığı

Konsey Başkanlığı üye devletler tarafından 6 aylık süre ile sırayla yürütülmektedir. Konsey Başkanının görevleri; konseyin toplantıya çağırılması, gündemin belirlenmesi, Konseyin AP' de temsili, Komisyon ile işbirliği, Ortak Dış ve güvenlik politikasında diğer AB üyesi ülkeleri yönlendirici politikaların izlenmesi, tüzüklerin yürürlüğe konulması, kararların, yönergelerin ve tavsiyelerin muhataplarına bildirilmesidir.¹³⁰

1.3.2.2.Konsey'deki Oylama Sistemi

Konsey kararları; basit çoğunluk, nitelikli çoğunluk veya oybirliği yöntemleri ile alınmaktadır. Çoğunluk ana kuraldır.

Basit çoğunlukta her üye devletin bir oyu bulunmaktadır. Bir kararın alınabilmesi için 27 üye devletten 14 üyenin karar lehine oy kullanması

¹³⁰ Çakmak,a.g.e., s.29.

yeterlidir.¹³¹ Bu yöntem, Konsey alt komitelerinin kurulmasında kullanılmaktadır.

Nitelikli oy çokluğu, üye devletlerin demografik yapısı, ekonomik ve siyasi kriterlerine göre belirlenmiştir. Nice Zirvesine göre, karar alınacak alanlarda iki ayrı çoğunluktan söz edilmiştir. Bunlar:¹³²

1.Komisyon önerilerinde, oy katsayılarının çoğunluğu (toplam oy katsayısının %74,7'u, 345 oyun 258'i)

2.Üye tekliflerinde, Üye devlet tamsayısının basit çoğunluğu (Komisyon'un teklifi üzerine alınacak kararlar çerçevesinde) veya 2/3 çoğunluğu yani 27 üyenin en az 18 oyu (Diğer durumlarda alınacak kararlar çerçevesinde),

Her iki oylamada da Demografik çoğunluk (Birliğin toplam nüfusunun %62'si) dikkate alınmalıdır. Demografik çoğunluğu olmayan kararlar düşmektedir.

Oybirliği, her devletin veto gücüne sahip olması ve konsey üyelerinin tümünün olumlu oy vermesi anlamına demektir. Çekimser oylar, oybirliğini engellemez.¹³³ Özellikle küçük devletler açısından oybirliği yöntemi idealdir. Bu sayede veto gücüne de sahip olmaktadırlar. Kararların alınmasını bu sayede sağlayabildikleri gibi engelleyebilmektedirler. Çıkarları doğrultusunda kararları etkileyebilmektedirler. Oybirliği, küçük devletleri önemli bir aktör haline getirmektedir.

¹³¹ M.Sabir Aydın, **Siyasi ve hukuki olarak Avrupa Birliği**, Asil Yayınları, Mayıs 2008, s.140.

¹³² Aydın,a.g.e., s.142.

¹³³ Ünal Tekinalp,a.g.e., s.214.

1.3.3.Avrupa Komisyonu

AB'nin temel yürütme organıdır. AB Komisyonu, AB Politikası ve bütçeyi uygulamak, AB hukukunu uygulamak, tavsiye kararlar almak ve görüş vermek, uluslararası alanda AB'yi temsil etmek, uluslararası antlaşmaları müzakere etmek, konsey kararları için tasarılar hazırlamak, yıllık genel rapor hazırlamak görevlerine sahiptir.¹³⁴ Komisyon üyeleri, AP'nin onayı ile 5 yıllık bir süre için atanmaktadırlar. AP, güvensizlik oyu ile Komisyonu heyet halinden görevinden çekebilmektedir. AB Komisyonu, kararlarını oybirliği ile almaktadır. Komisyon'un toplantıları ve oylamalar gizlidir.

Komisyonun görev dağılımı Komisyon Başkanı tarafından yapılmaktadır. Komisyon Başkanı, üye devletlerin uzlaşması ile Avrupa Parlamentosu tarafından beş yıllığına atanmaktadır ve en fazla iki dönem görev yapmaktadır. Komisyon başkanı yürütmenin başıdır. 27 Kasım 2009 tarihi itibarıyla Yeni atanan Avrupa Birliği Komisyonu Başkanı ikinci kez Portekiz'in Başkanı Jose Manuel Barroso olmuştur.

1.3.4.Avrupa Toplulukları Adalet Divanı

AB'nin en yüksek yargı organıdır. Uluslarüstü bir mahkemedir. Avrupa Toplulukları Adalet Divanı (ATAD); Topluluk hukukunun yorumlanmasını, ihtilafların çözülmesini, uygulanması, denetimini sağlamaktadır. AB ile ilgili davalara bakmaktadır. Divan görüşmeleri gizlidir. Divan'ın aldığı kararlar kesindir ve temyizi yoktur. Bir üst mahkeme yoktur. Üye ülkelerin ulusal mahkemelerinin üstündedir.

ATAD yargıçları, üye ülkelerden birer tane olmak koşuluyla atanmakta ve 6 yıl süreyle görev yapmaktadırlar. Yeniden atanmaları mümkündür.

¹³⁴ Tekinalp, a.g.e., s.227.

1.3.5.Diğer Kurumlar

1.3.5.1.Sayıştay

Avrupa Birliği Sayıştayı, her üye ülkeden bir denetçinin atanması ile oluşmaktadır. Altı yıllığına AP'nin onayı ile atanmaktadırlar. Sayıştay üyeleri, 3 yıllığına kendi başkanlarını seçebilmektedirler. Başkan yeniden seçilebilmektedir. Birliğin her türlü harcamasını denetlemek, AB'nin bütçesini izlemek, Avrupa Birliği bütçesinin kurallara ve amaca göre kullanılmasını garanti etmek görevlerini yerine getirmektedir. Sayıştay üyeleri, 6 yıllık süre için atanmaktadırlar.¹³⁵

1.3.5.2.Ekonomik ve Sosyal Komite

Ekonomik ve Sosyal Komite, AB'nin en etkili Konseye ve Komisyona yardımcı danışma organıdır. Bu organda toplumun her kesiminin özellikle ekonomik ve sosyal çıkar gruplarının temsilcileri bulunmaktadır. AB'nin her hangi bir kurumu karar alırken mutlaka Komite'nin görüşünü almaktadır.¹³⁶ Komite yılda iki kez toplanmaktadır. Ekonomik ve Sosyal Komite'deki üyelerin miktarı ülkelerin nüfus oranlarına göre değişir. Üye ülkeler kendi kontenjan sınırlarının iki katı kadar aday belirleyebilmektedir. Komite üyeleri, bu adaylar arasından Bakanlar Konseyi tarafından 4 yıllığına atanmaktadır.

1.3.5.3.Bölgeler Komitesi

AB Kurucu Antlaşması çerçevesinde kurulmuştur. Kurucu Antlaşma çerçevesinde Konsey ve Komisyon, bölgelerin sorunları ile ilgili konularda

¹³⁵ Çakmak,a.g.e.,s.32.

¹³⁶ Çakmak,a.g.e., s.34.

Bölgesel Komiteye danışmak zorundadırlar. Bölgeler Komitesi, topluluk içindeki bölgesel ve yerel toplulukların temsilcilerinden oluşmaktadır. Bölgeler Komitesinin, Ekonomik ve Sosyal Komitenin çok etkili kurumlar olmamasından dolayı büyük devletler, küçük devletlerin fazla temsilci sahibi olmalarına ses çıkarmamaktadır. Bölgeler Komitesinin merkezi Brüksel'dedir.

1.3.5.4.Akdeniz Komitesi

Akdeniz Komitesi, AB'nin bir danışma organıdır. AB'ye üye olmayan Akdeniz ülkeleriyle ilişkilerde danışmanlık yapmaya yardımcı olmaktadır.¹³⁷ İlişkilerin kurulmasında herhangi bir rolü yoktur. Sadece danışmanlık ile yetinmektedir. AB üyesi ülkelerin birer temsilcilerinden oluşmaktadır.

1.3.5.5.Avrupa Yatırım Bankası

Avrupa Yatırım Bankası, 1958 yılında kurulmuştur.¹³⁸ AB'nin finansal kurumudur. Avrupa Yatırım Bankası, tüzel kişiliğe ve mali özerkliğe sahiptir. Birlik üyesi ülkeler bankanın üyeleridir. Üye ülkelerin Maliye bakanlarından oluşmaktadır. Merkezi Lüksemburg'tur.

1.3.5.6.Avrupa Merkez Bankası

Avrupa Merkez Bankası (AMB), AB içinde kağıt para basımına izin veren tek organdır. Merkezi Frankfurt'tur. AMB, ulusal hükümetlere ve AB organlarına karşı bağımsızdır. AMB, Para politikaları uygulamak, birliğin

¹³⁷ Çakmak,a.g.e., s.35.

¹³⁸ Çakmak,a.g.e., s.33.

parasal istikrarını sağlamak, tek paranın değerini korumak, döviz işlemlerini yönetmek ve rezervlerini korumak ile görevlidir.¹³⁹

1.3.5.7.Avrupa Merkez Bankaları Sistemi (AMBS)

Avrupa Merkez Bankası ile aynı tarihte faaliyete başlamıştır. Tüm AB üyeleri 'Avrupa Merkez Bankaları Sistemini' oluşturmaktadır. AB'nin tek para politikalarını belirlemek ve döviz işlerini yapmak ile görevlidir.

1.3.5.8.Ombudsman (Avrupa Kamu Hakemi)

Ombudsman, Avrupa vatandaşlarının AB kurum ve organlarını kötü işlemleri, yetersiz ve başarısız olmaları halinde şikâyet edebilecekleri arabulucu bir organdır. 1992 Maastricht Antlaşması ile kurulmuştur. Her parlamento seçiminden sonra yeni parlamento ombudsman üyelerini atamaktadır. Avrupa kurumlarıyla görevlileri arasındaki ilişkiler, personelin işe alımı ve rekabetin işleyişi gibi konular da Ombudsman önüne gelmektedir. Ombudsman, mahkemelere gelen şikayetlere bakmaz. AB Adalet Divanı ve Asliye Mahkemesi yetkisi dışındadır.

¹³⁹ Çakmak, s.33.

1.4.AVRUPA BİRLİĞİNE TAM ÜYELİĞİN KOŞULLARI

AB üyesi olmak için 3 koşulun sağlanması gerekmektedir;¹⁴⁰

1. Avrupa kıtasında toprağının bulunması,
2. Demokrasi, insan hakları, özgürlük, serbest piyasa ekonomisi gibi konuların diğer üye standartları ile aynı olması,
3. Üyelik teklifinin üye devletler tarafından oybirliği ile kabul edilmesi.

Bu 3 temel koşul sağlandıktan sonra üye olan ülke, AB'nin Müktesebatına ve kurallarına uymak zorundadır.

1.4.1.Avrupa Birliği'ne Giriş Kriterleri (Kopenhag Kriterleri)

AB'ye üye olabilmek için 21-22 Haziran 1993 tarihinde kabul edilen Kopenhag Kriterlerini yerine getirmek gerekmektedir. Kopenhag Kriterleri, üç ana başlık altında incelenmektedir. Bunlar;¹⁴¹

1. **Siyasi Kriterler:** Siyasi Kriterler; Demokrasi ve hukukun üstünlüğü, İnsan hakları, Azınlıklara saygı olmak üzere üç ana konuyu kapsamaktadır.
2. **Ekonomik Kriterler:** Üye olacak ülkenin AB kurallarına uygun bir ve rekabet edebilecek pazar ekonomisine sahip olmasını kapsamaktadır.
3. **Üye olacak ülkenin AB Müktesebatına uyma zorunluluğu:** Ekonomik ve parasal birliği, Ortak dış ve güvenlik politikasına, AB müktesebatına uyma zorunluluğu vardır.

¹⁴⁰ Çakmak, s.76.

¹⁴¹ Copenhagen criteria (1993), (Erişim) http://europa.eu/scadplus/glossary/accession_criteria_copenhagen_en.htm, 16.03.2010.

1.5.AVRUPA BİRLİĞİ'NİN AKDENİZ POLİTİKASI

Akdeniz bölgesi, üç kıtayı birbirine bağlayan önemli coğrafi konuma sahiptir. Bölgesel tehditlerin ortasında olduğu gibi, aynı zamanda enerji nakil yollarının geçiş noktasındadır. Akdeniz açısından çevre ülkeler, hem kaynak hem de pazar olmaları açısından önem kazanmışlardır.

1960'larda başlayan ve 1970'lerde "Yenileştirilmiş Akdeniz Politikası" ile ivme kazanan AB'nin Akdeniz politikası ve stratejisi yavaş yavaş oluşmaya başlamıştır. AB'nin Akdeniz politikası kuzey ve güney arasında kilit bir role sahiptir.

1972 yılında Paris Zirvesinde alınan bir kararla, Avrupa Konseyi, Komisyon'dan tüm Akdenizli ülkelerle ilişkilerini kapsayan Topluluğun "Global Akdeniz Politikasını" oluşturmasını istemiştir. ABD'den bağımsız bir politika üretmek isteyen Avrupa bu politikayı hemen onaylamıştır. 1973 yılında Petrol krizinin ortaya çıkması ortak bir Akdeniz politikasının oluşturulması fikrinin hızlandırılmasına neden olmuştur. Global Akdeniz Politikasının üç temel yönü vardır: sanayi mallarının serbest ticareti, bazı tarım ürünlerinin gümrük tarifelerinin kısıtlanması, teknik ve sanayi alanında işbirliği.¹⁴² Topluluk üyesi olmayan Akdenizli ülkelere yapılan yardım vaatleri gerçekleşmeyince, 1980'lerin başında Topluluk, Global Akdeniz politikasının başarısız olduğunu açıklamıştır.

1981'de Yunanistan, 1986'da İspanya ve Portekiz'in AT'ye katılması ile Akdenizli ülkelerin sayısı artmış ve bu katılım Akdenizli ülkelerle olan ilişkileri ve Akdenizli ülkelere bakış açısını değiştirmiştir. Ancak topluluk üyesi Akdenizli ülkeler ile yeni üye olan Akdenizli ülkeler arasındaki bölgesel eşitsizliğin çözülmesi gerekmektedir. Bu yüzden 1985 yılında "Entegre Akdeniz Programları" oluşturulmuştur.¹⁴³

¹⁴² Dedeoğlu, a.g.e. ,s.401.

¹⁴³ Dedeoğlu,a.g.e.,s.404.

AT bu bölgeye verdiği önemi yürütmeye çalıştığı “Global Akdeniz Politikasının” dışında Akdenizli ülkelerle İşbirliği ve Ortaklık Antlaşmaları imzalayarak göstermeye çalışmıştır. Ortaklık Antlaşmaları ve İşbirliği Antlaşmaları arasında ne gibi farklar vardır ki AT, Akdeniz ülkeleri ile bu iki antlaşmadan sadece birini imzalamayı uygun görmüştür? AT’nin Akdenizli ülkelerle olan ilişkilerinin niteliğini anlamak adına her iki anlaşmanın içerikleri değerlendirilmesi önemlidir. İlk başta AT’nin hangi Akdenizli ülkelerle Ortaklık ve İşbirliği Antlaşmaları imzalamayı tercih ettiğine bakmak gerekmektedir.

Tablo 11: Akdeniz Ülkeleri ile İmzalanan Ortaklık ve İşbirliği Antlaşmaları¹⁴⁴

Akdeniz Ülkesi	İşbirliği Anlaşmasının imza tarihi
Cezayir	1976
Fas	1976
İsrail	1976
Lübnan	1977
Mısır	1977
Suriye	1977
Tunus	1976
Ürdün	1977
Akdeniz Ülkesi	Ortaklık Anlaşmasının İmza Tarihi
Malta	1970
Kıbrıs	1973

İşbirliği ve Ortaklık Antlaşmalarının temel amacı Akdenizli ülkelerinin ekonomik ve ticari gelişimlerinin sağlanmasıdır. Güney ve Doğu Akdeniz ülkeleri ile İşbirliği Antlaşmaları imzalanmıştır. Bu Antlaşmalar; Ticari işbirliğini, teknik ve mali yardımı hedeflemiştir.

¹⁴⁴ Dilek Yiğit, Avrupa Birliği’nin Akdeniz Politikasının Gelişimi **Avrupa Birliği’nin Akdeniz Politikasının Gelişimi**, Yayınlanmış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü , s.12.

AT, Akdenizli ülkeler arasında sayılan Malta ve Kıbrıs ile Ortaklık Antlaşmasının imzalanmasını uygun görmüştür. Ortaklık Antlaşması ile gümrük birliğinin kurulmasını hedeflenmiştir. AT ile Malta ve Kıbrıs arasındaki ticari engellerin aşamalı olarak kaldırılacağı ve uluslararası ticaretin gelişimine katkıda bulunulacağı belirtilmiştir. Ortaklık Antlaşması, önce Gümrük Birliği sonrasında da tam üyelik için en önemli adım olarak kabul edilmiştir.

Özellikle Malta, AT için önemli olmuştur. Diğer Akdeniz ülkelerine kıyasla Malta'ya öncelik verilmiştir. Malta ile 1970 yılında Ortaklık Antlaşması imzalanması yoluna gidilmiştir. Bu durum AT'nin, Malta'yı Kuzey Afrikalı olarak değil, Avrupalı olarak kabul ettiğini bize açıkça göstermektedir. Bu imzalanan Antlaşma ile AT'nin yakın gelecekte Malta'yı AT üyesi olarak görmek istediği anlaşılmaktadır. Ortaklık Antlaşması, Malta'nın ekonomik seçeneklerinin çeşitlenmesi açısından önemlidir.

1.5.1.AB'nin Yenileştirilmiş Akdeniz Politikası

1990 yılında Komisyon'un önerisiyle Konsey, 1992-1996 dönemini içerecek olan “Yenileştirilmiş Akdeniz Politikasını (YAP)” açıklamıştır. 1992 yılına kadar ihmal edilmiş olan Akdeniz ülkeleri ile ilişkilere yeniden ivme kazandırabilmek amacıyla bu politika yürürlüğe sokulmuştur.

YAP, Akdenizli ülkelerle olan bağlarını güçlendirmeyi hedeflemiştir. Akdeniz'in önemi Komisyon tarafından şu şekilde belirtilmiştir:¹⁴⁵

“Coğrafi yakınlığı ve gerçekleşen ticaret hacmi nedeniyle Akdeniz bölgesinin istikrarı ve refahı Topluluğun istikrar ve refahı açısından zaruridir. Daha geniş anlamda Topluluğun güvenliğini ciddi olarak ilgilendirmektedir. (yerel ve bölgesel çatışmalar, siyasi istikrarsızlık, terörizm, çevre)

¹⁴⁵İstanbul Ticaret Odası, AB'nin Akdeniz Bölgesi Politikası, Temmuz 1996,s.7.

Yenileştirilmiş Akdeniz Politikasını oluşturan ilkeler şunlardır;¹⁴⁶

1. Akdeniz ülkelerin ekonomik reformları desteklenmelidir.
2. Özel yatırımlar teşvik edilmelidir.
3. Topluluk pazarları, bölge ülkelerinin mallarına açık olmalıdır.
4. Topluluk ile Akdeniz ülkeleri arasındaki işbirliği güçlendirilmelidir.

1993 yılında AB Komisyonunun yayınladığı raporda ilk kez Avrupa-Akdeniz Ortaklığından bahsedilmiştir. Kıbrıs ve Malta'ya AB üyeliğinin verilmesinden, Ortadoğu barış sürecinin desteklendiğinden, Ortadoğu'da bölgesel işbirliğinin korunması gerektiğinden, İsrail ile serbest ticaret yapılması fikrinden bahsedilmiştir. Böylece, Malta'nın 1970 yılında Ortaklık Antlaşması ile başlayan AB yolculuğu hız kazanmaya başlamıştır.

1.5.2.Akdeniz Forumu

1990 yılında "5+5" adlı bir grup ön görülmüştür. Fransa, İtalya, İspanya, Malta, Portekiz, Cezayir, Fas, Libya, Moritanya ve Tunus'un üye olduğu bu grup Ekim 1991'de Cezayir'de yapılan Bakanlar toplantısına AB Komisyoneri temsilci olarak davet edilmiştir.¹⁴⁷

"5+5" grubundaki ülkelerin daha ziyade Akdeniz'in batısından oluşmasından dolayı Mısır, bu durumu dengeleyebilmek adına Akdeniz Forumunun kurulmasını sağlamıştır. "5 + 5" grubunun karşılaştığı siyasi sıkıntılardan kaçınılmasının hedefleyen ve ekonomik konulara ağırlık veren, Akdeniz Forumu 3-4 Temmuz 1994 tarihlerinde İskenderiye'de yapılan Bakanlar Toplantısı ile başlamıştır.¹⁴⁸ Anılan toplantıda, Malta da üyeliğe

¹⁴⁶ AB'nin Akdeniz Bölgesi Politikası, s.7.

¹⁴⁷ Akdeniz Forumu,(Erişim) <http://www.mfa.gov.tr/akdeniz-forumu.tr.mfa>,14.02.2010.

¹⁴⁸ Akdeniz Forumu,(Erişim) <http://www.mfa.gov.tr/akdeniz-forumu.tr.mfa>,14.02.2010.

kabul edilmiştir. Malta'nın AB üyeliği süreci, AB'nin Akdeniz politikası dahilinde hız kazanmıştır.

Dışışleri Bakanları toplantıları düzenli olarak her yıl gerçekleştirilmiştir. Her yıl bir ülke dönem başkanlığını üstlenmiştir. 4-5 Mart 1999'da Malta da ev sahipliğini üstlenmiştir.¹⁴⁹

1.5.3.Barselona Süreci

AB üyesi olmayan Akdeniz ülkelerinin 1980'lerde ve 1990'larda ekonomik koşullarının daha da kötüleşmesiyle AB üyesi ülkeler endişelenmeye başlamıştır. Akdeniz ülkelerindeki ciddi işsizliğin de ekonomik problemlere eklenmesi Fransa ve İspanya'ya Kuzey Afrika'dan daha çok göçün olmasına neden olmuştur.

1990'da Konsey dönem başkanlığını yürüten İtalya, Akdeniz bölgesinde istikrar ve güvenlik tesisini teşvik etmek amacıyla Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı (AGİK) ile aynı çizgide bir Akdeniz Güvenlik ve İşbirliği Konferansı oluşturulması önerisinde bulunmuştur.¹⁵⁰

1992 yılında Akdeniz Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'nın ilki Parlamentolar arası Birlik'in öncülüğüyle Parlamentolar düzeyinde gerçekleştirilmiştir. Akdeniz'e kıyısı olan devletlerin temsilcileri katılımcı olarak, ABD, Rusya, İngiltere ve Filistin ise gözlemci olarak toplantıya davet edilmişlerdir. Katılımcı devletler, bu toplantıda, güvenlik, ekonomi ve insan hakları konularında yapılacak işbirliği için bir dizi karar almıştır.

Malta; Başbakan vekili ve Dış işleri Bakanı Prof. Guido De Marco tarafından temsil edilmiştir.¹⁵¹ Malta'yı, bu süreçte çok aktif görmekteyiz.

¹⁴⁹ Akdeniz Forumu, (Erişim) <http://www.mfa.gov.tr/akdeniz-forumu.tr.mfa>, 14.02.2010.

¹⁵⁰ Desmond Dinan, **Avrupa Birliği Ansiklopedisi**, Cilt I, Kitap Yayınevi, s.45.

¹⁵¹ Barcelona Declaration adopted at the Euro-Mediterranean Conference 27-28/11/1995, (Erişim) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2005/july/tradoc_124236.pdf, 15.02.2010.

Malta, Parlamenterlerin fikirlerinin uyumunda ve bölgedeki devletlerarasında işbirliğinin arttırılmasında eşsiz bir role sahip olduğunu bu konferans süresince kanıtlamıştır.

Ancak, Bu Konferansta çıkan kararlar ne yazık ki İtalya'nın başkanlığı sırasında "1991 Madrid ve Ortadoğu Barış Süreci" ve "Arap-İsrail çatışması" nedeniyle hayata geçirilememiştir.

1994 Haziranında Korfu'da toplanan Avrupa Konseyi, Komisyonu bölge için yeni bir strateji taslağı hazırlamaya davet etmiştir.¹⁵² Komisyon 19 Ekim 1994'de, bu talebe AB ile Kuzey Afrika ve Ortadoğu'daki ortaklarını kapsayacak büyük bir serbest ticaret alanı yaratılmasını önererek cevap vermiştir.

Aralık 1994'te Essen Zirvesinde Birliğin yeni Akdeniz politikası ilan edilmiştir. 26-27 Haziran 1995 tarihinde Cannes'da yapılan zirvede Akdeniz ülkeleriyle bir ortaklık kurulması kararı alınmıştır. 1994 ve 1995 yıllarında artarda yapılan zirveler göstermiştir ki, AB Akdeniz politikasına çok fazla önem vermektedir ve Akdeniz Politikasını ciddiye almaktadır. Bu zirveler ile Akdeniz Politikasının hayata geçirilebilmesi için her türlü atılımlar yapacağını kanıtlamıştır.

Bunun üzerine, 28 Kasım 1995 tarihinde Birliğin İspanyol Başkanlığı sırasında Barselona'da yapılan bir konferansta 15 Avrupa Birliği üyesi ve 12 Akdenizli ülkeden (Cezayir, Mısır, Kıbrıs, İsrail, Ürdün, Lübnan, Malta, Fas, Suriye, Tunus, Türkiye ve özerk Filistin bölgesi) oluşan 27 katılımcı arasında Avrupa-Akdeniz Ortaklığının kurulması sonucuyla Barselona Süreci başlamıştır. 27 devletin Barselona Konferansı ile başlattığı bu süreç, AB'nin AB üyesi olmayan Akdenizli ülkeler ile ekonomik ve siyasi ilişkilerin geliştirilmek istediğinin bir kanıtı olmuştur. Bu süreç ile beraber Barselona Deklarasyonu ilan edilmiştir. Barselona Deklarasyonu, bölgesel ortaklık ve işbirliğini arttırarak Akdeniz havzasını barış, istikrar ve refah bölgesine

¹⁵² Uzun, a.g.m., s.5.

dönüştürmeyi amaçlamaktadır. Barselona Deklarasyonu, AB'nin Akdeniz politikasında bir dönüm noktası olmuştur. Barselona Deklarasyonu, bölgesel bir çerçeve sunmaktadır ve en önemlisi ticari bütünleşmeyi hedeflemektedir. Barselona sürecinde Akdeniz “ortak alan” olarak kabul edilmiştir. Bunun anlamı da bölgenin ortak unsurlara sahip olduğudur. Barselona Deklarasyonunun amacı, bu ortak alanı; refah, huzurlu, istikrarlı ve barışçıl bir alana dönüştürmektir. Bu yüzden Barselona süreci, uluslararası terörizm ve suçlarla mücadele etme amacını da taşımaktadır.¹⁵³

AB'ye göre daha önceki Akdeniz politikalarının başarısız olmasının nedeni; Ortadoğu Barış Sürecinden Akdeniz Politikalarını dışlamış olmasıdır. Her iki süreç aslında birbirini ilgilendirmektedir. Bu yüzden her iki süreç birbirlerinden bağımsız düşünülmemelidir. Her iki süreçte beraber değerlendirilmelidir. Bu sayede AB, Ortadoğu Barış sürecinde de etkin bir aktör olabilecektir.

Barselona Süreci çerçevesinde Avrupa Akdeniz Genişleme Merkezi kurulması hedeflenmiştir.¹⁵⁴ Avrupa Akdeniz Genişleme Merkezinin temel amacı, Barselona süreci ile ilgili bilginin dağıtılmasını geliştirmek ve Barselona Deklarasyonunda altı çizilen sektörel işbirliği düzenlemelerini geliştirmeye yardımcı olmaktır.

1995 Barselona Deklarasyonunda Avrupa Akdeniz Genişleme merkezinin amaçları;¹⁵⁵

1. Makroekonomik düzeyde, para ve bütçe politikalarını bir araya getirme çabaları,
2. Ticaret düzenlemelerini ve gümrük yasalarını standartlaştırarak yatırımı teşvik etmek,

¹⁵³ George Joffe; “Southern Attitudes towards an Integrated Mediterranean Region”, **Mediterranean Politics**, Volume 2, Issue, Summer 1997, s.19.

¹⁵⁴ Stephen C. Calleya; “The Euro-Mediterranean process after Malta: What prospects?”, **Mediterranean Politics**, 2:2, 1997, s.5.

¹⁵⁵ Calleya, a.g.e., s.5.

3. Avrupa-Akdeniz Ortaklığı, endüstriyel alanlar ve özel hizmetleri uygulanabilir hale getirmeye çalışmak,
4. Bilimde, teknoloji de, eğitimde, savunma sisteminde, çevre ve turizmde işbirliğini arttırmak,
5. Göç ve kültürel değişiklikleri içeren sosyal konulardaki diyalogu geliştirmek.

27 ülke işbirliği için üç temel ortaklık kurmuşlardır. Bu alanların birincisi, siyasal ortaklık ve güvenlik konularında ortaklık, ikincisi Ekonomik ve mali ortaklık, üçüncüsü ise Toplumsal, kültürel ve beşeri konularda ortaklıktır. Avrupa-Akdeniz Ortaklığı bu üç ortaklığa dayanmaktadır:

1.5.3.1.Siyasi ve Güvenlik Konularında Ortaklık

Siyasi ve güvenlik konularında ortaklık yaratılmak istenmesinin amacı, insan haklarının ve demokrasinin temellerine dayalı bir barış ve istikrar alanının yaratılmak istenmesi olmuştur. Barselona Deklarasyonunu imzalayan 27 devlet; Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ve İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile uyumlu hareket edeceklerini, kendi siyasi sistemlerinde hukuk devletini ve demokrasiyi geliştireceklerini, ırk, milliyet, dil, din ve cinsiyet ayrımı gözetmeyeceklerini; uluslararası hukuk çerçevesinde üstlendikleri yükümlülükleri iyi niyetle yerine getireceklerini; diğer ortakların her birinin toprak bütünlüğüne, birliğine saygı göstereceklerini; aralarındaki ihtilafları barışçıl yollarla çözeceklerini, uluslararası belgelere katılarak terörizmle mücadele edeceklerini; örgütlü suçlar ve uyuşturucu sorununa karşı birlikte savaşıacaklarını; nükleer, kimyasal ve biyolojik silahların yayılmasını ve konvansiyonel silahların aşırı birikimini önlemeye yönelik pratik adımları dikkate alacaklarını ve uzun dönemde Akdeniz’de bir barış ve

istikrar alanının oluşturulmasına yönelik taraflar arasında alınabilecek güven ve istikrar arttırıcı önlemleri dikkate alacaklarını taahhüt etmiştir.¹⁵⁶

1.5.3.2.Ekonomik ve Mali Ortaklık

Barselona sürecinin ikinci sütununu oluşturan ekonomik ve mali ortaklık, ortak bir refah alanının kurulmasını amaçlamıştır. Sürdürülebilir sosyo-ekonomik gelişmenin hızlandırılması, halkların yaşama koşullarının iyileştirilmesi, istihdam düzeyinin yükseltilmesi ve Avrupa-Akdeniz bölgesindeki gelişmişlik farkının azaltılması, bölgesel işbirliği ve bütünleşmenin teşviki hedeflerini belirlemişlerdir.

Bir serbest ticaret bölgesinin aşamalı olarak 2010 yılına kadar kurulması öngörülmüştür. Serbest ticaret bölgesinin yaratılmak istenmesinin amacı, taraflar arasındaki uluslararası ticaretin teşvik edilmesinin ve gelişmesinin sağlanması, Akdeniz ekonomilerinin dışa açık bir nitelik kazanmasıdır. AB, Barselona Deklarasyonu ile Akdeniz Bölgesinde ekonomik bir egemenlik sağlayacaktır. Avrupa Birliği, Barselona Deklarasyonu ile Akdeniz’de güvenliğin Avrupalılaştırılmasını hedeflemiştir. Akdeniz bölgesinin önemi vurgulanmıştır, Avrupa ekonomilerinin birleştirilmesi konusunda önemli kararlar alınmıştır. Diğer sütunlara kıyasla, en iyi işleyen sütun ikinci sütundur. İkinci sütunun başarılı olmasının en önemli nedeni AB’nin ilk başta kurulurken bile ekonomik bir topluluk olarak kurulmasından dolayı ekonomik bir aktör olarak ağırlığa sahip olmasıdır. Bu yüzden Barselona sürecinin ikinci sütununun sağladığı ekonomik avantajlar en çok kabul edilen sütun olmasını sağlamıştır.

¹⁵⁶ Barcelona Declaration adopted at the Euro-Mediterranean Conference 27-28/11/1995,(Erişim) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2005/july/tradoc_124236.pdf,15.02.2010.

Peki, Barselona sürecinin ikinci sütunu ile ortak bir refah alanının oluşturulmasını amaçlayan ve en çok bu amacı gerçekleştirmede başarılı olan AB, bu amacına ulaşmak için nasıl bir yol izlemiştir?

Bu alana ulaşabilmek adına MEDA Programı hayata geçirmiştir. MEDA Tüzüğü 1996 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu tüzük, MEDA'nın yasal temelini oluşturmaktadır.

1.5.3.3.Sosyal, Kültürel ve Beşeri Alanlarda Ortaklık

Kültürler ve dinler arası diyalog, kitle iletişim araçlarının karşılıklı zenginleşme aracı olarak kullanılması, gençlerin yabancı dil eğitimi ve mübadelelerin teşviki, sivil toplumun önemi, sosyal gelişmenin gerçekleştirilmesi, demokrasinin geliştirilmesi, nüfus artışının denetimi, göç etmeyi engelleyici ekonomik ve siyasi önlemlerin alınması, yasadışı göç konusundaki karşılıklı işbirliği, terörizmin önlenmesi konusunda işbirliği, uyuşturucu kaçakçılığı ve uluslararası suçlarla mücadele, yabancı düşmanlığına karşı kampanyaların açılması gibi konular Deklarasyonun üçüncü sütununu oluşturmaktadır.¹⁵⁷

Taraflar arasındaki işbirliğini ve ortaklığı takip etmek amacıyla üst düzey yetkililerden oluşan “Barselona Süreci İçin Avrupa-Akdeniz Komitesi” kurulmuştur. Bu Komite; serbest ticaretin geliştirilmesi, enerji, ulaştırma, balıkçılık, eğitim, bilim, çevre, turizm, özel yatırımların teşviki, küçük ve orta ölçekli firmaların geliştirilmesi gibi birçok alanda programlar hazırlamıştır. Bu programların önemlileri şunlardır:¹⁵⁸

- Medtecno: AB-Akdeniz ülkelerinde teknolojik işbirliğinin geliştirilmesi ve uygulanması hedefleriyle başlamıştır.

¹⁵⁷ Barcelona Declaration adopted at the Euro-Mediterranean Conference 27-28/11/1995,(Erişim) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2005/july/tradoc_124236.pdf,15.02.2010.

¹⁵⁸ Çakmak, a.g.e.,s.69.

- Ecos-Overture: 1996 yılında AB-Akdeniz ülkeleri arasında bölgesel kalkınma ve yerel yönetimlerin işbirliğinin sağlanması amacıyla kurulmuştur.
- Medmigration: 1994 yılında başlayan program iki taraflı göçlerle ilgili çalışarak, göç bölgelerinin geliştirilmesini amaçlayan programlar yapmaktadır.
- Med-Invest: Akdeniz ülkelerinde küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi amacıyla 1992 yılında başlamıştır.
- Med-Media: 1993 yılında başlayan program iki taraf arasında medya çalışmalarının işbirliğini geliştirerek ve üye olmayan Akdeniz ülkelerindeki medyanın gelişmesini sağlamak amaçlarına sahiptir.
- Med-Campus: Yüksek öğretim kurumları arasında işbirliğinin sağlanması amacıyla 1992 yılında başlayan bir programdır.
- Med-Urbs: Akdeniz ülkelerinde kentlerin yönetimi ile teknik ve alt yapı eksikliklerinin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Nisan 1997 Malta Avrupa-Akdeniz toplantısında üye devletler için asıl ödev, ortaklık programının uygulanması ve somut işbirliği girişimlerini başlatmak amacıyla kısa dönem eylem planlarını hazırlanmaların gerekmesidir. Kültür politikalarına da atıfta bulunulmuştur.

Kasım 1997'de Selanik'te Avrupa- Akdeniz Görsel-İşitsel Bölgesel Programı konferansı yapılmıştır. Nisan 1998'de Stockholm'de yapılan kültürler ve medeniyetler diyalogu çalışma toplantısında ortaklar öncelikli eylem alanlarını belirlemişlerdir.¹⁵⁹

1. Tarih, edebiyat ve din konularında araştırmaların yapılması;
2. İnsan hakları, hukuk düzeni, demokrasi konularında gençler ve parlamenterler arası işbirliği;
3. Eğitim ve gençlik; önyargılarının önüne geçilmesi hususunda medya ile işbirliği

¹⁵⁹ Savaş Biçer, Avrupa Birliği'nin Akdeniz Politikası ve Barselona Süreci, der. Beril Dedeoğlu, **Dünden Bugüne Avrupa Birliği**, s.414.

4. Kültürel alışverişi güçlendirmek için kültürel miras, edebiyat, müzik ve görsel-işitsel alanda işbirliği;

AB, Barselona Deklarasyonuyla kurmuş olduğu Avrupa-Akdeniz Ortaklığı projesini hayata geçirmek için MEDA Programlarını bir araç olarak devreye sokmuştur.

1.6.AKDENİZ BÖLGELERİNE MALİ DESTEK

1.6.1.MEDA Programı

MEDA (Mediterranean Economic Development Area) Programı, Barselona sürecinin hayata geçmesinin mali aracıdır. MEDA, işbirliği faaliyetlerinin tek mali aracı olup ekonomik geçiş süreci, ekonomik ve sosyal kalkınma, bölgesel ve sınır işbirliği olmak üzere üç alanda destekleri içermektedir. Programın hedefi, AB'nin Akdeniz bölgesindeki ortak konumuna getirdiği ülkelerin ekonomik ve sosyal reformlarına hem teknik hem de finansal destek sağlamaktır. AB'de Akdeniz politikasının kabul edilmesiyle belirtilen Akdeniz ülkelerine ortaklığın mali aracı olan MEDA programı kapsamında desteklenen projelere 3,435 milyar Avro kaynak ayrılmıştır.¹⁶⁰

MEDA Programı, hem ekonomik gelişmeyle ilgili ve sosyo-ekonomik dengenin kurulmasını ve sivil toplumun güçlendirilmesini sağlayacak iki taraflı projeleri desteklemekte hem de Barselona Deklarasyonundaki çalışma programında değinilen bölgesel projelerin finansmanını sağlamaktadır. Bölgesel projelerden en fazla İsrail, Malta ve Güney Kıbrıs yararlanmıştır. MEDA kapsamında yapılan yardımların %90'ı iki taraflı projelere verilmişken, %10'u bölgesel projelere verilmiştir.¹⁶¹

1.6.1.1. MEDA I Programı(1995-1999)

MEDA I kaynaklarının yaklaşık %86'sı iki taraflı işbirliğine, %12'si bölgesel işbirliğine yönlendirilmiştir.¹⁶² Malta, ağırlıklı olarak ikili projeleri kapsayan MEDA I programı dışında bırakılmıştır. MEDA I Programının

¹⁶⁰ Uzun,a.g.m.,s.21.

¹⁶¹ Biçer, a.g.m.,s.411.

¹⁶² Uzun,a.g.m.,s.21.

işleyişindeki hantallık ve karışıklık MEDA II Programının oluşturulmasını zorunlu hale getirmiştir.

1.6.2.2. MEDA II Programı (2000-2006)

MEDA Programı, öngörülen süre sonunda yardımların bütünüyle yerine getirilememesi nedeniyle Kasım 2000 yılında değiştirilmiştir. 2000-2006 dönemi için farklı bir yapılanmayla MEDA II oluşturulmuştur. Bu programın amaçları da Barselona Deklarasyonuna dayandırılmıştır. MEDA II daha çok bölgesel ilişkilerin geliştirilmesi doğrultusunda kaynak tahsisini esas almıştır. MEDA II Programı, AB'yi Akdeniz ülkelerinin en büyük destekçisi konumuna getirtmiştir. 1995-1999 dönemini içeren MEDA I ile 2000-2006 dönemini içeren MEDA II kıyaslandığında, Akdeniz ülkeleri için ayrılan fonların MEDA II kapsamında arttığını görmekteyiz. Program çerçevesinde yardımların büyük bir kısmı 2000-2006 dönemi için ayrılmıştır.

Tablo 12: MEDA Kapsamında Ayrılan Fonlar¹⁶³

1995-1999 MEDA 3,435 milyon avro	2000-2006 MEDA 5,350 milyon avro
1995-1999 Avrupa Yatırım Bankası 4,808 milyon avro	2000-2007 Avrupa Yatırım Bankası 6,400 milyon avro

¹⁶³ MEDA Kapsamında Ayrılan Fonlar, (Erişim) http://www.dellbn.ec.europa.eu/en/eu_and_med/meda.htm, 10.01.2010.

1.7.BARSELONA SÜRECİNİN SONUCU

Barselona Deklarasyonunu gerçekleştirebilmek için taraflar Avrupa-Akdeniz Dışişleri bakanlarının konferansının ikincisini 15-16 Nisan 1997 tarihlerinde Malta-Valletta'da toplanmışlardır.¹⁶⁴ Toplantı ne yazık ki İsrail-Filistin sorunlarının gölgesinde kalmıştır. Malta Deklarasyonu çok küçük bir ilerlemeyi içermiştir, Avrupa-Akdeniz Bölgesinde barış ve istikrar için katılımcılar, üst düzey yöneticilerin çalışmalarına önem vermelerinin gerektiği ve çalışmaların devam edebilmesi için araştırma yapmalılarının gerektiği kabul edilmiştir. Nisan 1999'da Dışişleri Bakanları konferansı Stuttgart'ta yapılmıştır. Ertesi yılda Marsilya'da yapılmıştır. Marsilya'da yapılan toplantıda geçen beş senenin değerlendirilmesi yapılmıştır. Sürecin yeterince verimli geçmediğine dair tespitler yapılmış ve çeşitli önlemlerin alınması yoluna gidilmiştir.

Barselona Süreci, Akdeniz ülkelerine beklenildiği gibi olumlu yansıyabilmiş midir? Başlangıçta büyük bir coşku olmasına rağmen, Ortadoğu da barışın sağlanmasında 1990'lardaki iyimser havanın kaybolmasıyla beraber Barselona Deklarasyonu beklenildiği sonucu yerine getirememiştir. Barselona süreci AB'yi işin içine sokarak, birbirlerine şüphe ile bakan 12 Akdenizli ülkeyi yakınlaştırmayı amaçlamıştır, ancak başarılı olamamıştır. Barselona Deklarasyonun üç saç ayağı bu sorunlardan dolayı zarar görmüştür.

Barselona Deklarasyonunda öngörülen hedeflerini gerçekleştirebilecek kurumsal mekanizmalar yoktur. AB karar mekanizmalarının da hantal işlemesi en önemli noksanlardan birisidir. Aktörler arasında ki iletişim eksikliği, sivil toplumun yeterince harekete geçirilememesi, projelerin önündeki bürokratik engeller, AB'nin vaat ettiği yardımları tam olarak yerine getirememiş olması Barselona sürecinin başarısız olmasının nedenleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

¹⁶⁴ Ömer Kurtbağ, "Avrupa-Akdeniz Ortaklığı: Barcelona Süreci", **Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi**, C.3, No:1,(Güz 2003), s.84.

Barselona Sürecinin yarattığı Avrupa-Akdeniz Ortaklığı'nın ekonomik yönü öngörüldüğü gibi ilerlemiştir ancak siyasi yönü beklendiği gibi ilerleyememiştir. Özellikle Arap Devletlerin İsrail ile ilişkisine devam eden AB'ye güvenmemeleri bu durumda etkili olmuştur.

2005 yılında AB, on yıllık süreci değerlendirdiğinde özellikle 2010'da hedeflenen serbest ticaret bölgesinin oluşturulması hedefinin 2015 yılından önce gerçekleşmeyeceği kanaatine varmıştır. Bu Deklarasyonun siyasi kısmı da eksik görülmüş ve demokratikleşmeye ağırlık verilmiştir.

1995-2005 arasını değerlendiren Avrupa politika yapıcıları, 1995 Barselona Deklarasyonunun başarısız olduğunu kabul etmişlerdir.¹⁶⁵ Barselona Deklarasyonun amaçlarına baktığımızda övgüyü hak ettiğini görmemiz gerekmektedir. Fakat AB'nin bu işi Akdenizli ülkelerin arasındaki gelişmişlik farklılıklarını, ekonomik bağımlılıkları göz önüne alındığında nasıl halledebileceği de tabii ki ayrı bir merak konusu olmuştur. AB'nin Barselona sürecini devreye soktuğu tarihteki uluslararası konjoktürün şartlarını da iyice okumamız gerekmektedir. Soğuk Savaşın sona erdiği yeni bir düzenin kurulmaya çalışıldığı bir dönemdir. Avrupa-Akdeniz Ortaklığı bu yeni uluslararası düzenin yarattığı bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Akdeniz'in kuzeyi ve güneyi arasındaki siyasi, ekonomik ve demografik ciddi farklar da Akdeniz'de Avrupa Birliğinin yeniden yapılanmasını teşvik eden bir faktör olmuştur.

Barselona süreci, bölgesel politikalara ağırlık vermiştir. Bölgeyi bir bütün olarak ele alarak bölgesel politikalar üretmeye kalkmıştır. Oysa, yıllar içerisinde Barselona süreci, değişen bölgesel ve küresel konjonktür nedeniyle taraflar arasında daha sıkı ilişkiler kurulmasında başarısız olmuştur. AB, daha çok ikili ilişkilere ağırlık veren politikalara ihtiyaç duymaktadır. AB, Akdeniz'den vazgeçmeyeceğinin işaretini de her daim vermektedir. 6 Mayıs 2007 tarihinde Nicolas Sarkozy, Fransa

¹⁶⁵ Barcelona Plus:Toward a Euro-Mediterranean Community of Democratic States, **A EuroMESCo Report**, April 2005,s.8.

Cumhurbaşkanlığı seçim kampanyası sırasında Akdeniz Birliği kurulması yönünde öneride bulunmuştur.

Sarkozy, Akdeniz'e kıyısı olan ülkelerin bir Birlik oluşturmasını ve Barselona sürecinden daha etkili olacak Birliğe siyasi, ekonomik ve güvenlik konularında yetkilerin ve görevlerin verilmesini önermiştir. Önerilen Birlik yapısının Barselona sürecinin üç sütundaki amaçları aynen yansıttığını söyleyebiliriz. Barselona süreci bu sayede hızlı bir şekilde ilerleyebilecektir. 13-14 Mart 2008 tarihinden itibaren Akdeniz Birliği fikri AB'nin resmen gündemine girmiştir.¹⁶⁶

¹⁶⁶ Haydar Çakmak, Akdeniz için Birlik, (Erişim) <http://www.yanki.com.tr/yazigoster2.asp?yazarid=15&id=245>, 15.02.2010.

1.8.MALTA’NIN AVRUPA BİRLİĞİ ÜYELİĞİ

10 Ağustos 1961’de İngiltere AET’ye başvurmuştur. Bu başvuru ile İngiltere’nin hem daha önceki hem de şimdiki sömürgeleri ile ilişkilerinin nasıl olacağı merak konusu olmuştur. Bu sömürgelerin İngiltere ile ekonomik ve politik bağları vardır.

1961 yılında İngiltere’nin üyelik için başvurması Malta’nın İngiltere’nin yönetiminde olması Malta’yı üyelik için zorlamıştır. Malta, müzakereler için kendisini zorunlu hissetmiştir. İngiltere’nin AET’ye katılması, Malta’nın İngiltere ile özel bağlar kurmasına yardım edebileceği gibi hiç kuşku yok ki Malta’nın AET üyesi diğer ülkeler ile ekonomik ve politik bağları kurmasını da teşvik edebileceği düşüncesi Malta’da hakim olmaya başlamıştır.

Malta ve Kıbrıs İngiliz Milletler Topluluğu ülkelerinden, Avrupalı ülkelerdir. 1960 yılında Kıbrıs bağımsızlığını kazanmışken, Malta hala bağımsızlığını kazanamamıştır. Bu yüzden de Malta’nın önünde iki yol ayrımı bulunmaktadır. Birincisi, Roma Antlaşmasının 227.maddesine göre (şimdiki 299 madde), Malta AET’ye İngiltere’nin deniz aşırı toprağı olarak katılabilir.¹⁶⁷ İkinci yol ayrımı ise, Roma Antlaşmasının 131.maddesine göre (şimdiki 182.madde),Katılım Antlaşmaları, AET ve Avrupalı olmayan ülkeler ve üye ülkelere bağlı ülkeler arasında sonuçlanabilir.¹⁶⁸

İngiltere’nin başvurusu ile birlikte kendini garanti altına almak isteyen Malta 1962 yılı itibariyle AET ile ilgilenmeye başladığını açıkça ifade etmeye başlamıştır.

Peki, Malta neden 1962 yılı itibariyle AET ile ilişkilerini geliştirme yoluna gitmiştir? Malta, 1962 yılından itibaren İngiltere’den bağımsız olabilirse karşılaşılabilecek sorunlar üzerinde düşünmeye başlamıştır. Malta Hükümeti, bağımsızlıkla birlikte iki temel sorun ile karşı karşıya kalacaktır.

¹⁶⁷ Pace, “A small state and the European Union: Malta’s EU Accession Experience”, **South European Society and Politics**;7:1, 2002, s.31.

¹⁶⁸ Pace,a.g.m., s.31.

Malta'nın ekonomisi, İngiliz askeri harcamalarına ve yatırımlarına bağlıdır. Malta ekonomisi çok hassastır. Ekonomik olarak bağımlılığı devam ettiği sürece İngiltere ile ilişkilerin korunması gerekmektedir. İkinci sorun ise Malta'nın güvenliğidir. İngiliz askeri üslerinin varlığı, Malta'nın dış güvenlik sorunlarının olmamasını sağlamaktadır.

Bağımsızlık ile beraber bu iki konuda Malta ciddi sorunlarla karşı karşıya kalacaktır. Bu sorunlarla baş edebilmenin en iyi yöntemi, güvenilir bir topluluğun üyesi olmaktır. Bu yüzden de Malta, AET üyeliğini ciddi ciddi düşünmeye başlamıştır. Malta'nın AET ile ilişkilerini geliştirilmesi; Malta'nın uluslararası kimliğinin pekişmesine yardımcı olacak, ekonomik büyüme için fırsatların yaratılmasını, gelişmeye başlayan demokrasi ve güvenlik kavramlarının sağlamlaşmasını ve belki de Malta bağımsız olamasa bile İngiltere'nin baskılarından kurtulmasını sağlayacaktır.¹⁶⁹ Maltalı otoritelere göre, Malta ekonomik olarak geri kalmış bir ülkedir, dolayısıyla topluluk üyeliğinin kısa zamanda olmasını beklemek sadece hayal ürünüdür.¹⁷⁰

Malta Başbakanı George Borg Olivier Eylül 1962'de İngiliz Milletler Topluluğu Başbakanlar Konferansı için İngiltere'ye gittiğinde Malta'nın üyelik başvurusuna nasıl baktığını kısaca açıklamıştır:

“Malta, AET'ye katılmak istemektedir. Buna rağmen, resmi bir başvuru henüz yapmadık. Biz, Malta'nın topluluğa üye olacağına inanmaktayız. İngiltere, üye olsa da olmasa da Avrupa'nın bir parçası olacağız. Malta, hala bağımsız değildir. Sadece Katılım Antlaşması için başvurabilir. Kısa bir zamanda bağımsızlığımıza da kavuşacağımıza da inanmaktayız. İngiltere'nin başvurusunda karşılaşacağı problemleri incelemeden önce Malta resmi bir başvuru yapmayı düşünmemektedir.”¹⁷¹

Bu sözleriyle Malta Başbakanı kısa bir zamanda bağımsızlıklarını kazanacaklarını inandıklarını ve tamamen bağımsız olduktan sonra da tam

¹⁶⁹ Pace, **a.g.m.**, s.28

¹⁷⁰ Pace, “Malta and Eu membership: Adaptation, Change and Modernisation”, s.367.

¹⁷¹ Pace, **Microstate Security in the Global System EU-Malta Relations**, s.131.

üye olarak topluluğa başvuracaklarını ifade etmeye çalışmıştır. Böylece, Malta, AET'ye üye olmayı her ne kadar hayal ürünü olarak algılasa da 1962 yılı itibariyle AET macerasına başlamıştır. Malta bağımsız olana kadar, Komisyon Malta'nın AET ile ilgili söylediği ifadeleri ciddiye almamıştır.¹⁷²

Malta, 1964 yılında bağımsızlığına kavuşmuştur. Malta'nın bağımsız olması ile beraber karşına 5 seçenek çıkmıştır:¹⁷³

1. İngiltere ile yakın ilişkiler
2. İtalya ile yakın ilişkiler
3. AET'ye üyelik veya ortaklık
4. EFTA (Avrupa Serbest Ticaret Birliği) üyeliği
5. Serbest Limanın geliştirilmesi

1965'te Malta, Avrupa Konseyine katılarak Avrupalı kimliğini geliştirmeye çalışmıştır. Artık bağımsız olan Malta kazandığı bağımsızlığını sağlamlaştırmak için AET ile ilişkileri bir süreliğine ikincil plana itmiştir.

4 Mayıs 1965'te Malta Başbakanı George Borg Olivier Avrupa Konseyinin danışma kurulunda bu çabayı şöyle açıklamıştır;

*“Malta'nın bir süre yokluğundan sonra evine geri dönüşü”*¹⁷⁴

Malta'nın bağımsızlığını takip eden ilk üç yıl, İtalya ile tarihsel bağları olmasına rağmen İtalya ile ilişkilerini geliştirememiştir. Bu durum Soğuk Savaş döneminde İtalya'nın Malta'yı hala İngiltere'nin etki alanında olduğunu düşünmüş olması ile açıklanabilir. 1967 yılı itibariyle Malta ile İtalya arasında ekonimik işbirliğini, ticareti, bilimsel ve teknik işbirliğini öngören işbirliği

¹⁷² Pace, “Malta and EU Membership Adaptation, Change and Modernisation”, s.36.

¹⁷³ Pace, **Microstate Security in the Global System EU-Malta Relations**, s.138.

¹⁷⁴ Pace, **a.g.e.**, s.138.

antlaşmaları imzalanmaya başlanmıştır. 1968 yılında Malta, İtalya'dan mali yardım almaya başlamıştır.¹⁷⁵

23 Ocak 1967 tarihinde Malta, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine taraf olmuştur.¹⁷⁶ 1967 yılında İngiltere'nin Malta'daki askeri üslerini azaltmaya başlaması ile Malta'nın ekonomik kaygıları artmış ve AET ile ilişkilerini geliştirme çabasına geri dönmüştür. 4 Eylül 1967 tarihinde Malta, Komisyona AET ile ilişkilerini başlatmak istediğini belirten bir mektup yazmıştır.¹⁷⁷

Ağustos 1970 tarihinde Ortaklık Antlaşmasının sonuçlanması için müzakereler AET ile Malta arasında başlamıştır. Ekim 1970 tarihinde Malta, Ortaklık Antlaşmasından neler beklediğine dair bir Beyaz Kitap yayınlamıştır.

Bu Beyaz Kitaba göre;

1. Avrupa ile bütünleşme Malta'nın en önemli amacı olmuştur.
2. Ortaklık Antlaşması ile ticari liberalleşme hayata geçmelidir.
3. Malta, bu sayede İngiliz askeri üslerinin yokluğundan kaynaklanan olumsuz durumun üstesinden gelebilecektir.¹⁷⁸

İlişkileri geliştirme çabası 5 Aralık 1970'de Avrupa Topluluğu ile Malta arasında imzalanan Ortaklık Antlaşması ile hayat bulmuştur. Bu Ortaklık Antlaşması, 1 Nisan 1971'de yürürlüğe girmiştir. Malta Başbakanı George Borg Olivier bu antlaşmayı şu sözlerle özetlemiştir:

"Bu antlaşma, Malta'yı teşvik etmekte ve cesaretlendirmektedir. Ekonomimizi çeşitlendirmek için çabalarımıza yardım etmektedir. Topluluk ile

¹⁷⁵ Pace, a.g.e., s.140.

¹⁷⁶ Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurmak isteyenler için Açıklama, (Erişim) <http://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/source/turkce/6.1.2.1/AİHM%20ne%20Başvuracaklar%20İçin%20Açıklayıcı%20Not.pdf>, 10.04.2010.

¹⁷⁷ Pace, *Microstate Security in the Global System EU-Malta Relations*, s.496.

¹⁷⁸ Pace, a.g.e., s.144.

bizim işbirliğimizin önemi, Avrupa'nın demokrasileri ile güçlü bir bağ kurmasıdır. Bu zamanda Birleşik Avrupa'ya tam üye olacağımıza ümitliyiz."¹⁷⁹

Avrupa Konseyinin Başkanı Mr Sigismund von Braun'a göre *bu antlaşma Malta için bir başlangıç noktasıdır, henüz başarılmış bir amaç değildir. Malta bu antlaşma ile ekonomik meselelerin ötesinde bir seçim yapmıştır.*¹⁸⁰

Muhafazakar Partiye göre bu durum üyelik için önemli bir adım olarak görülmelidir. Bu antlaşmaya göre;¹⁸¹

- "Gümrük Birliği"nin kurulması öngörülmüştür. Ortaklık Antlaşması her biri beşer yıllık dönemi içeren iki aşama şart koşmuştur. İkinci aşamanın sonunda, Malta Gümrük Birliğini kurmuş olacaktır. İlk aşama boyunca, AT %70 oranında Malta'dan ithal edilen bazı yiyecek, tekstil ve tekstil malları dışındaki üretim mallarında ortak gümrük tarifelerini azaltmayı kabul etmiştir.
- Tekstil ürünleri tarife kotalarına bağlıdır.
- Petrol ve tarımsal ürünlerin ihracı için herhangi bir koşul yoktur. Herhangi bir koşulun olmaması Malta İşçi Partisi tarafından eleştirilmiştir.
- Malta, 3 adımda AET sanayi ihraç malları üzerinde %35'lik tarife azaltılması ile tanışacaktır; ilk %15'liğini Antlaşmanın başında, %25'lik azaltma üçüncü yılın başında, %35'lik azaltma ise beşinci yılın başında başlatılacaktır. Mallar üzerindeki vergi tarifeleri, hükümet gelirene önemli bir katkıda bulunacaktır.

12-14 Haziran 1971 yılında yapılan genel seçim, Malta İşçi Partisinin zaferi ile sonuçlanınca, 2,5 yılda kurulması planlanan Gümrük birliği gerçekleşmemiştir.

¹⁷⁹ Pace, "A small state and the European Union: Malta's EU Accession Experience", s.30.

¹⁸⁰ Pace, "Malta and Eu membership Adaptation Change and Modernisation",s.370

¹⁸¹ Pace, *Microstate Security in the Global System EU-Malta Relations*, s.145.

Nisan 1972 yılında Malta-AET Ortaklık Konseyinin ilk toplantısında AET, Global Akdeniz Politikasını başlattığında Malta ile altı protokol imzalayarak Ortaklık Antlaşmasını genişletmiştir.¹⁸² Ortaklık Antlaşmasının, Malta ekonomisi üzerinde olumlu bir etkisi olmuştur.

17-18 Eylül 1976 yılında 3 sandalye çoğunluk ile Malta İşçi Partisi tekrardan iktidara gelmiştir.¹⁸³ Böylece 1971 ve 1987 yılları arasında 16 yıl süren Malta İşçi Partisi hükümetinin kararları ve AT karşıtlığı Malta ile AT ilişkilerinin gelişmesini olumsuz yönde etkilemiştir. Medya, adli kurumlar, ticaret birliği ve kilise gibi bağımsız kurumlar kontrol edilmiştir.

Şubat 1979'dan itibaren Malta'nın AT'ye katılımı politik, ekonomik, güvenlik beklentilerinden dolayı önemli hale gelmiştir. 31 Mart 1979'da Malta'daki İngiliz üsleri tamamen kapatılmıştır. Muhafazakar Parti 1979'dan itibaren Malta'nın topluluk üyeliğini desteklemiştir. Yunanistan, İspanya ve Portekiz'in AB'ye başvurmaları Malta'yı da teşvik etmiştir, ancak iktidarda bulunan Malta İşçi Partisi bu tarihi fırsatı değerlendirmemiştir.

22 Haziran 1981 yılında Malta Başbakanı Dom Mintoff Lüksemburg'ta düzenlenen Ortaklık Konseyi toplantısında, AT ile özel bir ilişkinin başlatılmasını önermiştir.¹⁸⁴ Malta Başkanının önerdiği özel ilişki ile Malta'nın stratejik konumu sadece Akdeniz bölgesinde barışın ve birliğin güçlenmesi için kullanılabilecektir, Topluluğun herhangi bir üyesinin güvenliğine karşı kullanılmayacaktır.¹⁸⁵ AT'ye göre Malta Akdeniz'deki diğer AT ülkelerinden çok farklıdır. Politik olarak şaşkınlık yaratacak bir ülkedir. AT, Malta'nın bu önerisine sıcak bakmamıştır.

12 Aralık 1981 yılında yapılan genel seçimleri, Malta İşçi Partisi daha az oyla daha çok sandalye kazanmıştır. Seçimlerden on beş ay kadar Parlamentodaki Muhafazakar Partinin üyeleri, Parlamenteoyu boykot etmeye

¹⁸² Pace, **a.g.m.**, s.146.

¹⁸³ Pace, **a.g.m.**, s.498.

¹⁸⁴ Pace, **a.g.m.**, s.164.

¹⁸⁵ Pace, **a.g.m.**, s.165.

devam etmiştir.¹⁸⁶ Mart 1983 tarihinde Muhafazakar Parti, iktidara geri dönmüştür.

9 Mayıs 1987 tarihinde Muhafazakar Parti iktidarı ele geçirmiştir. Eylül 1987’inde Malta, İnsan Hakları Avrupa Konvansiyonunu da kabul etmiştir. 1987 yılında MP’nin seçilmesi üzerine Malta, AT üyeliği için hiç zaman kaybetmeden Dışişleri Bakanını Brüksel’e yollamıştır. Ortaklık Antlaşmasını yenileme yoluna gitmeyerek Temmuz 1990’da AB’ye üyelik başvurusunda bulunmuştur.

Nisan 1988 Malta ile AT arasındaki protokole göre;¹⁸⁷

- 1990 sonuna kadar Ortaklık Antlaşmasının ilk bölümü genişleyecektir.
- Bazı Maltalı tarım ürünlerinin AT piyasasına girişinin özellikle arttırılmasını ve ticari ilişkilerin gelişmesi sağlayacaktır,
- Ortaklık Antlaşması çerçevesinde işbirliği artacaktır.

6 Eylül 1988 tarihinde Malta’nın Başbakanı Eddie Fenech Adami Palermo toplantısında 1989 yılının sonunda, en geç 1990 yılında Malta’nın AB üyeliğine başvuracağını ifade etmiştir.¹⁸⁸ 16 Temmuz 1990 yılında Malta, AT’ye başvurmuştur. 22 Şubat 1992 tarihinde Malta Genel seçimini Muhafazakar Parti tekrar kazanmıştır. Malta’nın başvurusuna 30 Haziran 1993 tarihinde AB Komisyonu bir rapor yayınlamıştır. Komisyon, Malta’nın kabulü için vergilendirme, sermayenin serbestliği, ticari koruma ve rekabet kanunu ile ilgili birçok reformdan bahsetmiştir. Özellikle ihracat, ithalat ve dağıtım hukukunun Topluluk hukuku ile uygun olmadığını vurgulamıştır.¹⁸⁹ Malta ekonomisinin düzenleyici ve işlevsel birçok değişikliğe ihtiyacı olduğunu vurgulanmıştır. Malta’nın sadece Gümrük Birliğini yaratması Malta’nın AB’ye entegrasyonunu sağlamayacağı, Malta’nın ekonomik

¹⁸⁶ Pace, **a.g.m.**, s.172.

¹⁸⁷ Redmond, **a.g.e.**, s.111.

¹⁸⁸ Pace, **Microstate Security in the Global System EU-Malta Relations**, s.501.

¹⁸⁹ Pirotta, “Public Enterprise Implications of Malta’s Entry into the European Union”, s.205.

sürekliliğini ve haklılığını sağlamak için gerekli ekonomik reformların yapılması gerektiği, aksi takdirde katılım müzakereleri başlamayacağı ifade edilmiştir.

Avrupa'da Malta adasının yoğun nüfuslu olduğunu, 400 bin nüfusun 316 km² alanda tutulduğunu, sınırlı kaynaklara ve küçük yerel piyasaya sahip olduğunu ve başlıca mahsulleri de içeren her türlü ithal mala tamamen bağımlı olduğunu vurgulamıştır.¹⁹⁰ Malta'nın henüz ekonomik açıdan AB'ye katılmaya hazır olmadığı ancak Malta'nın girmesinin AB açısından yararlı olabileceği vurgulanmıştır. Malta için üyelik doğru bir seçenektir, sadece politik ve ekonomik açıdan değil, aynı zamanda güvenlik açısından da önemlidir. 1994 yılında Başbakan Eddie Fenech Adami'nin dediği gibi;

*“Çok tehlikeli bir suda yaşıyoruz, her zaman burada yaşayacağız ama bugün ülkemizi daha güvenilir bir birliğe taşıma şansımız var. Ahlaki değerlerimizi, Hristiyan kültürümüzü, demokratik inançlarımızı, hukuk kurallarını ve sosyal adaleti paylaşmaktayız. AB'nin güç kazandığını görmekteyiz. Malta'nın güvenliği, bizim dış politikamızın ilk amacıdır.”*¹⁹¹

Haziran 1994 Korfu Zirvesinde, Konsey Malta ile ilişkilerin 1996 Hükümetler arası Konferansından sonra 6 ay içinde başlamasını kabul etmiştir. Bunun üzerine, 9-10 Aralık 1994'de Essen'de düzenlenen AB Zirvesi sonunda yayınlanan Başkanlık Sonuç Bildirisinde AB'nin bundan sonraki genişlemesinde Malta'nın yer alabileceği belirtilmiştir. 10 Nisan 1995 tarihinde Konsey, Haziran 1994 Korfu Zirvesindeki kararlar doğrultusunda katılım müzakerelerini açmaya karar vermiştir. 1996 Hükümetler arası Konferanslarının bitmesinden altı ay sonra 1997 yılında müzakereler başlamıştır. Müzakerelerin başlaması ile beraber Muhafazakar Parti Hükümeti, bir dizi ekonomik reformlar yapmaya başlamıştır, yalnız bu durum Muhafazakar Partinin Brüksel'i etkilemek amacıyla yapılan ekonomi reformlar olduğuna dair olan suçlamalara maruz kalmasına da neden olmuştur.

¹⁹⁰ Pirotta, **a.g.m.**, s.204.

¹⁹¹ Neumeyer, **a.g.e.**, s.57.

26 Ekim 1996 yılında yapılan genel seçimin sonucunda Malta İşçi Partisi tekrardan iktidara gelmiştir. Seçim sonucundan sonra Malta, Barış İçin Ortaklık Programından ayrılmıştır. Yeni hükümet, Barselona Deklarasyonuna dokunmamıştır. 25 Kasım 1996 tarihinde AB'ye yapılan tam üyelik başvurusu dondurulmuştur, fakat 1990'lı yıllarda yapıldığı gibi üyelik başvurusu resmi olarak geri çekilmemiştir.¹⁹²

Malta Dışişleri Bakanı George Vell, üyeliğin askıya alınması kararını AB Müktesebatının Malta'ya uygun olmadığı ve Malta'da uygulanamaz olduğu için alındığını ifade etmiştir. Malta Başbakanı Alfred Sant ise üyeliği askıya alma kararının gerekçesini Malta'nın Anayasasında yer alan "tarafsızlık ilkesi" olarak göstermiştir.

Malta İşçi Partisi AB üyeliğine karşı olmasına rağmen, Malta'nın ekonomik reformlar ve endüstriyel yapılanmaya ihtiyacının olduğunu farkındadır ve bu yüzden AB ile olan ilişkilerini yeniden tanımlama yoluna gitmiştir. Malta İşçi Partisi, Malta'nın AB ile ilişkilerini yeniden formüle eden bir süreç başlatmıştır. AB ile sanayi ürünleri için endüstriyel bir serbest ticaret bölgesi oluşturmak ve güvenlik konularında işbirliğini ve diyalogu arttırmak adına müzakereleri sürdürmek ve AB kurumları ile yakın ilişkilerini devam ettirmek istediklerini açıklamıştır.¹⁹³ Malta İşçi Partisi seçim taahhütleri ve AB ile uyumlu olarak serbest ticaret bölgesi antlaşmasını başarma amacını takip etmeye başlamıştır.

Malta İşçi Partisinin zaferi Malta'nın üyelik başvurusunu dondurması ile beraber AB Bürokratlarının ve siyasetçilerinin rahatlamalarını sağlamıştır. Bu arada AB, diğer 6 aday ülke; Çek Cumhuriyeti, Polonya, Kıbrıs, Slovenya, Hırvatistan ve Estonya ile müzakerelerini başlatmıştır. Sadece Malta ve Lüksemburg Avrupa Konseyi'nin başlattığı genişleme sürecine dahil edilmemiştir. AB'nin uğraşması gereken üyelik başvuruların kendiliğinden azalması AB'nin hoşuna gitmiştir.

¹⁹² Rıdvan Karluk, **Avrupa Birliği ve Türkiye**, Beta Yayınları, İstanbul, 2007, s.24.

¹⁹³ Karluk, a.g.e., s.24.

Böylece, 12-13 Aralık 1997 tarihlerinde gerçekleştirilen Lüksemburg Zirvesinde, başvurusunu askıya alan Malta ile ilgili bir karar alınmamıştır. Lüksemburg Zirvesi ile beraber “Güçlendirilmiş katılım stratejisi” fikri ortaya atılmış ve Katılım Ortaklığı fikri 1998 yılında hayata geçirilmiştir.¹⁹⁴

Şubat 1998’de Malta İşçi Partisi AB ile yeniden tanımladığı ilişkisini uygulamak için bazı adımlar atmaya başlamıştır. Avrupa Komisyonu, Malta ile ilişkiler konusunda Konsey için bir ekonomik ve politik bağların güçlendirilmesi üzerine odaklanan bir tebliğ kabul etmiştir. Buna ek olarak, 28 Nisan 1998 tarihinde Malta ile Ortaklık Konseyi taraflar arasındaki ilişkiler üzerine ortak bir Deklarasyon kabul etmiştir.

5 Eylül 1998 tarihinde Muhafazakar Parti hükümetinin 5 çoğunluk ile hükümeti kurması ile seçim sonuçlarından birkaç gün sonra Malta AB politikasını tekrardan değiştirmiştir. Yeni hükümetin en önemli öncelikleri, AB’nin tam üyesi olmak için üyeliğini tekrardan aktif hale getirerek diğer 9 AB adaylarını yakalamak olmuştur. Bunun üzerine 1994 Korfu ve 1995 Cannes AB Zirve Toplantılarında söz verilen katılım müzakereleri çerçevesinde Malta, tekrardan tam üyelik başvurusunda bulunmuştur. 5 Eylül 1998’deki seçmen kararını iyi okumak gerekmektedir. Seçmenin kararı Malta’nın AB üyeliğini istemesine çok açık bir işarettir. Bu karar ile Malta ulusal ve uluslararası politikasını Soğuk savaş dünyasındaki politikasından ayırmıştır. Ayrıca AB çizgisinden ayrılan Malta İşçi Partisi hükümetindeki Malta, kamu açığını kapatmak için zorlayıcı önlemler alma yoluna gitmiştir. Bu zorlayıcı önlemlerden rahatsızlık duyan Malta halkı AB üyeliği müzakerelerinin yeniden başlamasını istediğini Muhafazakar partiye oy vererek göstermiştir.

10 Eylül 1998 tarihinde, Dönem Başkanlığına gönderdiği bir mektupta, Malta üyelik başvurusunu canlandırmak istediğini açıkça beyan etmiştir. AB, bu sayede özellikle Kıbrıs ve Malta ile katılım müzakereleri vasıtasıyla

¹⁹⁴ Sezin İba, Beşinci Genişleme Deneyimi Işığında Türkiye-Avrupa Birliği Müzakereleri-Hukuksal/ Politik Sorun Alanları-,Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi,İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Avrupa Birliği Anabilim Dalı,s.67.

Akdeniz'deki boyutunu genişletme ve güçlendirme fırsatına sahip olmuştur. Malta, bu sayede Kasım 1995 yılında başlayan Barselona sürecindeki aktif yapıcı rolüne devam etme şansını yeniden kazanmıştır.

Katılım AB Genel İşler Konseyi, Malta'nın yaptığı başvurusu hakkında olumlu görüş belirtmiş ve Komisyondan 1993 sonrası Malta'nın durumunu değerlendiren bir rapor hazırlamasını talep etmiştir.¹⁹⁵ Bu tarihten birkaç gün sonra Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyinden ve Avrupa Komisyonundan Malta'nın müzakere sürecinin en kısa zamanda tamamlanmasını talep eden bir ilke kararı almıştır.¹⁹⁶

Komisyon; Malta'nın yapılmakta olan katılım müzakerelerine katılabileceği ile ilgili raporunu 17 Şubat 1999'da sunmuştur. Bu rapor 1993 Komisyon kararının güncelleştirilmiş halidir. Kopenhag Kriterleri çerçevesinde yapılan değerlendirme Malta'nın kurumsal yapısının, ekonomik olarak da pazar ekonomisinin iyi işlediğini vurgulamıştır.

Ekim 1999'da Malta'nın kısa ve orta vadede AB'nin kurallarına ve normlarına uyması için neler yapması gerektiğine dair bir rapor yayınlanmıştır. Malta'nın da müktesebatın benimsenmesi için bir Ulusal Program yayınlanması istenmiştir.¹⁹⁷

10-11 Aralık 1999 tarihinde gerçekleştirilen Helsinki Zirvesinde de Şubat 2000 yılında müzakerelerinin başlatılması kararı alınmıştır. Söz konusu Zirvede, özellikle Kopenhag Siyasi Kriterleri'ne uygunluğun katılım müzakerelerinin açılması için ön koşul olduğunu, aday ülkelerin sınır uyumsuzluklarını ve bununla bağlantılı diğer sorunlar AB'nin antlaşmalarda öngördüğü değerleri ve amaçları çerçevesine çözüme kavuşturmak için her türlü çabayı göstermeleri gerektiğini belirtmiştir.

¹⁹⁵ Desmond Dinan, Avrupa **Birliği Ansiklopedisi**,(Çev.) Hale Akay, Kitap Yayınevi, 2009,s.164.

¹⁹⁶ Dinan,**a.g.e.**,s.164.

¹⁹⁷ Karluk,**a.g.e.**,s.25.

1999 yılında üyelik müzakereleri ile birlikte Malta, teknik ve finansal destek almaya başlamıştır. Bu doğrultuda Malta toplam olarak 130,5 milyon avro mali yardım almıştır. Bunun yanı sıra MEDA II kapsamında ki bölgesel projelere de katılmıştır.

Karşılıklı Katılım müzakereleri 15 Şubat 2000 yılında başlamıştır ve Malta ile AB ilişkileri arasındaki birçok iniş çıkıştan sonra AB ile sonunda katılım müzakereleri başlamıştır. Böylece 8 başlık görüşmeye açılmıştır. AB'nin açtığı 8 başlık şunlardır:¹⁹⁸

1. Eğitim
2. Bilim ve Araştırma
3. Ortak Dış ve Güvenlik Politikası
4. Dış İlişkiler
5. Küçük ve Orta Ölçekli Girişimler
6. Sanayi Politikası
7. Kültür
8. Telekomünikasyon

25 Mayıs 2000'de 8 başlığın 7'si Kültür dışındakiler kapanmıştır. Temmuz ve Aralık 2000 arasında 9 başlık daha açılmıştır. Bu başlıklar;

1. Sermayenin serbest dolaşımı
2. Şirket hukuku
3. Rekabet
4. Balıkçılık
5. Ulaşım
6. Ekonomik ve para Birliği
7. İstatistik
8. Sosyal Politika ve İşgücü
9. Tüketici ve Sağlık Koruma

¹⁹⁸ **European integration and constitutional law**, European Commission for Democracy through Law, Council of Publishing, 2001,s.24-25.

Komisyon Malta'nın mali açığının çok fazla olduğunu belirtmiştir. Bunun üzerine Mart 2000'de Komisyon'un kabul ettiği yönetmelikle Malta'ya 2000-2004 dönemi için 95 milyon avro yardımdan 38 milyon avro tutarında yardım almıştır. Şubat 2000'den Aralık 2002'ye kadar Malta 13 alanda 76 düzenleme yapmıştır. Dışişleri Bakanı Joseph Borg'a göre,

*“ Bu yıllardan sonra, Malta hazırdır ve AB'ye katılmayı denemektedir. AB ile müzakerelerin başlangıç günü, Malta için tarihidir.”*¹⁹⁹

Malta, 2001 yılında 7,5 milyon avroyu; Adalet ve İçişlerine, Bölgesel Politikaya, sosyal politikaya, Gümrük ve vergilendirme, eğitim, işbirliği projelerine ayırmıştır.²⁰⁰

2001 yılında AB, Genişleme Stratejisi Aday ülkelerin her birinin katılım yönünde ilerlemesine ilişkin rapor yayınlamıştır. Bu raporda;²⁰¹

“Malta'nın durumu, Kopenhag kriterlerine uygun olmaya devam etmektedir. Ülkenin kurumları demokratik olup düzgün şekilde işlemektedir ve insan haklarına ilişkin özel sorunlar yoktur. Temel medeni ve siyasi haklara saygılı olmaya devam etmektedir. Ekonomik, sosyal ve kültürel haklara ilişkin genel durum tatmin edicidir. Ancak, hukuk davalarındaki yığılma konusuna özel dikkat gösterilmelidir. Malta, sığınmacılara ve kadın-erkek eşitliğine yönelik politikalarının uygulanmasını ve kamu reformunu sürdürmeli ve takviye etmelidir.

Malta, işleyen bir piyasa ekonomisidir ve Birlik içindeki rekabet baskısı ve piyasa güçleri ile başa çıkabilecektir. Malta ekonomisi, daha güçlü makroekonomik performansın ilk işaretlerini göstermektedir. Hükümetin orta vadeli mali programı, kamu açığında bir azalma sağlamıştır. Yeniden yapılanma ve özelleştirme programları ve girişimcilik için inisiyatifler

¹⁹⁹ Neumeyer, a.g.e., s.65.

²⁰⁰ Neumeyer, a.g.e., s.70.

²⁰¹ AB Avrupa Komisyonu Türkiye Temsilciliği, 2000 yılı Genişleme Stratejisi, Kardelen Ofset, 2000, s.137.

geliştirilmesinde ilerleme kaydedilmiştir. Ancak, hükümet açığı çok yüksek olmaya devam etmektedir ve makroekonomik ortamı iyileştirmek için daha da azaltılmalıdır. Devam eden fiyat kontrolleri, göreceli fiyatları çarpıtmakta ve verimsiz bir kaynak tahsisine yol açmaktadır. Devletin ekonomideki etkisi bazı alanlarda hala çok yüksektir. Kamu altyapı kuruluşlarının ve zarar eden kamu işletmelerinin yeniden yapılandırılması yavaş gitmektedir. Yetkili makamlar, orta vadeli mali sürdürülebilirliği sağlamak için, sosyal güvenlik sistemi reformu dahil, kamu maliyesinin konsolidasyonunu tamamlamalıdır. Piyasa çarpıklıkları düzeltilmeli ve öngörülen yapısal reformlar uygulama aşamasına geçmelidir. Ticaret ve sermaye liberalleşmesi planlarının tamamlanması, devlet yardımlarının daha da azaltılması, bazı sektörlerde daha fazla rekabetin devreye sokulması ve yetkililerin özelleştirme planlarının uygulanması yoluyla, devletin ekonomideki etkisi daha da sınırlandırılmalıdır. İç Pazar müktesebatı ile ilgili olarak bir miktar ilerleme olmuştur. Sınai ve fikri mülkiyet alanındaki müktesebat ile uyumlulaşma konusunda önemli ölçüde yeni ilerleme kaydedilmiştir ve şirketler hukuku alanında Malta tam uyumlulaşma noktasına yakındır. Malta, yeni bir standartlaştırma kanunu çıkarmıştır fakat mevzuatını Yeni ve küresel Yaklaşım ile uyumlulaştırmak ve sektörlerle özgü yönergeleri aktarmak için daha fazla çalışma yapması gerekmektedir.

Kişilerin serbest dolaşımı ile ilgili olarak, Malta mevzuatında Topluluk kurallarına aykırı hükümler olmamasını sağlamak için çabalar hızlandırılmalıdır. Rekabet konusunda, düzgün bir devlet yardımları kontrol sistemi geliştirmek için hala önemli çabalara ihtiyaç vardır. Malta sosyal politika alanında ilerleme kaydetmiş olmakla birlikte, özellikle çalışma mevzuatı ve mesleki sağlık ve güvenlik ile ilgili olarak bu sahada ilave uyumlulaşmaya hala ihtiyaç vardır.” belirtilmiştir.

Ocak 2002 tarihinde Komisyon raporundan sonra Malta, güncellenmiş ulusal programını yayınlamıştır. Ulusal program, tarım ürünleri dışındaki AB ithal mallarının vergilendirilmesini hedefleyen bir plan olmuştur. Komisyon

politik alanda Malta'nın iyi performansını yeniden onaylayan yıllık ilerleme raporunu Avrupa parlamentosuna sunmuştur.

AB Genişleme İlerleme Raporları 2002, "Malta" raporunda²⁰² Malta'nın, *Kopenhag siyasi kriterlerini yerine getirmeye devam ettiğini, Sivil hizmet ve yargı sisteminin kalitesini artırmak amacıyla ülke bazı adımlar attığını, insan hakları ve özgürlüklerini gözetmeye devam ettiğini ve İltica, ırkçılıkla mücadele ve insan kaçakçılığı konularında yasal sistemini geliştirdiğini ve bu alanlarda iyi ilerleme sağladığını* belirtmiştir. Malta'da kendisine yasal temsilcilik sağlayacak gücü olmayan kişilere yasal yardım sağlanmaktadır. Yargı sistemi reformlarında ilerleme kaydedilmiştir. Malta'da iktidarların birbirinden ayrı tutulması prensibi bütünüyle geçerlidir. İlgili yasal mesleklerde çalışan kişilere AB yasaları hakkında eğitim sağlanmalıdır.

Malta'da bütünüyle, mahkemelerdeki idari reformlar konusunda ve Malta yargı sisteminde ilerlemeler sağlanmıştır. Birikmiş, devam etmekte olan davalardaki azalma ümit vericidir. Malta, insan hakları ve özgürlüklerini gözetmeye devam etmektedir. Ülke başlıca insan hakları anlaşmalarının çoğunu yürürlüğe koymuştur. Hükümet, kanunlarda değişiklik yaparak, ırkçı nefret duyguları uyandırmayı ve ırkçı davranışlarda bulunmayı suç olarak tanımlamıştır ve ırkçı davranış mağdurlarına yeni haklar tanımıştır. Bu olumlu bir gelişmedir. Son yıl içinde mülteci hakları ve insan kaçakçılığı konularında da ilerlemeler kaydedilmiştir. Malta Anayasası, ifade özgürlüğünü gözetmektedir ve bu yasaya saygı gösterilmektedir. Aynı şey birleşme ve toplanma özgürlüğü için de geçerlidir. Malta'daki bütün insanlar inanç ve din özgürlüğüne sahiptir. Malta'da tüm temel sivil ve siyasi haklar gözetilmektedir.

Mülteciler için gerekli düzenlemeler geliştirilmektedir. Ancak idari kapasitenin artırılması gerekmektedir. Malta'da temel insan hakları ve

²⁰²AB: Malta özgürlükleri gözetmeyi sürdürüyor, (Erişim) <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:XaGaA5gD3zMJ:bianet.org/english/print/13987+maltada+t%C3%BCm+temel+ve+siyasi+haklar&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr,12.02.2010>.

özgürlükleri konusunda herhangi bir sorun yoktur. Ekonomik, sosyal ve kültürel haklar alanlarında son yıl içinde yaşanan gelişmeler sınırlı kalmıştır. Eşit imkânlar konusunda Malta'nın, mevzuatını AB mevzuatına uydurması gerekmektedir. Eğitime erişim konusu memnuniyet vericidir.

Meclisin yüzde 9'unu kadınlar oluşturmaktadır. Ancak, hiç kadın bakan yoktur. Kadınların çalışma oranı erkeklerinkinden çok daha düşüktür. Hükümet, tüm politikalarına cinsiyet eşitliği bakışını dahil etmek için çalışmalarını devam ettirmektedir. Özellikle çalışma ve siyaset alanlarında cinsiyet eşitliği sağlamak için adımlar atılmalıdır. Malta'da sendikalar güçlü ve iyi organize durumdadır. İşçilerin kolektif hareket etme hakkı resmen tanınmaktadır. Toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda belli ilerlemeler gerekse de, bütün olarak, Malta'daki ekonomik, sosyal ve kültürel haklar memnuniyet vericidir. Nüfusun yüzde 1'ini oluşturan Malta'daki göçmenlerin statü ve durumlarıyla ilgili sorun kaydedilmemiştir. Suç Kanunu'nda değişiklik yapılarak ırkçı davranışların suç haline getirilmesi önemli bir gelişmedir. Malta'nın ayrımcılık konusunu öncelikli olarak ele alması gerekmektedir. Kapsamlı bir ayrımcılık-karşıtı mevzuat önemli bir adım olacaktır.

2002 yılı için Malta'ya, Çevre, Tarım, Balıkçılık, Denizcilik, Kamu sağlığı, ulaşım, eğitim ve Genel Teknik Destek konularındaki projeler için 9,5 milyon avro ayrılmıştır.²⁰³

Böylece, Aralık 2002 Helsinki Zirvesinde başlayan müzakereler tamamlanmıştır.

²⁰³ Neumeyer, a.g.e., s. 70.

Tablo 13: Geçici olarak Kapanan Müzakere Başlıkları²⁰⁴

Haziran 2000	
Başlık 15	Sanayi Politikaları
Başlık 16	Küçük ve Orta Ölçekli Girişimler
Başlık 17	Bilim ve Araştırma
Başlık 18	Eğitim ve Öğretim
Başlık 19	Telekomünikasyon ve Bilgi Teknolojisi
Başlık 26	Dış İlişkiler
Başlık 27	Ortak Dış ve Güvenlik Politikası
Ekim 2000	
Başlık 12	İstatistik
Başlık 20	Kültür ve Görsel-İşitsel Politika
Başlık 23	Tüketici ve Sağlık Koruma
Kasım 2000	
Başlık 5	Şirket Hukuku
Başlık 11	Ekonomik ve Parasal Birlik
Mart 2001	
Başlık 28	Finansal Kontrol
Haziran 2001	
Başlık 1	Malların Serbest Dolaşımı
Başlık 2	Kişilerin Serbest Dolaşımı
Başlık 3	İşgücünün Serbest Dolaşımı
Başlık 14	Enerji
Ekim 2001	
Başlık 9	Ulaşım

²⁰⁴ Pace, A small State and the European Union: Malta's EU Accession Experience, s.37.

Kasım 2001	
Başlık 13	Sosyal Politika ve İş verme
Aralık 2001	
Başlık 4	Sermayenin Serbest Dolaşımı
Haziran 2002	
Başlık 24	Adli ve iç meseleler
Haziran 2002'den beri kapanan başlıklar	
Başlık 6	Rekabet Hukuku
Başlık 8	Balıkçılık
Başlık 21	Bölge Politikaları
Başlık 22	Çevre
Başlık 25	Gümrük Birliği
Başlık 29	Finansal ve Bütçesel Önlemler
Başlık 1	Tarım
Başlık 10	Vergilendirme
Başlık 30	Kurumsal konular
Başlık 31	Diğer

1.9.AB ÜYELİĞİ İÇİN REFERANDUM

Malta'nın politik tarihi, Malta'nın AB üyeliği ile referandumu dışında da referandumları içermektedir. Son yıllarda hükümetlere kamuoyu baskıları referandum organize etmeleri için uygulanmaktadır.

AB üyelik müzakerelerinin tamamlanmasının ardından Malta, Malta halkının fikrini almak için referanduma gitmeye karar vermiştir.

6 Ocak 2003 tarihinde referandum sorusu "1 Mayıs 2004 tarihinde Malta AB üyesi olmalı mıdır?" olarak belirlenmiştir. 29 Ocak 2003 tarihinde Malta Başbakanı Edward Fenech Adami referandumun 8 Martta yapılacağını duyurmuştur. Bu duyurudan sonra; evet ve hayır kampları kurulmaya başlamıştır. Evet ve Hayır Kampanyalarını destekleyenler aslında sanılanın aksine fazla değildir. Yaklaşık 3000 kişi bu kampanyalardan etkilemiştir. Kampanyalar, Malta halkının ekonomik harcamalarına, yararlarına, ulusal güvenlik ve kimliğe odaklanmıştır.²⁰⁵ Birliğe katılmak Malta ekonomisi için bir avantaj mı yoksa bir fiyasko mu olacağı ile ilgili tahminler kampanyaları şekillendirmiştir. Kampanyalar yaklaşık 5 hafta sürmüştür. İki Kampanya arasındaki kavgalar kampanyaların şekillenmesinde de rol oynamıştır.

Evet Kampanyası (Iva Movimet), AB karşıtı Kampanya'ya karşılık tepki olarak 2000 yılında kurulmuştur. Evet Kampanyası, Muhafazakar Parti ve AD tarafından desteklenmiştir. Birçok Maltalı örgüt tarafından da desteklenmiştir. AB yanlısı kampanyalar, AB tarafından desteklenmiştir. Malta medyası, referandum yaklaştıkça AB yanlısı bir tutum takınmıştır. Evet kampanyası, AB üyeliğinin ekonomik yararlarına odaklanmıştır. Evet Kampanyasına göre, Malta'nın kaderi AB'dir. AB, Malta'nın doğal evidir. Malta evine geri dönmelidir.

²⁰⁵ Pace, "South European Integration Watch: The Maltese Electorate Turns a New Leaf? The First European Parliament Election in Malta", s.136.

Hayır Kampanyası, Malta İşçi Partisi, Genel İşçiler Birliği yanlısı medya tarafından desteklenmiştir. Malta İşçi Partisi, kendi görüşlerini kendi medya kanalı ve gazeteleri vasıtasıyla yaymaya çalışmıştır. Malta İşçi Partisi Malta medyasının çoğunluğunun AB yanlısı bir tutum sergilemesinden rahatsızdır. Malta İşçi Partisi, kendi Hayır Kampanyasına göre, Malta AB ile bütünleşmiş olamaz. Birlik ile esnek ilişkilerin geliştirilmesi daha makbuldür. Referandum tarihi açıklanmadan önce, Malta İşçi Partisinin referandumu boykot edeceği söylenmiştir. Malta İşçi Partisi ise bu tarz bir davranış sergilemeyeceğini ifade etmiştir. Malta İşçi Partisine göre, AB üyeliği günlük hayat fiyatlarını arttıracaktır ve vergileri yükseltecektir. Malta İşçi Partisinin AB üyeliğine muhalefet yöneticisi Joseph Muscat; “AB, Bizim ülkemiz için yaratıcılığın erozyonuna neden olur” demiştir ve hararetle bir şekilde AB üyeliğine karşı tavrını sürdürmüştür.²⁰⁶

8 Mart 2003 tarihi geldiğinde, Malta halkının AB'ye bakışını görmek için bir referandum yapılmıştır. 10 Aday devlet içerisinde AB'ye karşı muhalefetin en fazla olduğu ülke Malta'dır. AB Komisyonu, Malta'nın en gönülsüz aday devlet olduğunu belirtmiştir.²⁰⁷ 9 Mart Pazar günü saat 16.00 da Başbakan referandumun sonuçlarını açıklamıştır.²⁰⁸ Malta Başbakanı Eddie Fenech Adami sonucun birliğe açık destek anlamına geldiğini söylemiştir.²⁰⁹ Malta halkı, AB üyeliği için katılımı kabul ederek tarihi bir karar almıştır. Nitelikli seçmenin yaklaşık %91'i bu referanduma katılmıştır.²¹⁰ Seçmenin %53,65'i AB lehine oy kullanırken, %46.35'i AB'ye karşı oy kullanmıştır.²¹¹ Evet sonucunun çıkması ile Malta, AB üyeliğini onaylayan ilk ülke olmuştur.

²⁰⁶ Malta voters narrowly approve joining European Union, The New York Times, 10 Mart 2003.

²⁰⁷ Pirotta, “Public Enterprise Implications of Malta's Entry into the European Union”, s.203.

²⁰⁸ Michelle Cini, “Culture, Institutions and Campaign Effect: Explaining the Outcome of Malta's EU Accession Referendum”, **West European Politics**, 27:4, s.592.

²⁰⁹ Malta halkı AB'ye ‘evet’ dedi, (Erişim) <http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=28202&l=1>, 09.03.2010

²¹⁰ Pace, “Malta and Eu membership: Adaptation, Change and Modernisation”, s.381.

²¹¹ Malta voters narrowly approve joining European Union, The New York Times, 10 Mart 2003.

Tablo 14: 2003 Referandum sonuçları²¹²

	Toplam	Katılan Seçmenlerin Yüzdesi	Atılan Oyların Yüzdesi	Geçerli Oyların Yüzdesi
Seçmenlerin Katılımı	297,881	100.00		
Oy Kullanmayanlar	27,231	9.14		
Atılan Oylar	270,650	90.86	100.00	
Geçersiz Oylar	3,911	1.31	1.45	
Geçerli Oylar	266,722	89.54	98.55	100.00
Evet	143,094	48.00	52.87	53.65
Hayır	123,628	41.50	45.68	46.35

Referandumun sonucuna baktığımızda anlamamız gerekenler, Muhafazakar Partinin aldığı her oyun aslında Avrupa Birliği için verilmiş oylar olduğudur. Gelecek açısından nüfusun yarısından fazlası AB üyeliğinin rasyonel bir yol olduğunu düşünmüştür. Yarısından daha az bir kısmı için ise kabul edilmesi zorunlu olunan bir gerçeklikten ibarettir.²¹³ 2003 Referandumunda çoğunluğun evet yönünde oy kullanmasının nedeni; referandum ve seçimin zamanlamasını kontrol açısından hükümetin yeteneğini ortaya koyabilmesidir. Evet Kampanyasında kullanılan materyallere Malta halkının güvenmesinin de payı vardır. Avrupa Entegrasyonu için desteğin yayılması sağlanmıştır. Müzakerelerden sonra referandum yapılmasına hükümetin söz vermesi Malta'nın AB üyeliği girişimini güçlendirmiştir. Yapılan referandum halkın isteğinin ölçüsüdür. Birlik üyeliğini destekleyen Malta Hükümeti üzerinde referandumun herhangi bir bağlayıcılığı yoktur.

²¹² Referandum Sonuçları, (Erişim) www.maltadata.com/ref-vote.htm, 15.0.2010.

²¹³ Pace, "Malta and Eu membership: Adaptation, Change and Modernisation", s.380.

Avrupa Komisyonu Başkanı Romano Prodi referandum sonuçlarını uzun bir süre Malta'nın geleceğine etkisi olacak tarihsel seçenek olarak övmüştür. Avrupa Komisyonu Başkanına göre, *Avrupa ve Avrupa halkının barışçıl bütünleşmesinin yanında bu durum Malta'nın istikrar ve büyüme seçeneğidir. Bunu değerlendirmesi kendi lehinedir.*²¹⁴

Malta İşçi Partisi referandumun geçersizliğine dair güçlü bir AB karşıtı kampanya yürütmeye başlamıştır. AB ile üyelik değil, ortaklığın daha makul olduğunu ifade edilmiştir.²¹⁵ Malta İşçi Partisi, ikinci bir referandumun yapılmasının doğru olduğunu vurgulamıştır. Bu ikinci referandum ile seçmenin önüne iki tane seçenek getirilecektir. Birinci seçenek ortaklığı içermektedir, ikinci seçenek ise, üyeliktir. Alfred Sant'a göre, tek tip sorunun sorulması referandum yönetmeliğinin değiştirilmesine neden olacaktır, çünkü yapılan referandum sadece evet veya hayır cevabına izin veren bir referandum olmuştur.²¹⁶

Malta İşçi Partisi liderlerine göre, referandum; birlik üyeliği için açık bir onay değildir, oy veren seçmenler, ülkenin nitelikli seçmen çoğunluğu temsil etmemektedir.²¹⁷ Muhalefetteki Malta İşçi Partisi lideri Alfred Sant, sandık başına gitmeyenler de hesaba katılırsa, Maltalı seçmenlerin yarısından azının birliğe 'evet' dediğini kaydetmiştir ve genel seçim çağrısı yapmıştır.

Malta İşçi Partisinin referandum sonucunu tanımayı reddetmesi ve Malta'nın içinde bulunduğu ekonomik bunalım nedenleriyle 12 Nisan 2003 tarihinde erken seçim olmuştur. Muhafazakar Parti, tekrardan beş yıllık bir dönem için seçilmiştir. 12 Nisan erken seçimini yine Muhafazakar Partinin kazanması ile Muhafazakar Parti gerçek bir zafer elde etmiştir. Bu durum bize göstermektedir ki, Malta halkı AB üyeliğine sıcak bakmaktadır. AB üyeliğinin istendiği, 2003 referandumunda ve 2003 genel seçiminde AB üyeliği lehine yüksek bir katılım ile kanıtlanmıştır.

²¹⁴ Malta voters narrowly approve joining European Union, New York Times, 10 Mart 2003.

²¹⁵ Cini, "Malta Votes Twice for Europe: The Accession Referendum and General Election", s.141.

²¹⁶ Cini, **a.g.m.**, s.142.

²¹⁷ Malta voters narrowly approve joining European Union, New York Times, 10 Mart 2003.

1 Mayıs 2003 yılında “The Sunday of Malta” da yayınlanan anket sonucuna göre, ankete katılanların %81,3’ü Malta İşçi Partisinin üyelik ile kucaklaşmasını istemiştir.²¹⁸ Artık, Malta İşçi partisi de uluslararası konjoktürü kabul etmelidir ve yeniliklere açık olmalıdır. Yeniliklere açık olunmaması Malta’nın çıkarlarının olumsuz etkilenmesi demektir.

16 Nisan 2003 tarihinde Başbakan Atina’ya gitmiştir. 24 AB üyesi hükümet ve devlet başkanları ile Atina Katılım Antlaşmasını imzalamıştır.²¹⁹ Katılım Antlaşması beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, varolan anlaşmaları ele almaktadır. İkinci bölüm, her yeni üye devletin AB kurumlarındaki temsilinden bahsetmektedir. Üçüncü bölümde, sürekli koşullardan, dördüncü bölümde ise geçici koşullardan bahsedilmektedir. Beşinci bölümde, katılım antlaşması ile ilgili koşullardan bahsedilmektedir. 16 Nisan 2003 tarihinde imzalanan Katılım Antlaşmasının üye ve aday ülkeler tarafından onaylanması ile Malta, 1 Mayıs 2004 tarihinden itibaren üye olma imkanını elde etmiştir. 1 Mayıs 2004’te Malta ile birlikte 10 devletin üye olması tarihi bir başarıdır. Yeniden birleşmiş Avrupa; dört yüz elli milyon vatandaşına ekonomik yararlar sağlayan tek pazarı ile daha güçlü, daha demokratik ve daha istikrarlı bir kıta anlamına gelmektedir.²²⁰

17 Haziran 2003’te Malta İşçi Partisi, Katılım Antlaşmasının onaylanmasına karşı oy kullanacağını duyurmuştur. Malta İşçi Partisinin AB politikasını değiştirmesi, Malta’nın AB’ye entegrasyonuna katkıda bulunacaktır.

²¹⁸ Pace, “South European Integration Watch: The Maltese Electorate Turns a New Leaf?The First European Parliament Election in Malta”, s.122.

²¹⁹ 9 Temmuz 1961’de Atina Katılım Antlaşması, AET ile Yunanistan arasında imzalanmıştır. Akdeniz Bölgesinde üye olmayan devletler ve Topluluk arasında benzeri antlaşmalar için bir model oluşturmuştur. Böylece Malta ile yapılan antlaşma da Atina Katılım Antlaşması referans kabul edilmiştir.

²²⁰ Avrupa Birliğinin Faaliyetleri, (Erişim) <http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=107&l=1>, 08.03.2010.

1.10.MALTA'YA TANINAN GEÇİŞ DÖNEMLERİ

1.10.1.Malların Serbest Dolaşımı

Malta'nın, bazı beşeri tıbbi ürünlerin pazarlanmasına dair düzenleme 31.12.2006 tarihine kadar ertelenebilecektir.²²¹ Sadece Malta tarafından geçiş düzenlemesi alınmıştır.

1.10.2.Sermayenin Serbest Dolaşımı

Tüm AB vatandaşlarının Malta'da ikinci mal mülk edinme konusunda, en az beş yıl Malta'da ikamet etme koşulu aranacaktır. Malta'nın konu ile ilgili ulusal mevzuatı yürürlükte kalabilecektir.²²²

1.10.3.Rekabet Hukuku

KOBİ'lere verilen mali yardımların 2011 yılının sonuna kadar aşamalarla kaldırılacaktır.²²³ Büyük şirketlere verilen mali yardımlar bölgesel yatırım yardımlarına dönüştürülecektir.²²⁴ 31 Aralık 2008 tarihine kadar Gemi yapımı sektörünün yeniden yapılandırılması çerçevesinde devlet yardımları yapılacaktır.²²⁵ İş Teşvik Kanunu çerçevesindeki yardımlar 2008 yılının sonuna kadar aşamalarla kaldırılacaktır.²²⁶ Petrol ürünlerinin ihracatı, stoklanması ve toptan satışında pazar 2005 yılı sonuna kadar uyumlaştırılacaktır.²²⁷

²²¹ T.C.Başbakanlık Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, **Avrupa Birliği ve Müzakere süreci**, s.35.

²²² **Avrupa Birliği ve Müzakere süreci**, s.35.

²²³ **Avrupa Birliği ve Müzakere süreci**, s.37.

²²⁴ **Avrupa Birliği ve Müzakere süreci**, s.37.

²²⁵ **Avrupa Birliği ve Müzakere süreci**, s.37.

²²⁶ **Avrupa Birliği ve Müzakere süreci**, s.39.

²²⁷ **Avrupa Birliği ve Müzakere süreci**, s.39.

1.10.4.Tarım

Ortak Tarım Politikasının uygulanabilmesi için yerel gelişim politikaları hazırlayacaktır.²²⁸ 2004-2014 yılları arasında aşamalı olarak AB Malta'ya 27 milyon avro yardım sağlayacaktır.²²⁹ Malta'nın da AB'nin doğrudan tarımsal desteklerine katılması gerekmektedir. Tohum kalitesi, Meyve, sebze, şarap ve alkollü içkiler, tavuk, domuz ve hayvancılık ürünleri geçiş düzenlemeleri zaman ve kapsam bakımından sınırlandırılmıştır.²³⁰ Ulusal tarım programı sayesinde, Malta'nın özellikle genç çiftçileri desteklenecektir. Organik tarım ve piyasa teknikleri, Malta'da yerleşmeye çalışılacaktır.²³¹

1.10.5.Balıkçılık

Malta'nın kendi kıyılarından itibaren 25 deniz mili uzaktaki alanda özel bir idare sistemi uygulanmasına yönelik talebi ile ilgili olarak AB, böyle bir rejimin Topluluk çerçevesinde oluşturulması ve korumaya yönelik gerçek ihtiyaçlara karşılık gelmesi gerektiğini vurgulamıştır.

AB, Malta'nın 25 mil koruma bölgesinin yönetimini belirsiz bir süreye kadar balıkçılığı kontrol ve balık stoklarının muhafaza edilmesine yardım etmesi için kabul etmiştir. AB üyesi devletler, kendi kıyı kenarlarında 12 mil koruma bölgesinde izinlilerdir. 12 mil ötesinde dışındaki çemberde de balıkçılığı yönetme konusunda Malta, yetkilidir. 12 mil sadece kendi balıkçılık endüstrileri için korunmuştur. Dış çevrede sadece 12 metreden küçük gemilere izin verilecektir. Antlaşma, Trol teknesi tarafından bölgeyi aşırı avlanmaya karşı korumaktadır. Böylece küçük Malta balıkçılık sektörünü koruyabilecektir. Çevresel amaçlar yerine getirilecektir.

²²⁸ Pace, Microstate Security in the Global System EU-Malta Relations, s.467.

²²⁹ T.C.Başbakanlık Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, **Avrupa Birliği ve Müzakere süreci**, s.41.

²³⁰ **Avrupa Birliği ve Müzakere süreci**, s.43.

²³¹ Pace, Microstate Security in the Global System EU-Malta Relations, s.348.

28 Ağustos 2009 tarihinde Avrupa Komisyonu Çevreden sorumlu Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan rapor ile mavi orkinosların nesli tükenen canlılar listesine alınmasını ve geçici bir süre için uluslararası balık ticaretinde yasaklanmasını önermiştir.²³² Orkinos avından önemli gelir elde eden ve bu konuda güçlü balıkçılık filolarına sahip olan Malta uzmanları ve devlet yetkilileri kısıtlama önerisini reddetmişlerdir. Çevreciler şimdi umutlarını 2010 yılında mart ayında yapılacak Tehdit Altındaki Türler Uluslararası Konferansı'na bağlamışlardır. Orkinos konusunun bu konferansta yeniden gündeme gelmesi beklenmektedir.²³³

1.10.6.Taşımacılık Politikası

Bazı araçların taşıt vergileri aşamalı olarak arttırılacaktır. Mahalli ulaşımda kullanılan bazı araçlara yola çıkabilirlik testi uygulamasını aşamalı olarak tamamlanacaktır. İç taşımacılıkta kullanılan bazı araçlara takograf yerleştirilecektir.

1.10.7.Vergilendirme

31.12.2009 tarihine kadar beşeri tıbbi ürünlerde, gıda ürünlerinde Su da, İç yolcu taşımacılığı ve ada içindeki deniz taşımacılığında sıfır oranında KDV uygulanacaktır.²³⁴

²³² Ton balığına orkinos avlanma yasağı Birlik üyelerini birbirine düşürdü, (Erişim) <http://www.euractiv.com.tr/cevre/article/ton-baligina-orkinos-avlanma-yasagi-birlik-uyelerini-birbirine-dusurdu-006825>, 05.03.2010.

²³³ Ton balığına orkinos avlanma yasağı Birlik üyelerini birbirine düşürdü, (Erişim) <http://www.euractiv.com.tr/cevre/article/ton-baligina-orkinos-avlanma-yasagi-birlik-uyelerini-birbirine-dusurdu-006825>, 05.03.2010.

²³⁴ T.C.Başbakanlık Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, **Avrupa Birliği ve Müzakere süreci**, s.45

1.10.8.Sosyal Politika ve İstihdam

31.07.2004 yılına kadar çalışma süreleri ayarlanacaktır.²³⁵ Ancak, Direktifin öngördüğü sürenin üzerinde bir çalışma saati içeren mevcut toplu sözleşme anlaşmaları 31.12.2004 tarihine kadar yürürlükte kalacaktır.

1.10.9.Enerji

Petrol stokları 2006 yılı sonuna kadar gerekli seviyeye getirilecektir.²³⁶ İç enerji piyasası ile ilgili özellikle gaz ve elektrik fiyatları ile ilgili direktifler hazırlanacaktır.²³⁷

1.10.10.Çevre

Şehir suyu atıklarının temizlenmesi, tehlikeli atıkların suya verilmesi ve Su kalitesinin iyileştirilmesi gerektiği kabul edilmiştir.²³⁸ 2008 yılına kadar Vahşi kuşların korunması ile ilgili düzenlemelerin yapılacağı kabul edilmiştir.²³⁹

1.10.11.Gümrük Birliği

Bazı yün kumaşlar ve dikiş aksesuarlarının ithalatında 5 yıl geçiş süresi kabul edilmiştir.²⁴⁰

²³⁵ Avrupa Birliği ve Müzakere süreci, s.47.

²³⁶ Avrupa Birliği ve Müzakere süreci, s.49.

²³⁷ Pace, *Microstate Security in the Global System EU-Malta Relations*, s.470.

²³⁸ T.C.Başbakanlık Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, *Avrupa Birliği ve Müzakere süreci*, s.51.

²³⁹ *Avrupa Birliği ve Müzakere süreci*, s.51.

²⁴⁰ *Avrupa Birliği ve Müzakere süreci*, s.55.

1.11.AVRUPA BİRLİĞİ'NİN MALTA'YA KATKILARI

Malta'ya AB ne gibi katkılarda bulunmuştur? Malta, AB'nin katkılarından mutlu olmuş mudur? Malta'nın çıkarları nelerdir? Nasıl problemler veya dezavantajlar ortaya çıkacaktır. Küçük bir ada devleti olan Malta, üyelik zorunluluklarını yerine getirebilecek midir?

2004 yılından itibaren, küçük Akdeniz adası dünyanın en büyük ticaret bloğunun bir parçası olmuştur. AB üyeliği Malta için yeni bir başlangıçtır. Malta önemli kararların alındığı masada oturma hakkını kazanmıştır. Sadece Malta'nın ekonomisi ve uluslararası ilişkileri bakımından değil; çevre, hukuk sistemi, sosyal yapısı ve politik kültürü bakımından da Malta için AB üyeliği yeni bir dönem başlatmıştır. AB üyeliğinin Malta'yı değiştirdiğine ve değiştireceğine hiçbir şüphe yoktur. Malta, AB kurallarına ve normlarına adapte olmaya çalışmaktadır.

Malta AB'ye üye olduktan sonra Malta'nın AB tartışmalarında önemli olan üç konunun ne şekil aldığına yakından bakmamız iyi olacaktır. Bu üç önemli konu Ekonomi, Güvenlik ve Politika ve Toplum dur. Burada dikkat etmemiz gereken, Malta'nın her korktuğu konunun Malta lehine sonuçlanmış olmasıdır. Malta kendi çıkarlarına sahip çıkmıştır. AB de Malta'yı kaybetmemek adına Malta'nın çıkarlarına saygı duymuştur.

1.11.1.Ekonomi

Çeşitli Komisyon raporlarını incelediğimizde, Malta'nın ekonomik durumunun en büyük problem olduğunu görmekteyiz. Malta ekonomisinin istikrarlaşabilmesinin bir yolu AB'nin mali yardımlarıdır. Ancak Malta'nın küçük olması, müzakerelerde ciddi bir engeldir. Malta'nın müzakereler boyunca karşılaştığı engeller, Kıbrıs ve Estonya tarafından örnek alınmıştır. Örneğin, Kıbrıs AB'nin gıda malzemeleri ve ilaçlar konusundaki KDV

taleplerini kabul etmiştir.²⁴¹ Bu durumda Malta üzerinde ciddi baskılara neden olmuştur.

Muhafazakar Parti, Eylül 1998’de tekrardan seçilince AB üyelik görüşmelerini yeniden canlandırmıştır. Malta’nın Maastricht Kriterlerini de uyması gerekmektedir. GSYİH’nin %3 açığını ve ulusal açığı azaltmalıdır. AB istikrar ve Büyüme Paktı, Üye devletlerin kamu açıklarının GSYİH’nin %3’ü altında tutma konusunda uyarmaktadır. Ancak bütçeyi dengelemeleri veya arttırmaları konusunda zorlamamaktadır.

Muhafazakar Parti yönetimi, özelleştirmeyi takip etmeyi tercih etmiştir. Bu sayede 1998 yılında özelleştirme başarılı bir şekilde başlamıştır.

Bankacılık faaliyetleri, küçük devletlerin ekonomileri için önemli bir sektördür. Adanın en büyük bankası 1999 yılında özel HSBC’ye Mid-Med Bankasının tüm hisseleri satılmıştır.²⁴² Mid-Med Bankasının, HSBC’ye satılmasının görüşmeleri tamamen gizli yapılmıştır.²⁴³ Antlaşma imzalandıktan sonra satıldığı duyurulmuştur. Malta gibi küçük devletlerde iş ilişkileri arkadaş ilişkilerine dayanmaktadır.²⁴⁴ Bu yüzden iş Dünyası Malta’nın en büyük bankasının büyük bir deve satılmasına şüphe ile bakmıştır.

Bu durum, Hükümetin AB kararlığının bir kanıtıdır. Bu satış ateşli tartışmalara da neden olmuştur. Bu bankanın hissesi satıldıktan birkaç ay sonra, hükümet, “Özelleştirme: Gelecek için bir strateji” başlıklı bir politika raporu yayınlamıştır.²⁴⁵ Özelleştirmenin değerleri övülmüştür. Verimliliğin artırılmasına ihtiyaç olduğu, hizmetlerin geliştirilmesi, yerel sermaye piyasasının geliştirilmesi, rekabetin artırılması, yabancı ve yerel özel yatırımların artırılması gerektiği vurgulanmıştır. Gelecek 5 yıl içinde bütün

²⁴¹ Pace; “A Small State and the European Union: Malta's EU Accession Experience”, s.36.

²⁴² Mullard & Pirota, **a.g.m.**, s.135.

²⁴³ Mullard & Pirota, **a.g.m.**, s.209.

²⁴⁴ Mullard & Pirota, **a.g.m.**, s.212.

²⁴⁵ Mullard & Pirota, **a.g.m.**, s.209.

kamu varlıklarını özelleştirme niyetinden bahsedilmiştir. Bu özelleştirme niyetini gerçekleştirebilmek adına Özelleştirme Birimi kurulmuştur.²⁴⁶

2001 yılında Malta'nın en büyük ticaret birliği "Genel İşçiler Birliği" Mart 2001'de Hükümetin özelleştirmelere devam edeceğini ifadesine tepki göstermiştir. Genel İşçiler Birliği, Hükümetin özel yatırımcılara hisselerinin %40'ından fazlasını satmasının sosyal politikalar açısından tehlikeli olacağından bahsetmiştir. 2004 yılında Malta, AB üyesi olduktan sonra, Hükümet; Piyango Dairesini, Telekomünikasyon devi Maltacom'u, Valletta Bankasını, Serbest Liman Terminalini ve Uluslararası Havaalanını da özelleştirmiştir.²⁴⁷

SeaMalta'nın özelleştirilmesi için İtalyan Gemi Şirketi ile antlaşma imzalanmıştır.²⁴⁸ SeaMalta'nın özelleştirilmesi fikri özelleştirme tartışmalarının alevlenmesine neden olmuştur. Ancak Hükümet, özelleştirme programına ve zorunluluklarına AB üyesi olarak da devam edeceğini çok açık bir şekilde beyan etmiştir.

Malta'nın kamu harcamaları 2000 yılında GSYİH'nin %43'üne denk gelmiştir.²⁴⁹ İngiltere'nin 2000 yılında bu harcamaları yaklaşık %40, Almanya'nın %44, Fransa'nın %43'dür. Sağlık, eğitim, barınma ve sosyal güvenliği ilgilendiren harcamalarda Malta'nın GSYİH'sı yaklaşık %23 iken, Avrupa'nın ise ortalama %25'dir.²⁵⁰

Ekonomik olarak Malta AB müzakereleri sırasında 2000-2004 dönemi için Avrupa Komisyonu, Mart 2000'de Malta'ya 38 milyon avro yardım sağlamayı öngören bir yönetmelik kabul etmiştir.²⁵¹ Malta Hükümeti, uyguladığı program ile mali açığını 2004 yılında %5,2, 2007 yılında 1,4'e

²⁴⁶ Mullard & Pirotta, **a.g.m.**, s.209.

²⁴⁷ Mullard & Pirotta, **a.g.m.**, s.210.

²⁴⁸ Mullard & Pirotta, **a.g.m.**, s.211.

²⁴⁹ Mullard & Pirotta, **a.g.m.**, s.135.

²⁵⁰ Mullard & Pirotta, **a.g.m.**, s.135.

²⁵¹ Desmond Dinan, **a.g.e.**, s.164.

azaltmıştır.²⁵² 2003 ve 2004 yıllarında Malta'nın ekonomik büyüme oranları düşüktür ve işsizlik artmıştır. 2003 yılında GSYİH büyüme oranı %0,3 ve 2004 yılında %0,1'dir. 2005 yılında %3,1'e yükselmiştir.²⁵³ Malta'nın AB'ye üye olması ile beraber 2005 yılında ekonomik iyileşme başlamıştır. Hükümet, mali yükü kolaylaştırma yoluna gitmeyi denemiştir.

Malta, avro ile tanışma arifesinde, makroekonomik hedeflerini geliştirmeye çalışmıştır. 29 Nisan 2005'te Malta Döviz Kuru Mekanizmasına katılmıştır.²⁵⁴ Malta lirasından avroya geçiş garanti edilmiştir. Avrupalı parası, Malta'nın yabancı yatırımları doğrudan etkileyebilmelerini sağlayacaktır. Bu durumun Malta ekonomisine yararlı olacağına inanılmıştır. Malta, AB üyesi olarak dış politika konularında geniş bir alan yakalamıştır. Uluslararası alanda varlığını genişletecektir.

Malta İşçi Partisi avro konusundaki tavrını 2006 yılının sonunda değiştirmiş ve Malta'nın 1 Ocak 2008 tarihinde avroya geçebileceğini ifade etmiştir. Bunun üzerine iktidarda olan Muhafazakar Parti, Maastricht Kriterlerini başarmak için, zorunlu sınırlandırıcı mali politikalar izlemeyi ve vergilerin artırılmasını kabul etmiştir. Bu durum orta sınıf arasında huzursuzluğun artmasına neden olmuştur. Araştırmalar göstermektedir ki, Malta, AB'ye üye olduktan bir yıl sonra Malta üyelik ile mutlu olmamıştır. Haziran 2005'te %53 olan destek,%40'a düşmüştür.²⁵⁵ Birçok kişiye göre Malta ekonomisindeki kontrol Valletta'dan Brüksel'e geçmiştir. Üyelik müzakerelerinde; Malta, küçük devlet olmasını lehine çevirmiş ve başarılı bir şekilde korumuştur.

AB sayesinde Malta, KDV ile tanışarak demode vergi sistemi büyük bir reform ile tanıştırılmıştır. Malta Merkez Bankasının bağımsızlığı güçlendirilmiştir.

²⁵² Government of Malta/Central Bank of Malta, **Malta's strategy for participating in economic and monetary union and adopting the Euro**,27.

²⁵³ Pace, "Malta's 2008 Election: A Vote for Continuity and Change",s.384.

²⁵⁴ Pace, "Malta and Eu membership: Adaptation, Change and Modernisation",s.45.

²⁵⁵ Godfrey A. Pirotta, "Public Enterprise Implications of Malta's Entry into the European Union", s.215.

21 Haziran 2007 tarihinde bir araya gelen AB liderleri Malta'nın AB para birimi avronun kullanımına ilişkin dönüşüm kistaslarını yerine getirdiklerini belirterek Malta'yı 1 Ocak 2008'den itibaren uygulamaya geçmeye davet etmiştir. Malta Hükümeti ve Malta Merkez Bankası tarafından yayınlanan strateji raporuna göre Malta ekonomisi Avro bölgesine katılmaya hazırdır.²⁵⁶ AB ekonomisine entegre olmuştur. Avro bölgesi ile aynı benzerliklere sahiptir. 2008 yılında Malta Avro bölgesine dahil olmuştur. Malta da 2008 yılında avro kullanımı ile tek para biriminin getirdiği aynı makroekonomik istikrar ve korumadan yararlanmaya başlamıştır. Avro ile tanışma, fiyat şeffaflığını arttırmıştır. Fiyat şeffaflığı da yabancı yatırımda Malta'nın çekiciliğini arttırmıştır. Fiyat istikrarı bu sayede devam etmiştir. AB İstatistik Kurumu Eurostat'ın verilerine göre, Malta AB üyesi olduktan sonra Gayri Safi Yurtiçi Hasılası artmaya başlamıştır.

Tablo 15: Malta'da Son on Yılda Gayri Safi Yurt içi Hasıla²⁵⁷

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010t
4.221	4.300	4.488	4.421	4.505	4.782	5.110	5.456	5.702	5.682	5.854

²⁵⁶ Pirotta, a.g.m., s.215.

²⁵⁷ İstatiklerle AB, Kriter AB-Türkiye İlişkileri Haber-Yorum Dergisi, sayı 45, Mart 2008, s.8.

AB istatistik kurumu Eurostat'ın 2009 Temmuz sonu verilerine göre, 2008 yılı içerisinde Malta'da işsizlik oranı yüzde 6,1'e kadar ulaşmıştır.²⁵⁸

Tablo 16: İş ve işsizlik oranları²⁵⁹

Yıllar	İş Oranı			İşsizlik Oranı		
	Erkekler	Kadınlar	Toplam	Erkekler	Kadınlar	Toplam
2005	74.7	34.9	54.9	6.5	8.7	7.2
2006	74.5	34.9	54.8	6.5	8.9	7.3
2007	74.2	36.9	55.7	5.8	7.7	6.5
2008	62.6	30.5	46.4	5.7	6.9	6.1

Malta AB üyesi olduğundan beri enflasyon oranları artmaktadır. 2008 yılındaki ilk üç aydaki enflasyon oranları, 2007 yılının ilk üç ayına göre düşmüştür.

²⁵⁸ National Statics Office, (Erişim) http://www.nso.gov.mt/statdoc/document_file.aspx?id=2569, 03.04.2010.

²⁵⁹ National Statistics Office, (Erişim) http://www.nso.gov.mt/statdoc/document_file.aspx?id=2569, 03.04.2010.

Tablo 17: Aylık enflasyon oranları²⁶⁰

Aylar	2005	2006	2007	2008
Ocak	2.74	2.99	2.70	1.43
Şubat	2.77	2.92	2.60	1.64
Mart	2.83	2.92	2.37	1.94
Nisan	2.83	3.00	2.04	2.25
Mayıs	2.92	3.05	1.67	2.60
Haziran	2.94	3.11	1.37	2.94
Temmuz	2.77	3.30	1.10	3.28
Ağustos	2.74	3.38	0.93	3.54
Eylül	2.76	3.42	0.81	3.73
Ekim	2.89	3.27	0.83	3.99
Kasım	2.95	3.01	1.04	4.12
Aralık	3.01	2.77	1.25	4.26

27 Ocak 2010 tarihinde, Komisyon Malta'nın bütçe açığını kapatabilmesi için bir yıl ek süre tanınmasına karar vermiştir. Bu sayede, Komisyon kararıyla Malta'ya bütçe açığını % 3 eşiğinin altına düşürebilmesi için Haziran 2011'e kadar süre tanınmıştır.²⁶¹ AB Ekonomik ve Mali İlişkiler Komiseri Joaquin Almunia, Malta'nın ekonomik kötüleşmesi nedeniyle bir yıl ek süreye ihtiyacı olduğunu belirtmiştir.²⁶²

Malta'nın AB üyeliği huzuru ve refahı arttırmıştır. Bu durum Malta'daki turizm sektörüne olumlu yansımıştır. AB Direktifleri, Malta'nın turizm

²⁶⁰ National Statistics Office, (Erişim) http://www.nso.gov.mt/statdoc/document_file.aspx?id=2569, 03.04.2010.

²⁶¹ Brüksel 4 AB üyesinin mali durumunu yakın takibe aldı, (Erişim) <http://www.euractiv.com.tr/finansal-hizmetler/article/bruksel-4-ab-uyesinin-mali-durumunu-yakin-takibe-ald-008717>, 10.03.2010.

²⁶² Brüksel 4 AB üyesinin mali durumunu yakın takibe aldı, (Erişim) <http://www.euractiv.com.tr/finansal-hizmetler/article/bruksel-4-ab-uyesinin-mali-durumunu-yakin-takibe-ald-008717>, 10.03.2010.

sektörünün gelişmesine yardımcı olmaktadır.²⁶³ Malta'nın, 2004 yılında AB'ye üye olmasından itibaren, Malta'dan memnun ayrılan turist sayısı artmıştır. 21 Aralık 2004 tarihi itibarıyla Malta, Schengen alanına taraf olmuştur.²⁶⁴ Schengen vizesine sahip olan bir kişi tek vize ile AB üyesi ülkeleri ziyaret edebilecektir.

Tablo 18: Malta'ya uğrayan turist sayısı²⁶⁵

	2005	2006	2007	2008
Toplam	1.170.610	1.124.233	1.243.510	1.290.856

1.11.2.Güvenlik

AB ve Malta arasındaki müzakereler, Malta'nın tarafsızlık statüsünü değiştirmesini talep etmeden başarılı bir şekilde sonuçlanmıştır. Malta'nın tarafsızlığı üzerine beyanname, Katılım Antlaşmasına eklenmiştir. Petersberg İlkeleri çerçevesinde AB'nin eylemleri ve Malta'nın tarafsızlığı arasında herhangi bir fikir ayrılığı olmadığına inanılmıştır.²⁶⁶

23 Eylül 2003 tarihinde Ortak Dış ve Güvenlik Politikası taahhütlerini doğrulayan Katılım Antlaşmasına bağlı bir Deklarasyon yapılmıştır. Ortak Savunma oybirliği ile Konsey tarafından alınmıştır. Üye devletler anayasalarındaki uyumlu hükümlerle beraber Deklarasyonu kabul etmişlerdir.

Malta, geleneksel tarafsız bir devlet olarak, AB ve NATO(Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü) arasında denge sağlamaya çalışmaktadır. AB'nin güvenlik politikalarını engelleme yolunu tercih etmese de aynı zamanda tarafsızlığına da zarar gelmesini istememiştir. Yapısal olarak güç kazanmak

²⁶³ Lanham, **a.g.m.**, s.486.

²⁶⁴ Schengen vizesi yarından itibaren 24 Avrupa ülkesinde geçerli olacak, (Erişim) <http://www.abhaber.com/haber.php?id=20252>, 10.03.2010

²⁶⁵ National Statistics Office, (Erişim) http://www.nso.gov.mt/statdoc/document_file.aspx?id=2569, 03.04.2010.

²⁶⁶ Pace, "Malta and EU Membership: Adaptation, Change and Modernisation", s.377.

için AB ve NATO'yu bir araç olarak görmüştür. Malta'nın amacı güvenlik ihtiyaçlarını Batı güvenlik yapı mekanizması ile başarmaya çalışmaktır. NATO'ya Barış için Ortaklık (BİO) Programı çerçevesinde katılmıştır. Oysa Kıbrıs dışındaki diğer küçük devletlerden, Lüksemburg, Slovenya ve Estonya NATO'ya katılmıştır. AB üyeliği ile Malta, AB'ye üye olan fakat NATO'ya üye olmayan devletlerden biri konumuna gelmiştir. Tarafsızlığını hala devam ettirecektir. AB ve NATO arasında dengeyi bulmaya çalışacaktır. Bu yüzden önemli görevler düşmektedir. Bu görevleri yerine sorunsuz getirdiği takdirde Avrupalı kimliğini kanıtlamış olacaktır.

Tarafsız devletlerin askerleri uluslararası operasyonlara katılabilmektedir, askeri kanatta herhangi bir zorunlulukları yoktur. Bu sayede ülkenin politikacıları, kamuoyunun gözü önünde popülerlik kazanmaktadırlar. Malta, Bosna Hersek'in askeri operasyonuna katılmıştır. Malta, Ortadoğu'daki istikrarsızlıklardan en çok etkilenen AB üyesi küçük ada devletlerden birisidir. Ortadoğu Barış Sürecinde aktif bir role sahip olmuştur. Malta, dış dünya ile ilgili bir ülkedir. 17 Şubat 2009 tarihinde Sırbistan'dan bağımsızlığını ilan eden Kosova'yı tanımıştır.²⁶⁷

Bölgedeki etkisini arttırmasına yardımcı olmuştur. Arap Dünyası Malta'nın üyeliğine çok memnun olmuştur ve bu üyeliğe önem atfetmiştir. Önceden tarafsız ve hiçbir ittifak ile bağlantısı olmayan Avrupa ve Akdeniz politikalarında önemsiz bir role sahip olan Malta, AB üyeliği ile bölgenin dürüst aktörü rolünü kazanmıştır. AB üyeliği ile Malta'nın rolü ve etkisi artmıştır. AB'nin dış politikalarının özellikle Akdeniz bölgesini istikrarlaştırma politikalarının geliştirilmesini ve uygulanmasını etkileme yeteneğine sahip olmuştur.

20 Mart 2008'de Hükümet, Malta'nın NATO'nun BİO Programına üyeliğinin yeniden aktif edilmesine karar verdiğini duyurmuştur. ABD'nin NATO temsilcisi Victoria Nuland, Malta'nın BİO'ya geri dönmeyi

²⁶⁷ Malta da Kosova'nın bağımsızlığını tanıdı, (Erişim) <http://www.abhaber.com/haber.php?id=22930>, 17.02.2010

başarabileceğini söylemiştir.²⁶⁸ Ancak bu ifade Malta seçim kampanyalarında hiçbir role sahip olmamıştır. BİO' ya tekrar katılma fikri Malta'yı şaşırmıştır. Seçimi takip eden haftalarda, ABD Malta vatandaşları için diğer yeni AB üyesi ülkelerde olduğu gibi vize sınırlandırmalarını kolaylaştırmayı kabul etmiştir.²⁶⁹ Seçimden birkaç gün sonra Malta, NATO'nun BİO Programına başvurmuştur. Bükreş'te 2-4 Nisan 2008 tarihlerinde toplanan NATO Zirvesinde başvuru onaylanmıştır.²⁷⁰ Bu gelişme Malta Anayasasındaki tarafsızlık ifadesinin tekrardan gözden geçirilmesi ihtiyacının tartışmalarının başlamasına yol açmıştır.

Malta, yasadışı göçlerden en çok olumsuz etkilenen AB ülkelerinin başında gelmektedir. Malta, bu meseleye daha çok güvenlik sorunu olarak bakmaktadır. Malta'da göç karşıtı bir kamuoyunun varlığından da söz etmek mümkündür.

Mayıs 2004'de Uluslararası Af raporuna göre, yaklaşık 220 Eritreli yasadışı göçmen 2002 yılında Malta tarafından zorla ülkesine iade etmiştir.²⁷¹ Avrupa Parlamentosu seçim haftasında bu konuyla ilgili haberler Malta basınında yer almıştır. 5 Haziran 2004 yılında "The Times" bu konuya tam sayfa ayırmıştır.²⁷² Maltalıların çoğu, Malta'nın nüfusundan ve küçük olmasından dolayı kaygılıdır. Malta İşçi Partisi, kampanya boyunca Dışişleri Bakanını istifaya çağırmıştır. "The Times", Bakan karşı olan suçlamalara da yer vermiştir.²⁷³ Seçimden birkaç hafta sonrada bakan istifa etmiştir.

Malta'da 2007 yılında 1,700'e ulaşan yasadışı göçmen sayısı, 2007 yılından itibaren sekiz ay içinde 2,200'e ulaşmıştır.²⁷⁴ Maltalı yetkililer, ada nüfusunun 400,000 olduğu dikkate alınırsa bu durum Almanya'ya 45,000

²⁶⁸ Pace, "Malta's 2008 Election: A Vote for Continuity and Change", s.388.

²⁶⁹ Pace, *a.g.m.*, s.388.

²⁷⁰ Pace, *a.g.m.*, s.378.

²⁷¹ Pace, "South European Integration Watch: The Maltese Electorate Turns a New Leaf? The First European Parliament Election in Malta", s.132.

²⁷² Pace, *a.g.m.*, s.132.

²⁷³ Pace, *a.g.m.*, s.132.

²⁷⁴ Maltalılar, ülkeye kaçak girişlerden şikayetçi, (Erişim) <http://www.euractiv.com.tr/abnin-gelecegi/article/maltalilar-ulkeye-kacak-girislerden-sikayetci>, 05.03.2010.

kaçığın girmesine eşdeğer olduğunu belirtmişlerdir.²⁷⁵ Son beş yılda Malta'da 9,000 kişi denizde boğulmaktan kurtarılmıştır.²⁷⁶ Yolculardan kimileri teknelerin batması üzerine tuna balık çiftliklerindeki kafeslere tutunarak hayatta kalmayı başarmışlardır. Diğer birçoğu ise Afrika'dan daha iyi bir yaşam rüyasıyla ayrılmalarına rağmen Akdeniz'in sularında kaybolmuşlardır.²⁷⁷

Malta, Birleşmiş Milletler Sığınmacılar Sözleşmesini imzalamış olmasına rağmen yasadışı yollardan göç Malta'nın en büyük güvenlik korkularından birisi haline gelmiştir. Göç ve sığınmacılık politikaları konusunda özellikle Malta, bazı Akdeniz ülkelerinden ve kuzeydeki komşularından daha fazla yardım beklerken AB için hararetli tartışmaların odak noktası olacağının işaretlerini almaktadır.

2008 yılında AB devlet ve hükümet başkanları, "Avrupa Göç ve İltica Antlaşması"nı kabul etmişlerdir. Antlaşma, yasal göç, kaçak göç, sınır kontrolleri, iltica politikası ve AB'nin üçüncü ülkelerle ilişkileri düzenlemektedir. Malta Dışişleri Bakanı Tonio Borg ise, yeni anlaşmayı şu sözlerle anlatmıştır:

*"Bu sonuçta bir kağıt, ancak önemli bir belge. Biz bu antlaşmanın uygulanıp uygulanmadığını görmek için sürekli teyakkuz halinde olacağız. Gelecek yıl bazı sonuçlarını görebileceğimizi umut ediyoruz. Bu tabii göç sorunu bir anda çözülecek anlamına gelmiyor. Ayrıca, bu antlaşmanın her yerde deva olması da beklenmemeli."*²⁷⁸

²⁷⁵ Maltalılar, ülkeye kaçak girişlerden şikayetçi, (Erişim) <http://www.euractiv.com.tr/abnin-gelecegi/article/maltalilar-ulkeye-kacak-girislerden-sikayetci>, 05.03.2010.

²⁷⁶ Maltalılar, ülkeye kaçak girişlerden şikayetçi, (Erişim) <http://www.euractiv.com.tr/abnin-gelecegi/article/maltalilar-ulkeye-kacak-girislerden-sikayetci>, 05.03.2010.

²⁷⁷ Maltalılar, ülkeye kaçak girişlerden şikayetçi, (Erişim) <http://www.euractiv.com.tr/abnin-gelecegi/article/maltalilar-ulkeye-kacak-girislerden-sikayetci>, 05.03.2010.

²⁷⁸ AB'nin Geleceği, (Erişim), <http://www.euractiv.com.tr/abnin-gelecegi/article/abnin-yeni-goc-antlamasi>, 05.03.2010.

“Avrupa Göç ve İltica Antlaşması”nın yasal olarak bağlayıcılığının olmaması önemli olan bir noktadır ve her devlet gelecekte kendi göç politikalarından sorumlu olacak.

Malta Dışişleri Bakanı Borg yine de umutlu olduğunu söylemiştir:

*"Bu anlaşmanın gönüllü olarak kabul edilmesi daha iyi olur. Avrupa Komisyonu aynı zamanda bu mekanizmanın işleyişini denetleyecek. Çok önce Malta pek çok devletin kapısını çalmıştı ve bunu yapmaya devam edecek. Ve şimdi bu konuda Komisyon'un güvenini kazanmış ve desteğini de almış olacağız."*²⁷⁹

Nisan 2009'da Libya'dan İtalya'ya hareket eden ve botları battıktan sonra Tunus'a doğru ilerleyen Türk bandıralı Pınar E isimli gemi tarafından kurtarılan 140 yasadışı göçmeni Malta, İtalyan karasularında bulundukları gerekçesiyle kabul etmemiştir.²⁸⁰ İtalyan yetkililer ise yasadışı göçmenlerin Malta'nın bölgesinde kurtarıldığını, olayların Malta'nın ilgi alanında bulunduğunu göçmenleri Malta'nın kabul etmesi gerektiğini öne sürmüştür. Her iki tarafta göçmenleri çeşitli bahanelerle kabul etmemiş, bu süre içinde hamile bir göçmen, zorlu koşullara dayanamamış ve hayatını kaybetmiştir.

İtalya İçişleri Bakanı Roberto Maroni, *“Malta'ya uluslararası antlaşmaları imzalarken bu anlaşmalara uymayı taahhüt etmiş olduklarını söyledim ve söylemeye devam edeceğim”* demiştir.²⁸¹

Günlerce devam eden açlık ve susuzluk isyana yol açmıştır. Gemideki insani krizin iyice büyümesi üzerine Birleşmiş Milletler Yüksek Komiseri Laura Boldrini, *“Ping pong maçı gibi topu birbirinize atmayın. Buna son verilsin ve İtalya ile Malta acilen aralarında anlaşıp bu insanlara yardım etsinler”*

²⁷⁹ AB'nin Geleceği, (Erişim) <http://www.euractiv.com.tr/abnin-gelecegi/article/abnin-yeni-goc-antlamasi>, 05.03.2010.

²⁸⁰ Nazlı Seza Onat, “Avrupa Birliğinde bir Göçmen Krizi”, *ATAUM e-bülten*, S.7, Mayıs 2009, s.20.

²⁸¹ Türk gemisine insanlık cezası: 145 kaçakçı kurtardı, İtalya'da mahsur kaldı, *Hürriyet*, 18.04.2009.

demıştır.²⁸² İtalyan Dışişleri Bakanı Franco Frattini, Afrikalı göçmenleri İtalya'ya kabul ettiğini açıklayınca Avrupa Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso'nun da olaya müdahale etmesi ile Malta ve İtalya arasında uzun süredir devam eden kriz nihayet sonuçlanmıştır.²⁸³ Malta'daki mülteci kampının toplama kampına benzediği için yasadışı göçmenler İtalyanların mülteci kamplarının daha insancıl ve rahat olduğunu öne sürmüşlerdir.²⁸⁴

1 Temmuz 2009 tarihinde AB İsveç Dönem Başkanı Malta'da yaşanan yasadışı göçle mücadelede de zayıf kaldığına işaret etmiştir.²⁸⁵

İtalya Dışişleri Bakanı Franco Frattini, *“özellikle Malta'nın içinde bulunduğu özel duruma dikkati çekerek, küçük ada ülkesinin karasularıyla birlikte 250 bin kilometrekarelik bir bölgeyi kontrol etmek zorunda olduğunu ve bunun neredeyse İtalya'nın yüzölçümüne eşit olduğunu”* belirtmiştir.²⁸⁶

Küçük devletler sadece büyük devletlerin kendilerine rol verdikleri zaman etkili olabilmektedirler. AB, aktif olarak yakın çalkantılı bölgeleri istikrarlı hale getirmeye çalışmaktadır. Artık Malta, Akdeniz bölgesinde karşılaştığı tehditler, terörizm ve kitle imha silahlarının artması gibi daha ciddi sorunlarda yalnız başına kalmayacaktır. Akdeniz, uzun zamandır çatışmaların, gerginliklerin adresi olmuştur. Akdeniz'de terörizmin patlamasından beri, Malta dört kere uçak kaçırma olayı ile karşılaşmıştır.²⁸⁷

1.11.3.Politika ve Toplum

Dil, Malta toplumu için önemli bir semboldür. Maltalı kimliğini açığa çıkarmaktadır. Bu konu, müzakerelerde ele alınmıştır. Malta milliyetçiliği

²⁸² İtalya'nın inadı sonunda kırıldı, Hürriyet, 20.04.2009

²⁸³ Onat, **a.g.m.**, s.20

²⁸⁴ 16 yaşındaki kız da ölecek: Mültecilerin olduğu gemide can pazarı, Hürriyet, 19.04.2009

²⁸⁵ AB İsveç Dönem Başkanı programını AP'ye sundu, (Erişim) <http://www.abhaber.com/haber.php?id=26729>, 17.02.2010

²⁸⁶ Akdeniz'de mülteci sorunu, (Erişim) <http://www.abhaber.com/haber.php?id=27069>, 18.02.2010.

²⁸⁷ I. R. Baggett, “Malta: macropolitical threats”, **GeoJournal**, 41.2.; 1996, s.169.

üyelik müzakerelerine de yansımıştır. Maltalılar, Malta dilinden gurur duymaktadırlar. Malta dili dışında Malta'da İngilizcede resmi dildir. Müzakerelerde Malta'nın ısrarları sonucu Malta dili, AB'nin resmi dili olarak kabul edilmiştir. Malta'nın, AB'nin kendisini öngörülen gelecekte alacağını fark etmesi ve ona göre davrandığını görmekteyiz. Bu önseziler dahilinde kendi çıkarlarını ve kimliğini koruyan politikalar yürütmüştür. Oysa şunu unutmamamız gerekmektedir, bahsettiğimiz devlet 400.000 nüfusa sahip küçük bir ada devletidir. Malta dilini konuşan sadece Malta'da yaşayan Malta halkıdır. Dolayısıyla yaklaşık sadece 400.000'in konuştuğu bir dil Malta'nın ısrarları tarafından AB'nin resmi dili olarak kabul edilmiştir. Bu önemli bir politika takip etme yöntemidir.

Maltalı vatandaşlar, Malta'nın AB'ye girişi ile beraber tamamen serbest dolaşım hakkına sahip olacaktır. Avrupa Birliği vatandaşı olmayanlar üzerindeki sınırlamalar devam edebilecektir. Aday ülkelerden sadece Malta işgücü piyasasının maruz kalacağı baskıları gerekçe göstererek geçiş düzenlemeleri talep etmiş ve talepler 7 yıl boyunca sürecektir bir korunma önlemi prensibi üzerinde mutabık kalmışlardır. Bu yönde ortak bir deklarasyon Malta'nın katılım Anlaşması'na eklenmiştir.²⁸⁸ Malta, kişilerin serbest dolaşımının sonuçlarından korkmuştur. Ancak sonuçlar korkulduğu gibi olmamıştır.

Malta'da AB vatandaşları da dahil yabancılara fark gözetilmeksizin mal mülk satın alma konusunda bazı sınırlamalar getirilmiştir. Malta'da ikinci bir ev edinmek isteyen AB vatandaşları örneğin evin fiyatının üç katını vererek ev sahibi olabileceklerdir. Birden fazla mal mülk edinemeyeceklerdir.

Kalıcı derogasyonlara genelde AB tarafından sıcak bakılmamaktadır. Beşinci genişleme dalgasında kalıcı derogasyondan faydalanma olanağı bir tek Malta'ya tanınmıştır. Malta'da beş yıl ikamet eden ve iş için gerekli olan mal mülk ile AB vatandaşları Malta'da mal mülk sahibi olabilirler. Bu

²⁸⁸ AB'nin Genişleme Sürecinde Kişilerin Serbest Dolaşımı, (Erişim) <http://www.abgs.gov.tr/index.php?l=1&p=21638>, 15.02.2010.

sınırlamalar, Malta'daki mal mülk söylentilerinin önlenmesine yöneliktir. Bu sınırlamalar, bir protokol ile Katılım Antlaşmasına bağlanmıştır. Sınırsız mal mülk piyasasının sonuçları da Malta'nın korktuğu gibi olmamıştır.

Hukuki açıdan bir engel de, Maltalı insanların kültürel ve dini kimliklerini ilgilendiren kürtaja hukukun izin vermemesi konusudur. AB üyeliğine karşı olanlar tarafından sıklıkla gündeme getirilmiş bir konu olmuştur. Çoğunluğun Katolik olduğu Malta'da, kürtaja hiçbir kanun izin vermemektedir. Malta'nın kanunlarla kürtaja izin vermek için zorlanacağını sanılmıştır. Maastricht Antlaşmasına eklenen bir protokol ile Antlaşmalarla kürtaja ilgili hiçbir durumun başvurusunu etkilemeyeceğine karar verilmiştir. Malta halkı, Malta diline, tarafsızlığına ve dinsel temellerine özellikle kürtaj konusuna bağlılardır. AB üyeliği bu konuları tehlikeye atmamıştır.

AB farklı bir yapıdır ve küçük devletlere etkili olma imkanı tanımaktadır. Böylece küçük devletler, AB politikaları etkileme de büyük bir ağırlığa sahip olurlar. Önemlerine göre olayları şekillendirebilirler. Bu sürece katılım, onları önemsiz, etkisi olmayan bir aktörden önemli, etkili bir aktöre çevirir. Birlik, zayıf küçük devletlere güçlü müzakereci potansiyeli vermektedir. AB üyeliği, küçük devletlere diplomatik avantajlar sağlamaktadır.

Malta, AB üyesi olarak AB'nin politikalarını kurumsal olarak etkileme imkanına sahip olmuştur. Bu kurumlardan ilki Avrupa Parlamentosudur. Her üye devlet, parlamentoda ki sandalye sayısını, devletin boyutuna göre paylaşmaktadırlar. Nice Antlaşması öncesinde Malta 6 AP sandalyesine sahiptir. Nice Antlaşması ile Malta, 736 sandalyeden 5 sandalyeye sahip olmuştur. En küçük AB üyesi olan Malta, Avrupa Parlamentosu'nda da beş parlamenter ile en az sandalyeye sahip olan ülkedir. Küçük ülkeler, nüfus oranları göz önünde bulundurulduğunda, parlamentoya daha fazla temsilci göndermektedir. Örneğin Malta'da 80 bin kişiye bir parlamenter düşmektedir, İngiltere'deyse bu rakam 760 bindir. Almanya, Avrupa Parlamentosu'nda, nüfus oranına göre en az sayıda temsil edilen ülkedir. Bu durum bize göstermektedir ki, küçük devlet olarak nitelendirdiğimiz Malta, Parlamentoda

nüfus oranına göre aşırı oranda temsil edilmektedir. Bu durum Her üye devletten değişik parti temsilcilerinin parlamento'da yer almasını ve parlamentoya küçük devletlerinde yeterli sayıda parlamenter tarafından temsil edilmesini amaç edinildiği görüşünü varmamızı sağlamaktadır. 4-7 Haziran 2009 tarihinde beş yıllığına (2009-2014) 736 parlamenter seçilmiştir.²⁸⁹ Sandık çıkışı sonuçlarına göre, Malta'da da Avrupa Parlamentosu seçimlerinde muhalefetteki Malta İşçi Partisi zafer kazanmıştır. Malta'da İşçi Partisi'nin oyların yüzde 57'sini kazandığı, iktidardaki Muhafazakar Parti'nin yüzde 40'ını aldığı belirtilmiştir. Avrupa Parlamentosunda Kadın temsilcisi olmayan tek ülke Malta olmuştur. Simon Busuttil, David Casa, John Attard-Montalto, Louis Grech, Edward Scicluna seçilmiştir.

Konsejde, küçük devletler, üç tip oyla karşılaşmaktadırlar. Basit çoğunlukla, usulle ilgili kararlar alınmaktadır. Nitelikli çoğunluk ile iç piyasa, ekonomik meseleler ve ticaret ile ilgili kararlar alınmaktadır. Oybirliği ile ortak dış ve güvenlik politikası, savunma, adli ve polis işbirliği, vergilendirme ile ilgili konularda kararlar alınmaktadır. Küçük devletler, oybirliği ile alınan kararlarda daha etkilidirler. Malta'da konseyde oybirliği ile alınan kararlarda daha aktif olacaktır. Malta, AB'ye üye olarak politikaları ve kararları etkilemeye başlamıştır. Nice Antlaşması ile beraber Nitelikli oy çokluğu ile karar alınabilecek konuların sayısı artmıştır. Konseyde nitelikli oy çokluğu ile karar alınan konuların sayısının artması, küçük devletler için olumsuz bir durumdur. Her üye ülkenin nüfus yoğunluğu temelli oy hakkı vardır. Malta, en az oy hakkına sahiptir. 27 üyeli AB'nin oy katsayıları toplamı 345 iken, Malta'nın sadece 3 oy ağırlığı bulunmaktadır. Nice Zirvesinden önce 2 oy ağırlığı bulunan Malta, Nice Zirvesi sayesinde 3 oy ağırlığına sahip olmuştur.²⁹⁰ 2007 yılında imzalanan Lizbon (Reform) Antlaşmasına göre, 2014 yılından itibaren, AB Konseyi'nde çifte çoğunluk sistemi genel kural

²⁸⁹ Avrupa Komisyonunun yeni üyeleri belirlendi, **Kriter Türkiye-AB İlişkileri Haber-Yorum Dergisi**, Sayı 42, Aralık 2009, s.6.

²⁹⁰ Aydın, **a.g.e.**, s.141.

olarak yürürlüğe girecektir.²⁹¹ Bu sisteme göre, nüfusu kalabalık olan ülkelerin karar alma sürecindeki ağırlığı ve kararları veto etme gücü daha da artacaktır. Malta, 400 bin nüfuslu ve AB içinde en az nüfusa sahip bir ülke olarak karar alma sürecindeki ağırlığını kaybedecektir.

Belirli dönemlerde yürütülen Konsey Başkanlığı görevi küçük devletlerin kendilerini uluslararası alanda ispatlayabilme açısından önemlidir. 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla AB Dönem Başkanlığı'nı Slovakya'dan devralacak Malta, 2017 yılının ilk altı ayı boyunca bu görevi sürdürecektir.²⁹² Bu sayede uluslararası alanda sesini duyurabilme imkanına AB'ye üye olduğundan beri ilk kez 13 yıl sonra elde edebilecektir.

Avrupa Topluluğunun kuruluşundan itibaren büyük devletlerin iki, küçük devletlerin bir üyesi Komisyonda bulunmuştur. Genişlemelerin AB kurumlarını hantal işlemeye sevk etmesi ve AB üye ülkelerinin çoğalmasıyla ülkelerin komiser atamalarının sorunlu hale gelmesi nedenleriyle üye sayıları bire indirilmiştir. Bu nedenle yeni bir düzenleme yapılarak 1 Kasım 2004'ten itibaren AB'deki her ülke bir komisyon üyesine sahip olmaktadır. Bu durum bize göstermektedir ki; Malta diğer AB üyesi ülkeler ile aynı güce sahip olmuştur. AB üyeleri içinde AB'nin hükümet yapısı; sürekli ve yüksek bir standart sağlamaktır. Portekizli Jose Manuel Durao Barroso başkanlığında, 1 Kasım'da göreve başlayacak yeni AB Komisyonu'nun yapısı açıklığa kavuşmuştur.²⁹³

Malta Başbakanı Lawrence Gonzi Malta'nın sosyal politika bakanı John Dalli'yi Avrupa Komisyonu üyeliği için aday göstermiştir. Muhasebe alanında eğitim gören John Dalli 1977'den 1979'a kadar Brüksel'de Malta'nın bir tekstil şirketi için çalışmıştır. 1987'de Malta'nın merkez sağ Milliyetçi partisinden parlamentoya girmiş ve endüstri, ekonomi hizmetleri ve mali işler

²⁹¹ Zeynep Özler, "Lizbon Antlaşması Türkiye için ne ifade ediyor?", **Kriter Türkiye-AB İlişkileri Haber-Yorum Dergisi**, Sayı 42, Aralık 2009, s.27.

²⁹² Dönem Başkanlığı sırası İspanya'da, **Kriter Türkiye-AB İlişkileri Haber-Yorum Dergisi**, Sayı 43, Ocak 2010, s.37

²⁹³ İşte yeni AB Komisyonu üyeleri, (Erişim) <http://www.abhaber.com/haber.php?id=185>, 18.02 2010

bakanı olarak görev yapmıştır. 27 Kasım 2009 yılı itibariyle Malta'dan John Dalli, Sağlık ve Tüketici politikasından sorumlu komisyon üyesi olarak seçilmiştir.²⁹⁴ Bir komiser en fazla iki kere atanmaktadır. Malta, Nice Zirvesi öncesinde de, Nice Zirvesi sonrasında da 1 komisere sahiptir.

2007 yılında imzalanan Lizbon Antlaşması, 2014 yılı itibariyle üye devletlerin üçte ikisinden üye kabul edilecektir. Bu durumda Malta gibi diğer küçük Avrupalı devletler bir Komisere sahipken, bu çıkarlarından vazgeçmek zorunda kalacaklardır.

Avrupa Birliği'nin danışma organları olan Ekonomik ve Sosyal Komite ile Bölgeler Komitesinde Malta'nın temsilci sayısı 5'dir.²⁹⁵ Avrupa Adalet Divanında da diğer AB üyesi ülkeler gibi 1 oy hakkına sahiptir.²⁹⁶

²⁹⁴ Avrupa Komisyonu'nun yeni üyeleri belirlendi, **Kriter Türkiye-AB İlişkileri Haber-Yorum Dergisi**, Sayı 42, Aralık 2009, s.6.

²⁹⁵ The European Economic and Social Committee , (Erişim) http://europa.eu/institutions/consultative/eesc/index_en.htm, 26.02.2010.

²⁹⁶ Pace, **Microstate Security in the Global System EU-Malta Relations**, s.439.

1.12.MALTA'NIN AVRUPA BİRLİĞİNE KATKILARI

Malta'yı AB neden ısrarla AB tam üyesi yapmaya çalışmıştır? Malta'nın tam üye olması AB'ye ne gibi katkılarda bulunmasını sağlayacaktır?

Malta, sorunlu bir coğrafya da yer almadığı gibi politik, ekonomik, sosyal çok ciddi sorunları olmayan bir ülkedir. AB, bu yüzden Malta ile olan müzakereleri çok kısa tutmuştur. Malta, AB'nin koyduğu kuralları elinden geldiğince uygulayacağını taahhüt etmiştir.

Malta, Birleşmiş Milletler ve Avrupa Güvenlik ve Savunma Örgütü üyesi olarak uluslararası güvenlik müzakerelerine yapıcı olarak katkıda bulunmaktadır. Malta, AB üyeliği ile demokratik ülkelerin yer aldığı güvenlik topluluğunun bir parçası olmuştur.

AB üyeliği Malta'nın Akdeniz'deki gelişme ve genişleme sürecine katkıda bulunmasını sağlamıştır. Malta'nın tek başına Avrupa-Akdeniz Ortaklığında rol oynayabilecek araçları ve kaynakları yoktur. Malta'nın AB üyesi olması AB'nin Akdeniz politikasının devamı istediğinin kanıtıdır. Bu durum diğer Akdeniz ülkelerine bir sinyal olarak da algılanabilir. 1995 Barselona sürecinden itibaren Avrupa-Akdeniz sürecinde de katkıda bulunmaktadır. Nisan 1997'de ikinci Avrupa-Akdeniz Bakanlık Toplantısına ev sahipliği yapmıştır. Akdeniz için istikrar Paktının geliştirilmesi fikrine sahip çıkmıştır. Malta'nın üyeliği ile AB, Güney Akdeniz ülkeleriyle ilişkileri büyük bir önem kazanmıştır. Malta'nın Akdenizli Ortakları, Malta'nın AB üyeliği ile bölgede birçok avantaj kazanmışlardır. Güney Afrikalı ülkeler, Malta'nın AB üyeliğinin, Birliğin Akdeniz boyutunu genişlettiğini düşünmektedirler.²⁹⁷ AB üyeliği Malta'ya Birliğin diğer Akdenizli ülkelerle aralarında bir bağın oluşmasını sağlamıştır.

²⁹⁷ Pace, *Microstate Security in the Global System EU-Malta Relations*, s.407.

İstikrarlı bir Akdeniz'i sağlayabilmek amacıyla Malta, AB için doğru bir hedeftir. 2007 yılında Dışişleri Bakanı Joseph Borg Akdeniz ülkeleri arasında daha sıkı ilişkiler geliştirmek için ellerinden gelen bütün çabayı harcayacaklarını dile getirerek *"işimizin takipçisi olacağız"* şeklinde konuşmuştur.²⁹⁸

2007 yılında imzalanan ve 2014 yılında yürürlüğe girecek Lizbon Antlaşması ile Malta elde ettiği kurumsal haklarından vazgeçtiğini 2008 yılında Lizbon Antlaşmasını oybirliği ile kabul ederek beyan etmiştir.

27 Mart 2009 tarihinde Avrupa Komisyonu Başkan yardımcısı Gunther Verheugen, Malta'yı ziyaret etmiştir. Malta'nın AB gelişme seviyesinde çok önemli bir payının olduğunu dile getirmiştir.²⁹⁹

²⁹⁸ Malta Başbakanı Adami: "Türkiye'nin AB üyeliğini destekliyoruz", (Erişim) <http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=29414&l=1>, 19.03.2010.

²⁹⁹ The Times, 28 Mart 2008.

1.13.MALTA’NIN AVRUPA PARLAMENTOSU SEÇİMLERİNE KATILMASI

Malta’nın ilk Avrupa Parlamentosu seçimleri en az genel seçimler kadar ateşli bir rekabet içinde geçmiştir. AP seçimleri, Malta için bir ilktir. Avrupa Parlamentosu seçimlerinde her iki partide çok iyi şekilde organize olmuştur. Her iki partide medyanın gücünü kullanmıştır. Katolik Kilise, seçmenlerin oy haklarını kullanmasını istemiştir.

Bu seçimde; en büyük sürpriz, Alternattiva Demokratika’nın, küçük yeşil partinin seçimde sergilediği başarı olmuştur. Avrupa Parlamentosu seçimlerinde 22.938 oy almıştır.³⁰⁰ Sadece bir aday da olsa çıkarabilmiştir. Alternattiva Demokratika, 2003 genel seçimlerinde, 1.929 oy kazanmıştır, ancak temsilciler meclisinde hiç sandalye kazanamamıştır.³⁰¹

Yeşil parti olan Alternattiva Demokratika (AD), 1992 yılında kurulmuştur. Malta İşçi Partisinin üyeleri hayal kırıklığına uğramıştır ve Malta İşçi Partisinden çıkarılmışlardır. Malta İşçi Partisinden ayrılanlar tarafından kurulmuştur. AD, çevre ve yolsuzluk konularında aktif bir parti olmasına rağmen, hiçbir zaman geçerli genel seçimlerde oyların %2’sini aşarak parlamentoda sandalye kazanmayı başaramamıştır.³⁰² AD, kendisini Muhafazakar Partiden ve politikalarından farklılaştırmaya çalışmıştır. İstikrar, sorumluluk ve şeffaflık partisi olarak kendisini tanımlamıştır. Sivil katılım ve sosyal katılımı desteklediğini ve bu katılımlar lehine önlemleri desteklediğini her daim belirtme ihtiyacı hissetmiştir.

Muhafazakar Parti için seçim sonucu özellikle Nisan seçimleri ve 2003 AB üyeliği referandumundan sonra büyük bir üzüntü kaynağı olmuştur. Muhafazakar Parti, 3 AP sandalyesi kazanmıştır.

³⁰⁰ Pace, "South European Integration Watch: The Maltese Electorate Turns a New Leaf? The First European Parliament Election in Malta", s.125.

³⁰¹ Pace, **a.g.m.**, s.125.

³⁰² Cini, **a.g.m.**, s.9.

Malta İşçi Partisi; Kasım 2003'te 3 adayını, Şubat 2004'te 5 adayını açıklamıştır. 2003 yazında AD, Arnold Cassola'yı aday olarak açıklamıştır.³⁰³ Muhafazakar Parti, yarışa girmeden Malta İşçi Partisi ve AD kampanyaya başlamıştır.

Seçimle ilgili Komisyon tarafından yapılan istatistiklerde AD'nin oylarının %69'u Muhafazakar Partinin bölgelerinden gelmiştir.³⁰⁴ AD, Muhafazakar Partinin bölgelerinde kampanya yürütmüştür. Seçmenin AD'yi tercih etmesinin iki ana nedeni vardır.³⁰⁵

1. Seçmen, Muhafazakar Parti iktidarını protesto eden bir mesaj göndermek istemiştir.
2. AD'nin kampanyaları seçmeni ikna etmiştir. Seçmenler, AD'nin adayını Arnold Cassola'yı düşündürmüştür. AB ilişkilerinde bilgilidir. AB üyeliği lehine kampanyada da rol almıştır. Maltalı seçmenler, adayların AB bilgilerinin yanında kişiliğine de önem vermektedirler.

Malta gibi Katolik bir ülkede oy verenlerin geniş bir çoğunluğu kürtaja karşıdır. Muhafazakar Parti, Arnold Cassola'nın partisinin kürtajın yasallaştırılmasını aktif bir şekilde destekleyeceğini söylemiştir.³⁰⁶ Bunun üzerine AD, Arnold Cassola'nın kürtaja karşı olduğunu içeren bir mektubu Avrupalı yeşillere göndermiştir.³⁰⁷

Muhafazakar Partinin, ikinci taktiği de AD'nin destekçilerini AD adayını için olan bir oyun sosyalistlerin güvenliğine yardımcı olmak amacıyla olduğu olmuştur. Bu taktik istenen etkiyi yaratmamıştır.

Malta İşçi Partisi, kampanyasında yerel konulara, işsizlik, çevre, emekli maaşları reformu konularına odaklanmıştır. Malta İşçi Partisi, AB

³⁰³ Pace, "South European Integration Watch: The Maltese Electorate Turns a New Leaf? The First European Parliament Election in Malta", s.126.

³⁰⁴ Pace, a.g.m., s.129.

³⁰⁵ Pace, a.g.m., s.127.

³⁰⁶ Pace, a.g.m., s.129.

³⁰⁷ Pace, a.g.m., s.130.

üyeliğine karşı kampanya yürütmüştür. Bu nedenle Malta İşçi Partisi ilgiyi AB'den ulusal konulara çekmiştir. Malta İşçi Partisi, hükümeti Avrupa Parlamentosu boyunca eleştirmiştir. Hükümet, yasa dışı göç konusunu kampanya boyunca ele almıştır.

Malta 1 Mayıs 2004 yılında AB'ye üye olunca, 12 Haziran 2004 yılında Malta, ilk Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılmıştır. Toplam 27 aday yarışmıştır. Muhafazakar Partinin ve Malta İşçi Partisinin her ikisinden de 8 aday, Yeşil Partiden 1 aday çıkmıştır, 10 adayda bağımsız adaydır.³⁰⁸ 5 temsilci seçilmiştir. Sadece bir tanesinin milletvekilliği ve parlamento deneyimi vardır. Diğerleri ise çok gençtir. Kazanan adaylar; Simon Busuttil (Muhafazakar Parti), Joseph Muscat (Malta İşçi Partisi), John Attard Montalto (İşçi Partisi), David Casa (Muhafazakar Parti) ve Louis Grech (Malta İşçi Partisi)'tir.³⁰⁹

Tablo 19: 2004 Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılım oranı³¹⁰

Oy verebilecek nitelikli seçmen	304,283	%82.4
Atılan Oylar	250,691	%82.39
Geçersiz Oylar	4,969	%1.63
Geçerli Oylar	245,722	%80.75

³⁰⁸ Turnout in Malta in 2004 EP Elections, (Erişim) <http://www.timesofmalta.com/mepelections/view/20090427/about-the-ep/turnout-in-malta-in-2004-ep-elections>, 15.02.2010.

³⁰⁹ Turnout in Malta in 2004 EP Elections, (Erişim) <http://www.timesofmalta.com/mepelections/view/20090427/about-the-ep/turnout-in-malta-in-2004-ep-elections>, 15.02.2010.

³¹⁰ 2004 Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılım oranı, (Erişim) <http://www.maltadata.com/euro2004.htm>, 15.02.2010.

Tablo 20: Partiler arası oyların dağılımı³¹¹

Malta İşçi Partisi	118,983	%48.42
Muhafazakar Parti	97,688	%39.76
AD-Yeşil Parti	22,938	%9.33
Diğer	6,113	%2.49

Maltalı seçmenler, 6 Haziran 2009 yılında ikinci kez Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılmıştır. Bu sefer 34 aday yarışmıştır. Muhafazakar Parti 10 aday, Malta İşçi Partisi 12 aday göstermiştir. Geriye kalan 12 aday ise küçük partilerden çıkarak aday olmuştur. Kazanan 6 aday; Simon Busuttil (Muhafazakar Parti), David Casa (Muhafazakar Parti), Louis Grech (Malta İşçi Partisi), Edward Scicluna (Malta İşçi Partisi), John Attard Montalto (Malta İşçi Partisi), Joseph Cuschieri (Malta İşçi Partisi) olmuştur.³¹²

Tablo 21: 2009 Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılım oranı³¹³

Oy verebilecek nitelikli seçmen	322,411	%78.8
Atılan Oylar	254,039	%79.79
Geçersiz Oylar	5,870	%1.87
Geçerli Oylar	248,169	%76.97

³¹¹ Partiler arası oyların dağılımı, (Erişim) <http://www.maltadata.com/euro2004.htm>, 15.02.2010.

³¹² Malta's MEPs - four incumbents, two newcomers, (Erişim) <http://www.timesofmalta.com/articles/view/20090610/local/maltas-new-meps>, 12.04.2010.

³¹³ 2009 Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılım oranı, (Erişim) <http://www.maltadata.com/euro2009.htm>, 12.04.2010.

Tablo 22: Partiler arası oyların dağılımı³¹⁴

Malta İşçi Partisi	135,917	%54.77
Muhafazakar Parti	100,486	%40.49
AD-Yeşil Parti	5,802	%2.34
Imperium Europa	3,637	%1.47
National Alliance	1,595	%0,64
Diğer	732	%0,29

³¹⁴ Partiler arası oyların dağılımı, (Erişim) <http://www.maltadata.com/euro2009.htm>, 15.01.2010.

SONUÇ

Malta, yer olarak tarihin inşa edilmesini sağlayabilen bir yerdedir. İngiliz sömürgesi olan, 1964 yılında bağımsızlığa kavuşan ve 1973 yılında cumhuriyetin ilan edildiği Malta, hâlihazırda İngiliz Milletler Topluluğu ve 1 Mayıs 2004'ten beri de AB üyesidir.

Tarihsel olarak Malta, AB üyeliğini hiçbir zaman çok ciddi bir tehdit olarak algılamamıştır. Maltalı politik aydınlar göre, Malta'nın bağımsızlık kazanması en önemli sorundur. Sonrasında Malta'nın AB'ye katılma fikri dikkate alınabilir. Birlik ile Malta'nın yakın ilişkileri, ekonomik büyümenin fırsatlarının arttırılması; gelişmeye başlayan demokrasi, istikrar ve güvenliğin ortaya çıkabilmesi için bir araç olacaktır. Malta'nın modernleşmesi için AB üyelik süreci Malta için uyarıcı olacaktır. Malta, bu sayede İngiltere'ye olan aşırı bağımlılığından kurtulabilecektir. Muhafazakar Partisinde önceliği olan bağımsızlık 21 Eylül 1964 yılında kazanılmıştır. Malta, İngiliz Milletler topluluğu içinde egemen parlamento demokrasisi olmuştur. 1970 Malta ile AT arasında imzalanan Ortaklık Antlaşması Malta'nın tarihi buluşması için büyük randevuya hazırlanmasının bir aracıdır. İki ana parti, Malta'yı kontrol etmiştir. Muhafazakar Parti ve Malya İşçi Partisidir, bu partiler. Maltalı vatandaşlar, parti sadakati bakımından dağılmışlardır. 1971 yılında Malta İşçi Partisinin zaferinden sonra temel politika tarafsızlık olarak belirlenmiştir. 13 Aralık 1974 yılında Malta Anayasasını değiştirmiş ve parlamento cumhuriyeti olmuştur. 1979 yılında son İngiliz askeri üslerini de kapatıldıktan sonra Avrupa Topluluğu ile ilişkiler Malta'nın beklentilerini gidermesi amacıyla devam etmiştir. 1987 yılında Muhafazar Parti'nin hükümete dönmesi ile Malta'nın AT üyeliği ilişkileri tekrardan takip edilmiştir. Malta'nın tarafsızlığı sorunu Soğuk Savaşın bitmesi AT'nin beklenmeyen etkileyici değişikliklere imza atması ile ortadan kalkmıştır. Bu değişiklikler ile Malta'nın önündeki engel kalkmıştır.

Malta, bağımsızlığı ve AB üyeliği arasındaki zamanda, sosyal şartlarında, yüksek yaşama şartlarının gelişiminde hızlı bir büyüme kaydetmiştir. 1993 AB Komisyon raporuna göre, Malta birçok alanda diğer

AB üye devletlerine göre daha fazla gelişim göstermiştir. Malta'nın AB yardımını, yalnız kalmaya göre daha çok tercih edeceği önceden bellidir.

Malta için bağımsızlıktan önce de, bağımsızlıktan sonra da uluslararası ilişkilerde aktif bir rol oynamak önemli olmuştur. Uluslararası antlaşmalara taraf olmak, küçük bir devlet için her zaman ihtiyaçtır. Malta da, bu ihtiyacını karşılamak maksadıyla çok taraflı bölgesel ve uluslararası antlaşmalara taraf olmuştur. Örneğin, Malta 1995 yılında Dünya Ticaret örgütünün kurucu üyesi olmuştur.

AB açısından Malta önemli bir coğrafyadadır. Malta, Avrupa ve Afrika arasında önemli bir stratejik konuma sahiptir. Malta'nın doğal limanları, coğrafik konumu, Akdeniz'in merkezi ve kalesi olan konumu Malta'nın stratejik konumunu güçlendirmektedir. Akdeniz kimliğine sahip olması AB için Malta'yı önemli bir konuma getirmiştir. Bu yüzden de Malta'nın AB üyesi olma ihtimali 1970 Ortaklık Antlaşmasını imzalaması ile güçlenmiştir. Katılım Antlaşması ile AB'nin Malta'yı önemsendiği çok net anlaşılmıştır. Malta, 1 Mayıs 2004 tarihinde AB üyesi olmuştur. Malta'nın AB üyesi olmak için tam 40 yıl beklemesinin en büyük nedeni Malta'nın iç dinamiklerine bağlanmalıdır. Malta'nın sahip olduğu iki partili sistem Malta'nın AB yolculuğunda çok önemli bir paya sahip olmuştur. Malta'nın AB üyeliği bu yüzden gecikmiştir. AB açısından kimi zaman bu üyeliğin gecikmesi de kabul edilebilir olmuştur. AB'nin uzunca bir süre, Malta'nın 6 ay boyunca Konsey başkanlığına gelerek önemli kararları yönetebilme ihtimali gündemini meşgul etmiştir. Bu durumdan kurtulabilmesi için bahaneler bulmasına gerek kalmamış, Malta'nın iç politik yapısı üyelik süresinin uzamasına neden olmuştur.

Malta, AB'ye üye olunca AB'nin dış politikalarını ve kararlarını etkilemeye başlamıştır ve Akdenizli ve Avrupalı kimliğine sahip olan Malta hem Akdeniz'deki hem de Avrupa'daki direncini arttırmıştır. Özellikle Ortak Dış ve Güvenlik politikası konularında kararlar oybirliği ile alındığından Malta uluslararası rolünü arttırmıştır. AB üyeliği sayesinde en önemli sorunları olan ekonomik ve güvenlik kaygılarını gidermeye başlamıştır. Malta, küçük bir

devlet olmasını AB önünde bir engel olarak algılamıştır. Oysa bu konumu sayesinde AB'den birçok avantaj elde edebilmiştir. Takip ettiği rasyonel ve sabırlı politikalar sayesinde AB üyesi olmuştur. Aynı zamanda üye olurken kendi çıkarlarına dokunan hiçbir durumu kabul etmemiştir. Üye olduktan sonra da kararlı politikalar takip etmeye devam etmektedir. AB üyeliği, Malta'ya herhangi bir yük getirmediği gibi birçok avantaj sağlamıştır. Bundan sonrada AB üyeliğini muhafaza etmek adına kararlı politikalar takip etmeye devam edecektir.

KAYNAKÇA

ABELA, Anthony, M.; “Who wants divorce?:Marriage values and Divorce in Malta and Western Europe”, **International Review of Sociology**, Vol.11,No.1, 2001,s.75-87.

AKDER, A.Halis; “Avrupa Birliği’nin Akdeniz Politikası: Nedenleri, Hedefleri, Araçları ve Türkiye’nin AB’nin Akdeniz Politikasındaki Yeri”; **AB’nin Akdeniz Politikası ve Türkiye Ekonomi Forumu**, Fes İstanbul, Aralık 1998.

ALKAN, M.Nail; AB’nin Genişleme Süreci ve Sonrası, Ed. Oğuz Kaymakçı **Avrupa Birliği üzerine Notlar**, , 1.Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Şubat 2005.

ALKAN, M.Nail; **The Future of The European Union**, Platin Yayınları, İstanbul, 2007.

ARMSTRONG, Harvey& READ, Robert; The Economic Performance of Small States and Islands: The Importance of Geography, **Islands of the World VIII Conference “Changing Islands-Changing Worlds”**,1-7 Kasım 2004, Kinmen Island(Quemoy),Taiwan.

AYDIN, M.Sabir; **Siyasi ve Hukuki olarak Avrupa Birliği**, Asil Yayın Dağıtım , Ankara, Mayıs 2008.

ARCHER Clive & NUGENT Neill; “Introduction: Small States And The European Union”, **Current Politics and Economics of Europe**, Volume 11, Number 1, 2002, s.1-10.

ARCHER Clive & NUGENT Neill; “Introduction: Does the Size of Member States Matter in the European Union?”, **Journal of European Integration**, 28:1,2006, s.3-6.

ARCHER, Clive; **The European Union (Global Institutions)**, Routledge, Mart 2008.

ARSAVA, Ayşe Füsün; “Nice Antlaşmasının Getirdikleri”, **Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi**, Cilt 1, Sayı:2, Bahar 2002,s.1-30.

BAGGETT, I. R. ; “Malta: macropolitical threats”, **GeoJournal**,41.2:,1996, s.165-171.

BALDACCHINO, Godfrey; “A Nationless State? Malta, National Identity and the EU”, **West European Politics**,25:4,s.191-206.

BALDACCHINO, Godfrey; “Successful Small-Scale Manufacturing: A Comparative Assessment Across Five European Island Regions”, **Bank of Valletta Review**, No.31, Bahar 2005,s.17-31.

BALDACCHINO, Godfrey ; “Pangs of nascent nationalism from the nationless state? Euro coins and documented migrants in Malta 2004”, **Nations and Nationalism** 15(1), 2009, s.148-165.

Barcelona Plus:Toward a Euro-Mediterranean Community of Democratic States, **A EuroMESCo Report**, April 2005,s.8.

BİÇER, Savaş; Avrupa Birliği’nin Akdeniz Politikası ve Barselona Süreci, **Dünden Bugüne Avrupa Birliği**, (Der.) Beril Dedeoğlu, Boyut Yayınları, İstanbul, 2003, s.397-419.

BRETHERTON, Charlotte&VOGLER, John; **European Union as a Global Actor**, Routledge, 1999.

BUSUTTIL, Simon; “Malta and the European Union” , Ed.Marat Terterov, Jonathan Reuvid, **“Doing Business with Malta”**,GMB Publishing Ltd., London,2003.

CALABRESE JOHN; “Beyond Barcelona: The politics of the Euro-Mediterranean partnership”, **European Security**,6:4,s.86-110.

CALLEYA, Stephen C.; "Malta's Post-Cold War Perspective on Mediterranean Security", **Mediterranean Politics**, Cilt 1, 1994, s.138-149

CALLEYA, Stephen C.; "The Euro-Mediterranean process after Malta: What prospects?", **Mediterranean Politics**, 2:2, 1997, s.1-22

CALLEYA, Stephen C.; "Early Elections in Malta", **Mediterranean Politics**, Vol.4, No.1, Spring 1999, s.113-118.

CALLEYA, Stephen C.; **Evaluating Euro-Mediterranean Relations**, Routledge, 2005.

CALLEYA, Stephen C.; "The Euro-Med Partnership and sub regionalism a case of region building?", <http://escholarship.org/uc/item/2nq1n3cg> ,(Erişim tarihi:14.02.2010)

CASSAR, Carmel; "Malta: Language, Literacy and Identity in a Mediterranean Island Society", **National Identities**, Vol. 3, No. 3, 2001, s.257-275.

CASSIA, Paul Sant; "Tradition, Tourism and Memory in Malta", **The Journal of the Royal Anthropological Institute**, Vol. 5, No. 2 (Jun., 1999), s. 247-263.

CINI, Michelle; "The Maltese Parliamentary Elections of April 2003, <http://www.sussex.ac.uk/sei/documents/oernmaltabp12.pdf>, (Erişim tarihi:16.03.2010)

CINI, Michelle, "Malta Votes Twice for Europe: The Accession Referendum and General Election", **South European Society and Politics**, 8:3, s.132-146.

CINI, Michelle, "The Europeanization of Malta: Adaptation, Identity and Party Politics", **South European Society and Politics**, 5:2, 2000, s. 261 -276.

CINI, Michelle; "A Divided Nation: Polarization and the Two-Party System in Malta", **South European Society and Politics**,7:1,s.6-23.

CINI, Michelle; "Culture, Institutions and Campaign Effects: Explaining the Outcome of Malta's EU Accession Referendum", **West European Politics**, 27: 4,2004, s.584- 602.

CROWLEY ,Roger ; **İmparatorların Denizi Akdeniz**, (Çev.) Cihat Taşcıoğlu, April Yayıncılık, İstanbul, 2008.

COHEN, R. ; **Knights of Malta, 1523 To 1798**, Kessinger Publishing, June 30, 2004.

COWDY, Samuel; "Malta and its Knights", **Transactions of the Royal Historical Society**, Vol.3,1984,s.395-407.

ÇAKMAK, Haydar; **Avrupa Birliği- Türkiye İlişkileri**, Platin Yayınları, İstanbul, 2005.

ÇALIŞKAN, Gökçen, "Barroso Başkanlık koltuğunu yine kaptı...", **Ataum e-bülten**, Yıl 1,S.12, Eylül 2009, s.13-14.

ÇEŞMECİOĞLU, Senem, **Avrupa-Akdeniz Ortaklığı ve Türkiye**, İstanbul Ticaret Odası Yayın No 2003-2004,Acar Matbaacılık, İstanbul, Ekim 2003.

ÇETİN, Yılmaz, "**Küçük Devlet Teorisi ve Avrupa Birliği Üyesi Küçük Devletler**",Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara,2008.

DAOUDOV, Murat; "Barselona Yeniden: Yerel Perspektif", **Birlik**, Nisan 2008,s.38-41.

DEDEOĞLU, Beril, **Adım Adım Avrupa Birliği**, Çınar Yayınları, Nisan 1996.

DEDEOĞLU, Beril, **Dünden Bugüne Avrupa Birliği**, Boyut Yayınları, Ekim 2003.

DINAN, Desmond, **Avrupa Birliği Tarihi**, Çev. Hale Akay, Kitap Yayınevi, Nisan 2008.

DINAN, Desmond, **Avrupa Birliği Ansiklopedisi**, Cilt I A-G, Kitap Yayınevi / Başvuru Kitaplığı Dizisi, 2005.

DINAN, Desmond, **Avrupa Birliği Ansiklopedisi**, Cilt II G-Z, Kitap Yayınevi / Başvuru Kitaplığı Dizisi, 2005.

DINAN, Desmond, **Europe Recast: A History of European Union**, Lynne Rienner Publishers, 2004.

DINAN, Desmond, **Ever Closer Union: An Introduction to European Integration**, Lynne Rienner Publishers, 2005.

DODDS, Rachel; “Malta’s Tourism Policy: Standing Still or Advancing towards Sustainability?”, **Island Studies Journal**, Vol.2, No.1, 2007, s.47-66.

DOYLE, Orla & FIDRMUC, Jan; “Who favors enlargement?: Determinants of support for EU membership in the candidate countries’ referenda”, **European Journal of Political Economy**, Vol.22, 2006, s.520-543.

ECCARDT, Thomas; **Secrets of the seven smallest states of Europe: Andorra, Liechtenstein, Luxembourg, Malta, Monaco, San Marino and Vatican City**, Hippocrene Books, 2005.

EL-AGRAA, Ali, M.; **European Union Economics and Policies**, Cambridge, 2007.

EMERSON, M.J; Making sense of Sarkozy’s Union for the Mediterranean, **CEPS Policy Brief**, No.155, March 2008.

ERGÜN, Çağdaş Evrim; **Avrupa Birliği Enerji Hukuku**, Çakmak Yayınevi, Ankara, Haziran 2007.

EROL, Halit; **Şövalyelik ve Malta Şövalyeleri**, Pozitif Yayınları, 2008.

ERTÜRK, Erbil, “Avrupa’da Kürtaj Tartışmaları”, **Ataum e-bülten**, Yıl 1,S. 11, Ağustos 2009, s.7- 11.

European Integration and Constitutional Law,European Commission for Democracy through Law, Council of Publishing, 2001.

FENECH, Dominic; “Malta”, **European Journal of Political Research**, 32., 1997,s.439-445.

FENECH, Dominic; “Malta: macropolitical threats”, **GeoJournal** 41.2:,1997, s.165-171.

FENECH, Dominic; “Malta’s external security”, **GeoJournal** 41.2: 1997,s.153-163.

FENECH, Dominic; “Malta”, **European Journal of Political Research**,42., 2003 ,s.1026-1028.

GILLESPIE, Richard; **The Euro- Mediterranean partnership: political and economic perspectives**, Frank Cass Publishers,1997.

GOETZ,Klaus H., The New Member States and the EU, (ed.) S. Bulmer und C. Lequesne, **Member States and the European Union**, Oxford: Oxford University Press, 2005, s. 254-280.

GOMEZ, Ricardo; **Negotiating the Euro-Mediterranean partnership: strategic action in EU**, Ashgate Publishing Limited, 2003.

GOODBURN, Raymond; **Pilgrim's guide to the lands of St Paul: Greece, Turkey, Malta, Cyprus**, Woodbridge, Suffolk: Pilgrim Book Services Ltd, 2001.

GOODWIN, Stefan; **Malta, Mediterranean bridge**, Westport: Bergin and Garvey, 2002.

Government of Malta/Central Bank of Malta, “**Malta’s strategy for participating in economic and monetary union and adopting the Euro**”,s.27.

GÖNEL, Feride Doğaner, "Avrupa Birliği'nin Akdeniz Bölgesine Yönelik Yeni Politikasının Türkiye İçin Anlamı", **Mülkiye**, Cilt 29 (248), Güz 2005, s.35-53.

GRABBE, Heather; “The Implications of EU Enlargement”, (der.) Stephen White, Paul Lewis and Judy Batt, **Developments in Central and Eastern European Politics 3**, Palgrave, 2003.

GÜNUĞUR, Haluk; **Avrupa Birliği’nin Hukuk Düzeni**, Avrupa Ekonomik Danışma Merkezi, Ankara, 2007.

HIRCZY, Wolfgang; “STV and the Representation of Women”, **Political Science and Politics**, Vol.28, No.4, December 1995, s.711-713.

HIRCZY, Wolfgang; “Explaining near-universal turnout: The case of Malta”, **European Journal of Political Research**,15:2, 1995, s.255-272.

HOLSTI, K.J; “National RoleConceptions in the Study of Foreign Policy”, **International Studies Quarterly**, vol.14, No.3, s.233-309.

HOWE, S; “The Maltese General Election of 1987”, **Electoral Studies**, vol.6, no.3, s.235-247.

İBA, Sezin; **Beşinci Genişleme Deneyimi Işığında Türkiye-Avrupa Birliği Müzakereleri-Hukuksal/Politik Sorun Alanları**-,Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Avrupa Birliği Anabilim Dalı.

İNALCIK, Halil; **Devlet-i Aliyye Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar-1**, Türkiye İş Bankası Yayınları, 2010.

IOANNIDES, Dimitri & APOSTOLOPOULOS, Yiorgos & SÖNMEZ, Sevil; **Mediterranean islands and sustainable tourism development: practices**, 2001.

İstanbul Ticaret Odası, **AB'nin Akdeniz Politikası**, Temmuz 1996.

JOFFE, George; "Southern Attitudes towards an Integrated Mediterranean Region", **Mediterranean Politics**, Volume 2, Issue, Summer 1997, s.12-29.

KAHRAMAN, Serpil; "AB-Akdeniz Bölgesel Politikaları ve Türkiye'nin Uyumu", **Journal of Yasar University**, 3(12), s.1731-1742.

KARABULUT, Bilal; "Avrupa Birliği-İsrail İlişkileri", **Gazi Akademik Bakış**, Cilt 1, Sayı 2, Yaz 2008, s.1-18.

KARLUK, Rıdvan; **Avrupa Birliği ve Türkiye**, Beta Yayınları, İstanbul, 2007.

KALAYCI, Hüseyin; "Avrupa'da Referandum Alarmı ", **Stratejik Analiz**, Mayıs 2005, Cilt 6, Sayı 61, s. 25-30.

KAUSCH, Kristina & YOUNGS, Richard; "The end of the 'Euro-Mediterranean vision ' ", **International Affairs**, 85:5, 2009, s.963-975.

KIENLE, Eberhard; "Destablization through partnership? Euro-Mediterranean relations after the Barcelona declaration" , **Mediterranean Politics**, 3:2, 1998, s.1-20.

KOTZEBUE, J.R; **Sustainable Development Policy-The Case of Malta**, Yayınlanmış Master Tezi, Groningen University, 2005.

KURTBAĞ, Ömer, "Avrupa-Akdeniz Ortaklığı: Barcelona Süreci", **Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi**, Cilt:3, No:1, (Güz:2003), s.73-92.

LANE, John C. **“Are the Maltese Party Loyalties Waning? An Exploration of the Election Data”**, Erişim, <http://www.maltadata.com/loyal.htm>, 15.02.2010.

LANHAM, Heather A.; “The Effect of EU Enlargement on the Environment: A Look at Malta”, **Colorado Journal of International Environmental Law and Policy**, Volume 16:2 ,Spring 2005, s.467-492.

LISTER, Marjorie; **The European Union and the South: Relations with developing countries**, Routledge,1997.

LUKE Harry, **Malta: and account and appreciation**, Harap, London,1949.

MAGNETTE, Paul; **“What is the European Union? : Nature and Prospects”**, New York, N.Y. : Palgrave Macmillan, 2005.

MELAKOPIDES, Costas ; “On the mediterranean “fuzzy edge” of the EU: The candidacies of Malta, Cyprus and Turkey”, **Journal of European Integration**, 22:3,s.299-334.

MITCHELL, John ; “Looking Forward to the Past: National Identity and History in Malta”, **Identities**,10:3,s.377 -398.

MITCHELL, Jon, R; **Ambivalent Europeans Ritual, Memory and the Public Sphere in Malta**, Routledge, 2002.

MOLIS, Arūnas; “The Role and Interests of Small States in Developing European Security and Defence Policy”, **Baltic Security & Defence Review**, Volume 8, 2006, s.81-104.

MONAR, Jörg; “Institutional constraints of the European union's Mediterranean policy“, **Mediterranean Politics**,3:2, s.39-60.

MOURITZEN, Hans; “ Tension between the Strong, and the Strategies of the Weak“, **Journal of Peace Research**, Vol.28. No.2, May 1991, s.217-230.

MULLARD, Maurice & PIROTTA ,Godfrey A.; “The Politics of Public Expenditure in Malta”, **Commonwealth & Comparative Politics**, 46:1,2008,s.128-141.

MURPHY, B. Alexander; “The May 2004 Enlargement of the European Union: View from Two Years Out”, **Eurasian Geography and Economics**, 47, No.6, 2006, s.635-646.

NEUHOLD, Hanspeter; “Permanent Neutrality in Contemporary International Relations: A Comparative Perspective”, **Irish Studies in International Affairs**, Vol. 1, No. 3,(1982), s. 13-26.

NEUMEYER, Julia; **Malta and the European Union: A small island state and its way into a powerful community**, Cinteus, Ibidem, Vol.1/Bd.1, 2008.

NUGENT, Neill; **The European Commission**, Houndmills, Basingstoke, Hampshire; New York: Palgrave, 2001.

ONAT, Nazlı Seza, “Avrupa Birliğinde bir Göçmen Krizi”, **ATAUM e-bülten**, s. 7, Mayıs 2009, s.20.

ORBAN G´abor, SZAP´ARY Gy¨orgy, “The Stability and Growth Pact from the perspective of the new member states”, **Journal of Policy Modeling**, 2004, s. 839-864.

ÖNDEŞ, Osman; **Turgut Reis Malta Kuşatması ve Son Sefer**, Aksoy Yayıncılık, İstanbul, 1998.

ÖZDAL,Bariş; “Lizbon Reform Antlaşmasının Ortak Güvenlik ve Savunma Politikasına İlişkin Düzenlemelerin Analizi”, **Güvenlik Stratejileri Dergisi**, Yıl 4, S.7, Haziran 2008, s.125-162.

ÖZLER, Zeynep; Lizbon Antlaşması Türkiye için ne ifade ediyor?, **Kriter Türkiye-AB İlişkileri Haber-Yorum Dergisi**, Sayı 42, Aralık 2009, s.26-27.

PACE, Michelle; **The Politics of Regional Identity Meddling with the Mediterranean**, Routledge, 2006.

PACE, Roderick; "Malta's EC Application: Some Economic and Political Considerations", **Bank of Valletta Review**, No.1, s.1-15.

PACE, Roderick; **The European Union's next Mediterrean Enlargement, Jean Monnet Working Papers in Comparative and International Politics**, (Erişim), <http://www.fscpo.unict.it/EuroMed/jmwp06.htm>, 16.02.2010.

PACE, Roderick, **Microstate Security in the Global System EU-Malta Relations**, Midsea Books, 2001.

PACE, Roderick; "A Small State and the European Union: Malta's EU Accession Experience", **South European Society and Politics**, 7:1, 2002, s.24-42.

PACE, Roderick; "Malta and EU Membership: Adaptation, Change and Modernisation", **Agora Without Frontiers**, Volume 8, (4) 2003, s.366-382.

PACE, Roderick, "Malta's EU Membership: Chapter 1 concluded, Chapter 2 just started", **Mediterranean Politics**, 9:1, 2004, s.114-121.

PACE, Roderick; **European Parliament Election Briefing No.5 The European Parliament Election in Malta June 12, 2004**, (Erişim) <http://www.sussex.ac.uk/sei/documents/epernep2004malta.pdf>, 16.02.2010.

PACE, Roderick; "South European Integration Watch: The Maltese Electorate Turns a New Leaf? The First European Parliament Election in Malta", **South European Society and Politics**, 10:1, 2005, s.121-136.

PACE, Roderick; "Malta and EU Membership: Overcoming 'Vulnerabilities', Strengthening 'Resilience' ", **European Integration**, Vol.28, No.1, March 2006, s.33-49.

PACE, Roderick; "Malta's 2008 Election: A Vote for Continuity and Change", **South European Society and Politics**, 13:3,2008, s.377-390.

PIROTTA, Godfrey A.; "Politics and public service reform in small states: Malta", **Public Administration and Development**, vol. 17,1997, s. 197-207.

PIROTTA, Godfrey A. ; "Public Enterprise Implications of Malta's Entry into the European Union", **The Asia Pacific Journal of public administration**, vol 27, NO 2, December 2005, s. 201-220.

PIROTTA, Godfrey A. ; A New Creation or an Image and likeness? The Maltese Experience of Establishing Local Government in a Centralized Micro-State, **Public Organization Review: A Global Journal**, 2005, s.245-260.

PRESTON, Christopher; **Enlargement and Integration in the European Union**, Routledge, 1997.

REDMOND, John; **The Next Mediterranean Enlargement of the European Community: Turkey, Cyprus and Malta?**, Dartmouth Publishing Company Limited, 1993.

REİD,T.R.; **Avrupa Birleşik Devletleri**, (Çev.) Nur Küçük, Salyangoz Yayınları Kelepir, 2007.

RITTBERG, Volker; Approaches to the study of foreign policy derived from International Relations Theories, (Erişim), <http://tobias-lib.uni-tuebingen.de/volltexte/2005/1617/pdf/tap46.pdf>, 24.03.2010.

SABLIER, Edouard; **Cem Sultan**, (Çev.) Nuriye Yiğitler, Everest Yayınları, 2001.

SMITH, Karen E.; **The making of EU foreign policy: the case of Eastern Europe**, New York: Palgrave Macmillan, 2004.

SULAMAA, Pekka; WIDGRE´ N Mika; EU-Enlargement and Beyond: A Simulation Study on EU and Russia Integration, **Empirica**, 31:, 2004, s.307-323.

STAAB, Andreas; **The European Union Explained: Institutions, Actors, Global Impact**, Indiana University Press, 2008.

TANNER, Fred; “The Euro-Med Partnership: Prospects for arms limitations and confidence building after Malta”, **The International Spectator** 32:2,1997, s.3-25.

TATHAM, Allan; **Enlargement of the European Union**, Kluwer law International, 2009.

T.C Başbakanlık Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, **Avrupa Birliği ve Müzakere Süreci**, Ankara, 2007.

TEKİNALP Gülören, TEKİNALP Ünal; **Avrupa Birliği Hukuku**, Beta Yayınevi, İstanbul, 2000.

TEZCAN, Ercüment; “Avrupa Birliği’nin Kurumsal Yapısı ve Karar Alma Mekanizması: Üye Devletlerin Rolü Üzerine Değerlendirmeler”, (Der.), Beril Dedeoğlu, **Dünden Bugüne Avrupa Birliği**, Boyut Yayınları, İstanbul, 2003, s. 65-87.

TOVIAS, Alfred & BACARIA, Jordi; “Free trade and the Mediterranean”, **Mediterranean Politics**, 4: 2,1999, s.3-22.

UZUN, Ertuğrul; “Avrupa Birliği’nin Akdeniz Politikası ve Barselona Süreci”, **Sosyal Bilimler Dergisi**, 2003-2004,s.1-31.

ÜLGER, İrfan Kaya, **Avrupa Birliğinin ABC'si**, Ankara, Sinemis Yayınları, 2005.

VASSALLO, Mario Thomas; “The Impact of Small States’ Lobbying in the European Union”, **The FEMA Research Bulletin**, s.56-73.

VILLODRES, Carmen Ortega, “Gender and Party Duopoly in a Small State: Ballot Position Effects under the Single Transferable Vote in Malta,1947-2008”, **South European Society and Politics**, 2008,13:4; s.435-456.

YİĞİT, Dilek; **Avrupa Birliği’nin Akdeniz Politikasının Gelişimi**, Yayınlanmış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2008.

Haber Kaynakları

Avrupa Komisyonunun yeni üyeleri belirlendi, Kriter Türkiye-AB İlişkileri Haber-Yorum Dergisi, Sayı 42 Aralık 2009, s.6.

Cinsiyet Eşitliğinde sınıfta kaldık, Kriter Türkiye-AB İlişkileri Haber-Yorum Dergisi, sayı 42, Aralık 2009, s.29.

Dönem Başkanlığı sırası İspanya’da, Kriter Türkiye-AB İlişkileri Haber-Yorum Dergisi, Sayı 43,Ocak 2010, s.37.

İtalya’nın inadı sonunda kırıldı, Hürriyet, 20.04.2009

Malta voters narrowly approve joining European Union, The New York Times,10 Mart 2003.

Türk gemisine insanlık cezası:145 kaçağı kurtardı, İtalya’da mahsur kaldı, Hürriyet,18.04.2009.

Türk Kaptana AB Teşekkürü: Para Kaybettik ama 142 can kurtardık, Hürriyet,21.04.2009.

16 yaşındaki kız da ölecek: Mültecilerin olduğu gemide can pazarı, Hürriyet, 19.04.2009.

İnternet Kaynakları

AB İsveç Dönem Başkanı programını AP' ye sundu, (Erişim) <http://www.abhaber.com/haber.php?id=26729>, 17.02.2010.

AB: Malta özgürlükleri gözetmeyi sürdürüyor, (Erişim) <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:XaGaA5gD3zMJ:bi+anet.org/english/print/13987+maltada+t%C3%BCm+temel+ve+siyasi+haklar+&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr>, 12.02.2010.

AB'nin Geleceği, (Erişim) <http://www.euractiv.com.tr/abnin-gelecegi/article/abnin-yeni-goc-antlamasi>, 05.03.2010

AB'nin Genişleme Sürecinde Kişilerin Serbest Dolaşımı, (Erişim) <http://www.abgs.gov.tr/index.php?l=1&p=21638>, 15.02.2010.

Akdeniz'de mülteci sorunu, (Erişim) <http://www.abhaber.com/haber.php?id=27069>, 18.02.2010.

Akdeniz Forumu, (Erişim) <http://www.mfa.gov.tr/akdeniz-forumu.tr.mfa>, 14.02.2010

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurmak isteyenler için Açıklama, (Erişim) <http://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/source/turkce/6.1.2.1/AİHM%20ne%20Başvuracaklar%20İçin%20Açıklayıcı%20Not.pdf>, 10.04.2010.

Avrupa Birliğinin Faaliyetleri, (Erişim) <http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=107&l=1>, 08.03.2010.

Barcelona Declaration adopted at the Euro-Mediterranean Conference 27-28/11/1995, (Erişim)
http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2005/july/tradoc_124236.pdf,
 15.02.2010.

Brüksel 4 AB üyesinin mali durumunu yakın takibe aldı,(Erişim)
<http://www.euractiv.com.tr/finansal-hizmetler/article/bruksel-4-ab-uyesinin-mali-durumunu-yakin-takibe-ald-008717>, 10.03.2010.

Copenhagen criteria, (Erişim)
http://europa.eu/scadplus/glossary/accession_criteria_copenhagen_en.htm,
 16.03.2010

Comprehensive monitoring report on Malta's preparations for membership,
 (Erişim)
http://ec.europa.eu/enlargement/archives/pdf/key_documents/2003/cmr_mt_final_en.pdf, 16.02.2010.

Corfu European Council Presidency Conclusions, Haziran 1994, (Erişim)
http://www.europarl.europa.eu/summits/cor1_en.htm, 20.03.2010.

Documents concerning the Enlargement Process with the fifth Enlargement countries, (Erişim) 20.03.2010.

Enlargement Strategy Paper Report on progress towards accession by each of the candidate countries, (Erişim)
http://ec.europa.eu/enlargement/archives/pdf/key_documents/2000/strat_en.pdf,16.02.2010.

Essen European Council Presidency Conclusions, Kasım 1994, (Erişim)
http://www.europarl.europa.eu/summits/ess1_en.htm, 20.10.2009.

İki Partinin Aldığı Oylar, (Erişim) <http://www.maltadata.com/np-total.htm>,
 15.03.2010.

İki Partinin Aldığı Oyların Yüzdesi, (Erişim) <http://www.maltadata.com/np-total.htm>, 15.03.2010.

İlber Ortaylı, Büyük tarihli küçük ada, (Erişim) http://www.milliyet.com.tr/2007/09/17/pazar_yazortay.html, 15.02.2010.

İşte yeni AB Komisyonu üyeleri, (Erişim) <http://www.abhaber.com/haber.php?id=185>, 18.02 2010.

Kadınların Politik Oranları ,(Erişim) <http://www.maltadata.com/wom-runs.htm>, 05.03.2010.

Making a success of enlargement Strategy Paper and Report of the European Commission on the progress towards accession by each of the candidate countries, (Erişim) , http://ec.europa.eu/enlargement/archives/pdf/key_documents/2001/strategy_en.pdf, 16.02.2010.

Malta'nın Başbakanları, (Erişim) <https://opm.gov.mt/prev-prime-ministers?l=1>, 15.01.2010.

Malta Başbakanı Adami: "Türkiye'nin AB üyeliğini destekliyoruz", (Erişim) <http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=29414&l=1>, 19.03.2010.

Malta'nın Cumhurbaşkanı, (Erişim) <http://president.gov.mt/home?l=1>, 15.02.2010.

Malta da Kosova'nın bağımsızlığını tanıdı, (Erişim) <http://www.abhaber.com/haber.php?id=22930>, 17.02.2010.

Malta'nın haritası, (Erişim) https://www.cia.gov/library/publications/the-worldfactbook/maps/maptemplate_mt.html, 15.02.2010.

Malta halkı AB'ye 'evet' dedi, (Erişim) <http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=28202&l=1>, 09.03.2010.

Malta İşçi Partisinin Bölgelerden Aldığı Oylar, (Erişim) <http://www.maltadata.com/cand-num.htm>, 15.03.2010.

Malta'nın nüfusu, CIA Temmuz 2009 tahminleri, (Erişim) <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2119rank.html?countryName=Malta&countryCode=mt®ionCode=eu&rank=173#mt>, 15.02.2010.

Malta's MEPs - four incumbents, two newcomers, (Erişim) <http://www.timesofmalta.com/articles/view/20090610/local/maltas-new-meps>, 12.04.2010.

MEDA Kapsamında Ayrılan Fonlar , (Erişim) http://www.dellbn.ec.europa.eu/en/eu_and_med/meda.htm, 10.01.2010.

Muhafazakar Partinin Bölgelerden Aldığı Oylar, (Erişim) <http://www.maltadata.com/cand-num.htm>, 15.03.2010.

National Statistics Office Malta, (Erişim) http://www.nso.gov.mt/statdoc/document_file.aspx?id=2569, 03.04.2010.

Partiler arası oyların dağılımı, (Erişim) <http://www.maltadata.com/euro2004.htm>, 15.02.2010.

Partiler arası oyların dağılımı, (Erişim) <http://www.maltadata.com/euro2009.htm>, 15.01.2010.

Referandum Sonuçları, (Erişim) www.maltadata.com/ref-vote.htm, 15.0.2010.

Second Progress Report for each of the candidate countries of Central and Eastern Europe + Cyprus, Malta and Turkey - 13 October 1999 ,(Erişim) http://ec.europa.eu/enlargement/archives/pdf/key_documents/1999/malta_en.pdf, 16.02.2010.

Schengen vizesi yarından itibaren 24 Avrupa ülkesinde geçerli olacak, (Erişim) <http://www.abhaber.com/haber.php?id=20252>, 10.03.2010.

The Parties' National Vote Totals, 1921-2008, (Erişim)
<http://www.maltadata.com/np-total.htm>, 19.02.2010.

The European Economic and Social Committee , (Erişim)
http://europa.eu/institutions/consultative/eesc/index_en.htm, 26.02.2010.

Treaty Of Nice, (Erişim)
http://eurlex.europa.eu/en/treaties/dat/12001C/htm/C_2001080EN.000101.html, 14.02.2010.

Ton balığına orkinos avlanma yasağı Birlik üyelerini birbirine düşürdü, (Erişim)
<http://www.euractiv.com.tr/cevre/article/ton-baligina-orkinos-avlanma-yasagi-birlik-uyelerini-birbirine-dusurdu-006825>, 05.03.2010

Turnout in Malta in 2004 EP Elections, (Erişim)
<http://www.timesofmalta.com/mepelections/view/20090427/about-the-ep/turnout-in-malta-in-2004-ep-elections>, 15.02.2010.

2002 Regular Report on Malta's Progress Towards Accession (Erişim)
http://ec.europa.eu/enlargement/archives/pdf/key_documents/2002/ml_en.pdf, 16.02.2010.

8 Mart Kadınlar Günü yaklaşırken, kadınlar politika ve iş dünyasında hala erkeklerin gerisinde, (Erişim)
<http://www.euractiv.com.tr/abnin-gelecegi/analyze/8-mart-kadinlar-gunu-yaklasirken-kadinlar-politika-ve-is-dnyasnda-hala-erkeklerin-gerisinde-004836>, 05.03.2010.

2004 Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılım oranı, (Erişim)
<http://www.maltadata.com/euro2004.htm>, 15.02.2010.

2009 Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılım oranı, (Erişim)
<http://www.maltadata.com/euro2009.htm>, 12.04.2010

ÖZET

KEYVAN Özlem Zerrin, Malta-AB İlişkileri, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2010.

Malta, İngiltere'den 1964 yılında ayrılarak bağımsızlığını kazanmıştır. Bağımsız olmasıyla beraber ekonomik olarak İngiltere'ye olan bağımlılığından vazgeçmek zorunda kalmış ve Ekonomisini toparlamak için herhangi bir ittifaka üye olmasının zorunlu olduğunu farketmiştir. 1970 yılında Malta ile AET arasındaki ilişkilerde Ortaklık Antlaşması ile başlamıştır. 40 yıl boyunca süren ilişkiler sonunda 2004 yılında da Malta, AB üyesi olmuştur. Malta'nın tam 40 yıl üye olmayı beklemesinin arkasındaki en önemli neden Malta'nın sahip olduğu iki partili sistemdir. Muhafazakar Parti, AB yanlısı politikalar takip etmiş ve iktidara geldiği yıllarda AB üyelik başvurularını aktif etmeye çalışmıştır. Malta İşçi Partisi AB karşıtı politikalar takip etmiştir. Malta İşçi Partisi, Muhafazakar Partiden sonra iktidarı her devralmasında üyelik başvurularını askıya almıştır. Malta, AB'ye üyelik başvurularında çeşitli sorunlarla karşılaşmıştır. Malta'nın AB üyeliği deneyimi diğer AB üyesi ülkelere benzememektedir. Malta'nın AB üyeliği başvurularında Malta Avrupalı ve Akdenizli kimliğini bir avantaj olarak kullanmıştır. Malta'nın AB'den birçok ayrıcalık kazanması da bu özelliği sayesinde olmuştur.

Anahtar Sözcükler

1. Malta
2. Avrupa Birliği
3. İki Partili Sistem
4. Muhafazakar Parti
5. Malta İşçi Partisi

ABSTRACT

KEYVAN Özlem Zerrin, Malta-European Union Relations, Master Thesis, Ankara, 2010.

Malta gained its independence in 1964. With its independence, it had to give up its economical dependence on United Kingdom. This led to an awareness that it should become a part of any union to boost its economy. The relationship between Malta and EEC started with an Association Agreement. After the negotiations, lasting 40 years, Malta became an EU Member in 2004. The most important reason for Malta to wait for the membership for 40 years is its two-party system. The Nationalist Party followed pro-European policies and during its government, it reactivated the application for the membership. However, Malta Labour Party followed anti-European policies. During its government, it froze the negotiations. Malta in its application to join the European Union has faced a number of difficulties. The experience of Malta to become an EU member is different from that of other EU countries. Malta took advantage of its European and Mediterranean identities during its application for membership. Thanks to these identities, Malta has won concessions from the EU.

Key Words

1. Malta
2. European Union
3. Two-Party System
4. Nationalist Party
5. Malta Labour Party